

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Ρυθμίσεις Μέριμνας Προσωπικού Ενόπλων Δυνάμεων, Στρατολογίας, Στρατιωτικής Δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Α. ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Αντικείμενο του παρόντος σχεδίου νόμου είναι κατ' αρχήν η ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στη μέριμνα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (ΥΠΕΘΑ) για το μόνιμο στρατιωτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ) και τους οπλίτες που εκπληρώνουν τη στρατεύσιμη στρατιωτική τους υποχρέωση, καθώς και η ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στη στρατολογική νομοθεσία, τους αντιρρησίες συνείδησης, καθώς και άλλες διοικητικές διαδικασίες.

Για τη διαμόρφωση του προτεινόμενου σχεδίου νόμου λήφθηκαν υπόψη:

α. Η γεωπολιτική θέση της χώρας, που επιβάλλει τη διατήρηση αξιόμαχων Ενόπλων Δυνάμεων, γεγονός που συνεπάγεται μεγάλες ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό.

β. Το δικαιικό σύστημα της χώρας, ως χώρας-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που μας υποχρεώνει σε συμμόρφωση με διεθνείς κανόνες δικαίου.

γ. Οι επιταγές του Συντάγματος για την προστασία της οικογένειας και ειδικά των ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων.

δ. Η ανάγκη για την περαιτέρω προστασία και έμπρακτη μέριμνα κατηγοριών στρατιωτικού προσωπικού που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα κοινωνικά προβλήματα.

ε. Η απαίτηση συμπόρευσης των διατάξεων της νομοθεσίας που αφορά στο προσωπικό των ΕΔ με την αναγκαιότητα βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσής τους (πχ μεταθέσεις, μειωμένο ωράριο).

στ. Η απαίτηση απλοποίησης και εκσυγχρονισμού των διατάξεων της στρατολογικής νομοθεσίας.

ζ. Η συμμόρφωση της Διοίκησης με τα πορίσματα της νομολογίας και τις υποδείξεις του Συνηγόρου του Πολίτη (πχ διάρκεια εναλλακτικής θητείας των αντιρρησιών συνείδησης).

η. Η ανάγκη συστηματικότερης ρύθμισης του χρόνιου προβλήματος των ανυποτάκτων.

Περαιτέρω, αντικείμενο του παρόντος σχεδίου νόμου είναι η ρύθμιση διαφόρων άλλων θεμάτων αρμοδιότητας ΥΠΕΘΑ, όπως η τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Δικαστικού Σώματος των ΕΔ, η θεσμοθέτηση ενός νέου και σύγχρονου πλαισίου για την Υπηρεσία Υποδοχής Πλοίων και Πολεμικής Χρησιμοποίησης Λιμένων, καθώς και η θέσπιση κανόνων και απαιτήσεων που αφορούν στην αξιοπλοΐα των στρατιωτικών αεροσκαφών των ΕΔ και η σύσταση της Εθνικής Στρατιωτικής Αρχής Αξιοπλοΐας.

Το παρόν σχέδιο νόμου διαρθρώνεται σε τέσσερα (4) Μέρη, τα οποία αντιστοιχούν σε ισάριθμες θεματικές ενότητες, συναφείς ως προς το περιεχόμενό τους, το γενικό πλαίσιο των οποίων αναλύεται στις επόμενες παραγράφους. Περαιτέρω, το κάθε Μέρος του παρόντος διαρθρώνεται σε Κεφάλαια.

Το Πρώτο Μέρος αποτελείται από πέντε (5) Κεφάλαια.

Το Κεφάλαιο Α' αφορά σε ρυθμίσεις σταδιοδρομικής και υπηρεσιακής εξέλιξης κατηγοριών στελεχών των ΕΔ και έμπρακτης μέριμνας του ΥΠΕΘΑ για το

σύνολο των στελεχών, αλλά και για ειδικότερες κατηγορίες αυτού, που χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας. Για πρώτη φορά, συστήνονται στο χώρο των ΕΔ Γραφεία Νομικής Προστασίας Στελεχών, στα οποία μπορούν να προσφεύγουν τα στελέχη, σε περιπτώσεις που θίγονται τα δικαιώματά τους από πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων της Υπηρεσίας. Επίσης, για πρώτη φορά, παρέχεται η δυνατότητα νομικής υποστήριξης στα στελέχη και οπλίτες των ΕΔ από λειτουργούς του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κατά τις δίκες σε ποινικά δικαστήρια για αδικήματα που τους αποδίδονται ότι τέλεσαν κατά της εκτέλεσης της υπηρεσίας τους και ένεκα αυτής. Επιπλέον, για πρώτη φορά ρυθμίζεται η κάλυψη δαπανών των ανασφάλιστων δικαιούχων περίθαλψης στα στρατιωτικά νοσοκομεία.

Το Κεφάλαιο Β' αφορά σε ρυθμίσεις επιμέρους ζητημάτων αρμοδιότητας ΥΠΕΘΑ [θέματα στρατολογικής φύσης, όπως επέκταση του ευεργετήματος της μειωμένης θητείας σε όλα τα τέκνα τρίτεκνης ή πολύτεκνης οικογένειας, τακτοποίησης στρατιωτικών υποχρεώσεων ανυποτάκτων εφόσον καταταγούν μέχρι τις 31 Δεκ 2020, προσδιορισμού του προσωποπαγούς χαρακτήρα του χρηματικού προστίμου, τοποθετήσεων και μεταθέσεων οπλιτών θητείας σύμφωνα με το νέο εφαρμοζόμενο σύστημα κατάταξης σε Σημεία Υποδοχής Οπλιτών (ΣΥΠΟ), καθώς και ανακατάταξης και επανακατάταξης Οπλιτών Βραχείας Ανακατάταξης (ΟΒΑ) στις ΕΔ].

Το Κεφάλαιο Γ' αφορά σε διάφορα θέματα των αντιρρησιών συνείδησης.

Το Κεφάλαιο Δ' αφορά σε διάφορα θέματα εκπαίδευσης στρατιωτικού προσωπικού των ΕΔ, καθώς και σε θέματα μέριμνας για τους οικείους τους (θέματα εκπαίδευσης και συναφούς αποζημίωσης στον χώρο των ΕΔ, μετονομασία των Σχολών Διοίκησης και Επιπελών, θέματα του Ιδιωτικού Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου ΔΔΜΝ Ναυστάθμου Κρήτης, καθιέρωση ειδικών κατηγοριών σπουδαστών στρατιωτικών σχολών λόγω σωματικής ανικανότητας).

Το Κεφάλαιο Ε' αφορά σε διάφορα άλλα θέματα αρμοδιότητας ΥΠΕΘΑ (επανασύσταση Συμβουλίου Αμυντικής Έρευνας, Τεχνολογίας και Βιομηχανίας, θέματα μεταγραφών αδελφών μαθητών στρατιωτικών σχολών).

Το Δεύτερο Μέρος αφορά στην τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων και άλλων διατάξεων αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του ΥΠΕΘΑ.

Το Τρίτο Μέρος αποτελείται από δύο (2) Κεφάλαια.

Τα Κεφάλαιο Α' και Β' αφορούν στην αναθεώρηση του αναχρονιστικού θεσμικού πλαισίου που διέπει την Υπηρεσία Υποδοχής Πλοίων και Πολεμικής Χρησιμοποίησης Λιμένων (ΥΠ/ΠΛΧ) και την σύσταση της Εθνικής Στρατιωτικής Αρχής Αξιοπλοΐας στο ΥΠΕΘΑ, καθώς επίσης στην τροποποίηση διατάξεων αρμοδιότητας του ΥΠΕΘΑ, αντίστοιχα. Όσον αφορά στην αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία της ΥΥΠ/ΠΧΛ, αυτή κρίνεται επιβεβλημένη, καθόσον το ισχύον νομοθετικό διάταγμα έχει ξεπεραστεί από τις εξελίξεις και κρίνεται αναχρονιστικό. Τέλος, αναφορικά με τη σύσταση της Εθνικής Στρατιωτικής Αρχής Αξιοπλοΐας στο ΥΠΕΘΑ αυτή αποσκοπεί στην καθιέρωση και διατήρηση υψηλού και ομοιόμορφου επιπέδου ασφαλείας των στρατιωτικών αεροσκαφών των ΕΔ μέσω της διασφάλισης της αξιοπλοΐας αυτών.

Στο Τέταρτο Μέρος περιλαμβάνονται οι αναγκαίες για την εφαρμογή του σχεδίου νόμου εξουσιοδοτικές, τελικές, μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις, ενώ ρυθμίζονται τα σχετικά θέματα με την έναρξη της ισχύος του.

B. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Μέρος Πρώτο

Θέματα μέριμνας και σταδιοδρομίας προσωπικού, στρατολογικής φύσης, αντιρρησιών συνείδησης, εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις

Το Πρώτο Μέρος του σχεδίου νόμου διαρθρώνεται σε πέντε (5) Κεφάλαια, το πρώτο με τίτλο «Θέματα Μέριμνας και Σταδιοδρομίας Προσωπικού», το δεύτερο με τίτλο «Θέματα Στρατολογικής Φύσης», το τρίτο με τίτλο «Θέματα Αντιρρησιών Συνείδησης», το τέταρτο με τίτλο «Θέματα Εκπαίδευσης» και το πέμπτο με τίτλο «Διάφορα Θέματα».

Κεφάλαιο Α'

Θέματα μέριμνας και σταδιοδρομίας προσωπικού

Άρθρο 1

Υπεράσπιση στρατιωτικών ενώπιον ποινικών δικαστηρίων

Με τις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού, επιδιώκεται η επέκταση της δυνατότητας δικαστικής εκπροσώπησης από λειτουργούς του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) και στο στρατιωτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων (στελέχη και οπλίτες εν ενεργείᾳ και εν αποστρατείᾳ), υπό τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν για τους πολιτικούς υπαλλήλους του υπόλοιπου Δημόσιου Τομέα. Με την υπ' αριθμ. 209/2014 γνωμοδότησή του, το Ν.Σ.Κ. έκρινε ότι οι στρατιωτικοί, παρότι είναι μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι, αν και αντιμετωπίζονται από τον νομοθέτη κεχωρισμένως (πχ υπηρετούντες στις Ένοπλες Δυνάμεις, μόνιμα στελέχη σε αυτές), δεν περιλαμβάνονται στη συναφή διάταξη του άρθρου 24 του ν.3200/2003 (Α' 281) που αφορά στους τακτικούς υπαλλήλους του Δημοσίου, των ΝΠΔΔ και των Ανεξάρτητων Αρχών, στους οποίους ρητά παρέχεται η ανωτέρω νομική κάλυψη. Άλλωστε, η ίδια δυνατότητα παρέχεται στους αστυνομικούς, ειδικούς φρουρούς και συνοριακούς φύλακες, καθώς και στο πυροσβεστικό προσωπικό και στους Πυροσβέστες Πενταετούς Υποχρέωσης, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις των άρθρων 52Α και 100Α, αντίστοιχα, του ν.4249/2014 (Α' 73). Η πρόβλεψη του άρθρου αυτού εντάσσεται στο πλαίσιο μέριμνας της πολιτείας προς ομοειδείς κατηγορίες προσωπικού του Δημοσίου και εξαλείφει πλέον την αναιτιολόγητη διάκριση που υπάρχει σήμερα ως προς το δικαίωμα των στρατιωτικών να εκπροσωπούνται από λειτουργούς του ΝΣΚ σε δίκες, στις οποίες εμπλέκονται λόγω της άσκησης των υπηρεσιακών τους καθηκόντων.

Άρθρο 2

Τροποποίηση διατάξεων του ν.δ. 1400/1973

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 1, σκοπείται η εισαγωγή ενός μέτρου μέριμνας των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ) για την ηθική και την ψυχική υποστήριξη όσων απομακρύνονται από τον υπηρεσιακό και επαγγελματικό βίο και αποκόπτονται από το ενεργό στρατιωτικό περιβάλλον για λόγους υγείας. Η κάθε περίπτωση κρίνεται χωριστά, συνεκτιμώντας οπωσδήποτε τις υπηρεσιακές ανάγκες. Ειδικότερα, προβλέπεται πλέον ρητά ότι η αποστρατεία των εν λόγω αξιωματικών γίνεται με απόφαση του οικείου ανώτατου κατά Κλάδο συμβουλίου και όχι αυτεπάγγελτα, ενώ

παράλληλα τους παρέχεται η δυνατότητα, εφόσον το επιθυμούν, να παραμείνουν στην ενέργεια και να ενταχθούν σε μία από τις καταστάσεις που προβλέπονται στα άρθρα 14 έως 16 του ν.δ. 1400/1973 (δηλαδή σε κατάσταση υπηρεσίας γραφείου, εφόσον η πάθησή τους έγινε σε διατεταγμένη υπηρεσία, διαφορετικά στις καταστάσεις που προβλέπονται ειδικά ανά Κλάδο των ΕΔ, δηλαδή ελαφρά υπηρεσία για τον Στρατό Ξηράς και τα Κοινά Σώματα, υπηρεσία ξηράς για το Πολεμικό Ναυτικό και υπηρεσία εδάφους για την Πολεμική Αεροπορία). Περαιτέρω δε σημειώνεται ότι οι διατάξεις που αφορούν στην κρίση σωματικής ικανότητας και τις καταστάσεις Αξιωματικών εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις των Μονίμων Υπαξιωματικών και Ανθυπασπιστών (δυνάμει του άρθρου 48 του ν.4105/1960 και του άρθρου 6 του ν.2109/1992), των ΕΜΘ (δυνάμει του άρθρου 9 του πδ 21/1991, βλ. και απόφ. ΣΤΕ 4252/2013) και των ΕΠΟΠ (δυνάμει του άρθρου 14 του ν.2936/2001, βλ. και απόφ. ΔΕΦ Αθ 2759/2014).

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 2, καταργείται η παρ. 8 του άρθρου 24 του ν.δ. 1400/1973, ώστε να συνάδει με τις ρυθμίσεις της παρ. 1, καθότι η περίπτωση της κρίσης του νοσήματος του αξιωματικού ως ανίατου ρυθμίζεται πλέον στην ως άνω παράγραφο.

Με τις ρυθμίσεις της παραγράφου 3, επιδιώκεται η ρητή διευκρίνιση ότι η κατάληψη οποιασδήποτε θέσης στον στενό και ευρύτερο δημόσιο τομέα (πχ Δημόσιο, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου) από εν ενεργεία αξιωματικό, δεν είναι συμβατή με την κατάσταση της ενέργειας. Η συμμετοχή του στρατιωτικού στις επιλογικές διαδικασίες για την κατάληψη της ως άνω θέσης εξακολουθεί να είναι νόμιμη, ωστόσο θα πρέπει να μην βρίσκεται σε κατάσταση ενέργειας, προκειμένου να τοποθετηθεί σε αυτήν. Η αξιοποίηση του στρατιωτικού προσωπικού γίνεται αποκλειστικά προς όφελος των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ), ώστε να εξασφαλίζεται ότι στρατιωτικοί που έχουν εκπαιδευτεί ή προορίζονται να υπηρετήσουν σε αυτές δεν θα στελεχώνουν έτερες δημόσιες υπηρεσίες, λαμβανομένων υπόψη και των συνεπειών που ενδεχομένως προκληθούν στην εύρυθμη λειτουργία των ΕΔ, σε περίπτωση εκροής στελεχών. Η εν λόγω νομοθετική πρωτοβουλία αναλήφθηκε με αφορμή την υπ' αριθμ. 193/2017 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με την οποία κρίθηκε ότι, παρότι οι στρατιωτικοί είναι μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι, αντιμετωπίζονται διαφορετικά από τον νόμο και υπόκεινται σε περιορισμούς που εκπορεύονται από την ειδική σχέση εξουσίασης με το κράτος, στους οποίους περιλαμβάνεται και η αποκλειστική απασχόλησή τους εντός των ΕΔ.

Άρθρο 3 Τροποποίηση διατάξεων του ν.δ. 445/1974

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 1, προβλέπεται, για πρώτη φορά, ότι το Οικονομικό Σώμα του Στρατού Ξηράς θα στελεχώνεται και από υπαξιωματικούς που θα προέρχονται από τις Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών, για την επαρκέστερη στελέχωση των Μονάδων και Υπηρεσιών του εν λόγω Σώματος.

Με τις ρυθμίσεις των παραγράφων 2 και 3, προβλέπεται η δυνατότητα μετάταξης Ανθυπασπιστών και Υπαξιωματικών από ένα Όπλο σε άλλο Όπλο ή Σώμα και αντίστροφα, όπως επίσης και από ένα Σώμα σε άλλο του ίδιου Κλάδου, προκειμένου να καλυφθούν θέσεις που απαιτούν εξειδικευμένη εκπαίδευση, υπό την επιφύλαξη των οριζομένων των ισχυόντων περί αρχαιότητας των μετατασσομένων. Με την εν λόγω ρύθμιση, σκοπείται η παροχή δυνατότητας στον εκάστοτε Κλάδο να καλύπτει τις υπάρχουσες υπηρεσιακές ανάγκες, σε θέσεις που προϋποθέτουν

αντίστοιχη εξειδικευμένη εκπαίδευση, μέσω της μετάταξης στελεχών, κατόπιν του καθορισμού των αναγκών από το κάθε ΓΕ, όποτε αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 4, προβλέπεται η αναστολή κρίσεων Ανθυπασπιστών και Υπαξιωματικών, κατά των οποίων ασκήθηκε ποινική δίωξη για κακούργημα, μέχρι την έκδοση αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης ή αμετάκλητου απαλλακτικού βουλεύματος. Αν οι ανωτέρω, των οποίων η κρίση έχει ανασταλεί, κριθούν προακτέοι, προάγονται αναδρομικά, από τότε που έπρεπε κανονικά να προαχθούν. Αντίστοιχη ρύθμιση προβλέπεται στο άρθρο 24 του ν.3883/2010 για τους Αξιωματικούς.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 5, καταργείται η ειδική διαδικασία του άρθρου 9, όσον αφορά την προσαγωγή των Ανθυπασπιστών σε Σημαιοφόρους, η οποία συνίσταται σε επιλογή από το Ανώτατο Ναυτικό Συμβούλιο ενός αριθμού εκ των προηγουμένως κριθέντων ως προακτέων, από το οικείο Συμβούλιο Κρίσεων, καθότι πρόκειται επί της ουσίας για διπλή εξεταστική διαδικασία.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 6, προσμετράται στους Ανθυπασπιστές και Υπαξιωματικούς, ως χρόνος παραμονής στον βαθμό, ο συνολικός χρόνος νοσηλείας ή αναρρωτικής άδειας, λόγω ανυπαίτιου τραυματισμού σε επιχείρηση ή διατεταγμένη υπηρεσία και εξαιτίας αυτής, σε ειρήνη ή πόλεμο, ανεξαρτήτως του χρονικού διαστήματος στο οποίο διετέλεσε το στέλεχος στις πιο πάνω καταστάσεις. Η αναγκαιότητα της συγκεκριμένης ρύθμισης προέκυψε λόγω της ασάφειας που υπάρχει σχετικά με το αν το συνολικό διάστημα νοσηλείας και αναρρωτικής άδειας στελέχους, λόγω τραυματισμού του σε διατεταγμένη υπηρεσία και εξαιτίας αυτής, θα πρέπει να προσμετρηθεί ολόκληρο ως χρόνος παραμονής στον βαθμό του ή αν θα πρέπει να ισχύουν και σε αυτή τη περίπτωση χρονικοί περιορισμοί που ισχύουν αν ο τραυματισμός συνέβη όχι σε διατεταγμένη μεν υπηρεσία ή σε διατεταγμένη μεν υπηρεσία, αλλά όχι εξαιτίας αυτής. Με αυτόν τον τρόπο, επιτυγχάνεται η δικαιολογημένη ευνοϊκότερη μεταχείριση των στελεχών που τραυματίζονται ανυπαίτια κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων ή διατεταγμένης υπηρεσίας, σε σχέση με τις περιπτώσεις όπου δεν συντρέχει αυτό το τελευταίο στοιχείο. Η εν λόγω νομοθετική πρωτοβουλία αναλήφθηκε με αφορμή την υπ' αριθμ. 296/2017 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με την οποία κρίθηκε ότι είναι νόμιμο να προσμετράται, κατ' εφαρμογή του άρθρου 13 του ν.δ.445/1974, στους Ανθυπασπιστές και Υπαξιωματικούς, ως χρόνος παραμονής στον βαθμό, ο συνολικός χρόνος νοσηλείας ή αναρρωτικής άδειας, λόγω ανυπαίτιου τραυματισμού σε επιχείρηση ή διατεταγμένη υπηρεσία σε ειρήνη ή πόλεμο, ανεξαρτήτως του χρονικού διαστήματος στο οποίο διετέλεσε το στέλεχος στις πιο πάνω καταστάσεις.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 7 τροποποιείται η διαδικασία του άρθρου 22, όσον αφορά την υποβολή των εκθέσεων ικανότητας (αξιολόγησης), ώστε αυτές να μην υποβάλλονται στη Διοίκηση Ναυτικής Εκπαίδευσης (ΔΝΕ) αλλά στο Γενικό Επιτελείο Ναυτικού, τροποποίηση που επιβάλλεται από την οργανωτική αλλαγή του έργου της Διοίκησης Ναυτικής Εκπαίδευσης (ΔΝΕ).

Με τη ρύθμιση των παραγράφων 8 και 9, στο πλαίσιο αφενός της σκοπούμενης εναρμόνισης των διαδικασιών που εφαρμόζονται και στους τρεις κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων και αφετέρου της οργανωτικής μεταβολής που έχει συντελεσθεί επί του έργου της ΔΝΕ, προβλέπονται δύο διαφορετικά Συμβούλια Κρίσεων για τους Ανθυπασπιστές και τους Υπαξιωματικούς αντίστοιχα, κατά το πρότυπο των ισχύοντων στο ΣΞ και την ΠΑ, με μόνη διαφοροποίηση τα συμμετέχοντα επί αυτών όργανα, ως συνέπεια διαφορετικής διάρθρωσης του ΠΝ.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 10, επιχειρείται η προσαρμογή της ακολουθητέας διαδικασίας του άρθρου 25, ένεκα μεταβίβασης της αρμοδιότητας

σταδιοδρομικής παρακολούθησης των Ανθυπασπιστών και Υπαξιωματικών του ΠΝ από τη ΔΝΕ στο ΓΕΝ.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 11, προβλέπεται, κατ' αντιστοιχία με ό,τι ισχύει στο ΣΞ και την ΠΑ, η σύσταση και λειτουργία δύο διαφορετικών Συμβουλίων Επανακρίσεων του ΠΝ, ένα για τους Ανθυπασπιστές και ένα για τους Υπαξιωματικούς.

Τέλος, με τη ρύθμιση της παραγράφου 12, τροποποιείται το άρθρο 42, ώστε οι μεταθέσεις και αποσπάσεις του εν λόγω προσωπικού να πραγματοποιούνται από τα Γενικά Επιτελεία και για τους τρεις Κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων και όχι από τη ΔΝΕ για το ΠΝ.

Άρθρο 4 **Τροποποίηση του άρθρου 13 του ν. 1848/1989**

Με τις ρυθμίσεις του άρθρου, προβλέπεται η απονομή αποστρατευτικού βαθμού Υπολοχαγού στους Εθελοντές Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.), αντί του Ανθυπολοχαγού, που είχε καθιερωθεί με το ν. 4494/2017 (Α' 165), για λόγους αποκατάστασης της ίσης μεταχείρισης στελεχών όμοιας προέλευσης. Συγκεκριμένα, με την εν λόγω διάταξη σκοπείται η απονομή καταληκτικού βαθμού Ανθυπολοχαγού στους ΕΜΘ και αποστρατευτικού βαθμού Υπολοχαγού, για λόγους άμβλυνσης της διαφορετικής μεταχείρισης με τις εθελόντριες που κατετάγησαν βάσει του ν. 705/1977 (Α' 279) και διέπονται από το άρθρο 13 του ν. 3257/2004 (Α' 143).

Άρθρο 5 **Ειδικές ρυθμίσεις για τη θέση Εθελοντών Μακράς Θητείας** **εκτός οργανικών θέσεων**

Με τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου, θεσμοθετείται, για πρώτη φορά, η δυνατότητα των Εθελοντών Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.) να παραμένουν Εκτός Οργανικών Θέσεων (Ε.Ο.Θ.). Σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την ιεραρχία και εξέλιξη των ανθυπασπιστών και των υπαξιωματικών των ΕΔ [ν.δ.445/1974 (Α' 160)], ως όρια ηλικίας, με τη συμπλήρωση των οποίων αυτοί αποστρατεύονται αυτεπάγγελτα, ορίζονται το πεντηκοστό τέταρτο (54°) και πεντηκοστό (50°) έτος, αντίστοιχα. Τα εν λόγω όρια ηλικίας λαμβάνουν υπόψη ένα σταθερό χρονικό σημείο κατάταξης στις ΕΔ, το οποίο όμως δεν ισχύει για την κατηγορία των Ε.Μ.Θ., οι οποίοι κατατάσσονταν από το δέκατο όγδοο (180) έως και το εικοστό έκτο (260) έτος της ηλικίας τους, με αποτέλεσμα τα στελέχη αυτά να αποστρατεύονται αυτεπάγγελτα, λόγω κατάληψής τους από τα όρια ηλικίας, χωρίς ωστόσο να θεμελιώνουν δικαίωμα λήψης πλήρους σύνταξης. Το γεγονός αυτό δημιουργεί επιπρόσθετα ένα δυσαναπλήρωτο κενό στις τάξεις του Στρατού Ξηράς, του Πολεμικού Ναυτικού και της Πολεμικής Αεροπορίας, καθώς τα έμπειρα αυτά στελέχη θα μπορούσαν να συνεχίσουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, συνεισφέροντας στην εκπλήρωση της αποστολής των ΕΔ. Περαιτέρω, η διασφάλιση της δυνατότητας των Ε.Μ.Θ. να κατοχυρώσουν δικαίωμα πλήρους σύνταξης υπαγορεύεται από τις συνταγματικές επιταγές που επιβάλλουν σεβασμό και προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, ενώ εδράζεται στην αρχή της ίσης μεταχείρισης των στελεχών των ΕΔ. Κατόπιν των ανωτέρω, με την προτεινόμενη ρύθμιση, στους Ε.Μ.Θ. που δεν έχουν συμπληρώσει τριάντα πέντε (35) έτη πραγματικής υπηρεσίας και οι οποίοι αποστρατεύονται αυτεπάγγελτα, λόγω

7

κατάληψής τους από τα καθοριζόμενα στην περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 39 του ν.δ.445/1974 όρια ηλικίας, παρέχεται το δικαίωμα, εφόσον το επιθυμούν, να τίθενται εκτός οργανικών θέσεων, ασκώντας τα καθήκοντα της ειδικότητάς τους, μέχρι τη συμπλήρωση του πεντηκοστού όγδοου ($58^{\text{ου}}$) έτους της ηλικίας τους, προκειμένου να θεμελιώσουν δικαίωμα λήψης σύνταξης που θα τους εξασφαλίζει ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης. Με τις επιμέρους διατάξεις του άρθρου, καθορίζεται το πλαίσιο της οικειοθελούς παραμονής τους, η διαδικασία με την οποία υποβάλλουν την αίτηση παραμονής τους στις τάξεις των ΕΔ, οι σχετικές προθεσμίες καθώς και τα αρμόδια όργανα που, είτε επιλαμβάνονται, είτε συμπράττουν γνωμοδοτικά στη διαδικασία εξέτασης της αίτησης, είτε αποφαίνονται επί αυτής. Σχετικά με την αναφορά στην παρ. 6 άρθρου 13 του ν.1848/1989 (Α' 165) σημειώνεται ότι ως προς τις κρατήσεις και το ασφαλιστικό καθεστώς των ανωτέρω κατηγοριών εφαρμόζεται η εκάστοτε κείμενη νομοθεσία κοινωνικής ασφάλισης.

Άρθρο 6 **Τροποποίηση διατάξεων του α.ν. 888/1949**

Με τις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού, προβλέπεται, για πρώτη φορά, ότι το Οικονομικό Σώμα του Στρατού Ξηράς θα στελεχώνεται πλέον και από υπαξιωματικούς που θα προέρχονται από τις Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών (ΑΣΣΥ), για την επαρκέστερη στελέχωση των Μονάδων και Υπηρεσιών του εν λόγω Σώματος. Προς τούτο, κρίνεται αναγκαία η αποφοίτηση υπαξιωματικών Οικονομικού από τις ΑΣΣΥ. Πλέον των ανωτέρω, προβλέπεται ότι η υπηρεσιακή εξέλιξη και οι καταληκτικοί βαθμοί των υπαξιωματικών του Οικονομικού Σώματος καθορίζονται με βάση τις διατάξεις του ισχύουσας νομοθεσίας για την υπηρεσιακή εξέλιξη των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, όπως ισχύει άλλωστε για όλα τα Όπλα και Σώματα του Στρατού Ξηράς.

Άρθρο 7 **Υπηρεσιακή εξέλιξη υπαξιωματικών του Οικονομικού Σώματος του Στρατού Ξηράς που προέρχονται από Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών**

Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού, σκοπεύεται η εξαίρεση των υπαξιωματικών Οικονομικού από τις ΑΣΣΥ από τις διατάξεις του ν. 1848/1989 (Α' 112), όπου αναφέρεται ότι οι Μόνιμοι Αξιωματικοί του Οικονομικού Σώματος είναι αποκλειστικά απόφοιτοι της Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων, και η πρόβλεψη ότι η υπηρεσιακή τους εξέλιξη και οι καταληκτικοί τους βαθμοί καθορίζονται από τις διατάξεις του ν.δ. 445/1974 (Α' 160).

Άρθρο 8 **Τροποποίηση διάταξης του ν. 2913/2001**

Με τη συγκεκριμένη διάταξη, προβλέπεται ότι η παρεχόμενη κατά το άρθρο 19 του ν.1911/1990 και σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 13 του ν.2913/2001 (Α' 102), προστασία προς τα συγγενικά πρόσωπα του ιδιώτη που απεβίωσε ή κατέστη ανάπτηρος, συνεπεία ατυχήματος που οφείλεται σε υλικό ή μέσο των Ενόπλων Δυνάμεων, εφαρμόζεται ανεξάρτητα από την ημερομηνία τέλεσης του

συμβάντος, ήτοι και πριν από την 01-01-2000, για λόγους που επιβάλλονται από τη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της ισότητας. Προς τούτο, το δεύτερο εδάφιο της προαναφερόμενης παραγράφου αντικαθίσταται από την προτεινόμενη διάταξη, ώστε η ευεργετική ρύθμιση να εφαρμοστεί αναδρομικά και σε ατυχήματα που έλαβαν χώρα πριν την 01-01-2000.

Άρθρο 9 Τροποποίηση του άρθρου 9 του ν. 3257/2004

Με τις ρυθμίσεις της παραγράφου 1, επεκτείνεται η ευεργετική ρύθμιση για μειωμένο ωράριο εργασίας και στα στελέχη που έχουν ή επιμελούνται τέκνο ή άτομο με αναπηρία 50% που πάσχει από σακχαρώδη διαβήτη ίνσουλινοεξαρτώμενο ή τύπου 1. Ο εν λόγω διαβήτης εμφανίζεται κατά κύριο λόγο στα παιδιά και η αντιμετώπισή του, ως αυτοάνοσης νόσου, είναι δύσκολη και απαιτεί συνεχή φροντίδα. Άλλωστε, αντίστοιχη διευκόλυνση παρέχεται ήδη και στους υπαλλήλους του Δημοσίου, των ΝΠΔΔ και ΟΤΑ, σύμφωνα με το άρθρο 27 του ν.4305/2014 (Α' 237). Επιπλέον, επαναπροσδιορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη μείωση του ωραρίου εργασίας των στελεχών που έχουν τέκνο ή άτομο με αναπηρία. Πλέον, απαιτείται και πρόσφατο πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης ή αντίγραφο δικαστικής απόφασης για την επιμέλεια ή την αναδοχή τέκνου. Ομοίως, για την επιμέλεια του τέκνου, αρκεί πλέον και απλή συμφωνία των συζύγων με συμβολαιογραφικό έγγραφο, σύμφωνα με το νέο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει το συναινετικό διαζύγιο, κατά τα άρθρα 1438 και 1441 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκαν με το ν.4509/2017 (Α' 201). Η σχετική δε ιατρική γνωμάτευση μπορεί να εκδίδεται είτε από την Υγειονομική Επιτροπή του οικείου Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) είτε από την οικεία Ανώτατη κατά Κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων Υγειονομική Επιτροπή.

Με τις ρυθμίσεις της παραγράφου 2, διευκρινίζεται ότι το μειωμένο ωράριο ισχύει για όλο το χρονικό διάστημα που προκύπτει από τη γνωμάτευση. Η τυχόν δε ύπαρξη περισσότερων του ενός μελών με αναπηρία δεν οδηγεί σε περαιτέρω μείωση του ωραρίου.

Άρθρο 10 Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3883/2010

Με τις παραγράφους 1, 7 έως 13, 20, 21, και 23, προβλέπεται η απονομή αποστρατευτικού βαθμού Υπολοχαγού στους Εθελοντές Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.), αντί του Ανθυπολοχαγού, που είχε καθιερωθεί με το ν. 4494/2017 (Α' 165), για λόγους αποκατάστασης της ίσης μεταχείρισης στελεχών όμοιας προέλευσης. Συγκεκριμένα, με την εν λόγω διάταξη σκοπείται η απονομή του κατώτερου βαθμού Αξιωματικών στους ΕΜΘ ως καταληκτικού, με δυνατότητα απονομής αποστρατευτικού βαθμού Υπολοχαγού, για λόγους άμβλυνσης της διαφορετικής μεταχείρισης με τις εθελόντριες που κατετάγησαν βάσει του ν. 705/1977 (Α' 279) και διέπονται από το άρθρο 13 του ν. 3257/2004 (Α' 143) και γίνονται οι απαραίτητες προσαρμογές της ισχύουσας νομοθεσίας.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 2, επιδιώκεται η πληρέστερη προστασία της οικογένειας και ειδικότερα των ευάλωτων οικογενειών, όπως των πτολύτεκτων, τρίτεκνων ή των γονέων με τέκνο με ανίατο ή δυσίατο νόσημα, αφενός υπό το φως της προστασίας που επιτάσσει το άρθρο 21 του Συντάγματος και αφετέρου για λόγους ισότητας μεταξύ των ίδιων κατηγοριών, που αντιμετωπίζονται με διαφορετικό

τρόπο από τη Διοίκηση όσον αφορά στην εφαρμογή της έννοιας «μετάθεση». Συγκεκριμένα, οι ως άνω κατηγορίες στρατιωτικών προστατεύονται, κατ' ουσία, μόνο εφόσον πληρούν τα κριτήρια της παραγράφου 1 (2) α) του άρθρου 5 κατά τον χρόνο που υπηρετούν στον τόπο προτίμησής τους. Επιπλέον, εφόσον αποκτήσουν τους λόγους προστασίας της ανωτέρω διάταξης, ενόσω υπηρετούν σε έτερο τόπο μη προτίμησής τους, μετατίθενται στον τόπο συμφερόντων τους, εφόσον το επιθυμούν, υπό την προϋπόθεση τοποθέτησής τους σε θέση που προβλέπεται για το βαθμό και την ειδικότητά τους και υπό την προϋπόθεση ότι υπηρεσιακοί λόγοι δεν επιβάλλουν το αντίθετο. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η σε μέγιστο βαθμό εξισορρόπηση των δικαιωμάτων των στελεχών και του δημοσίου συμφέροντος, ήτοι της διασφάλισης του συμφέροντος της υπηρεσίας.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 3, λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα ως προς τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη ή διατελούν σε χηρεία κι έχουν ένα ανήλικο τέκνο ή έχουν σύζυγο με αναπηρία ή σακχαρώδη διαβήτη ή είναι γονείς τέκνου ή επιμελούνται τέκνο με αναπηρία ή με σακχαρώδη διαβήτη ή έχουν ορισθεί με δικαστική απόφαση ανάδοχοι γονείς τέκνου με αναπηρία ή με σακχαρώδη διαβήτη, για όσο χρόνο διαρκεί η αναδοχή και όσοι επιμελούνται άτομο με αναπηρία ή με σακχαρώδη διαβήτη, ώστε να υπηρετούν σε φρουρά προτίμησής τους.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 4, επαναδιατυπώνεται η τροποποιούμενη διάταξη, ώστε πλέον το Ανώτατο Συμβούλιο του Κλάδου να αξιολογεί και να επιλέγει τους υποψήφιους μετατασσόμενους βάσει των αντικειμενικών κριτηρίων του άρθρου 12 και μόνο, και όχι κατά απόλυτη σειρά αρχαιότητας των υποψηφίων.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 5, προβλέπεται η έκδοση απόφασης του Υπουργού Εθνικής Άμυνας με την οποία θα εξειδικεύονται κατά Κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων τα κριτήρια των μετατάξεων, ανάλογα με τις συνθήκες λειτουργίας και τις ειδικότερες ανάγκες της υπηρεσίας. Με αυτό τον τρόπο, διενεργείται μια πιο ουσιαστική αξιολόγηση των αιτήσεων των ενδιαφερομένων, έτσι ώστε οι σχετικές αποφάσεις επί αυτών να είναι πιο δίκαιες και αξιοκρατικές.

Η προωθούμενη ρύθμιση της παραγράφου 6 κρίνεται σκόπιμη προκειμένου να καλυφθούν οργανικές θέσεις του Σώματος Έρευνας-Πληροφορικής (Ε-Π) της ΠΑ, οι οποίες σήμερα είναι κενές, με Αξιωματικούς που αποφοίτους ΑΣΣΥ, οι οποίοι έχουν τα κατάλληλα προσόντα και την αντίστοιχη εμπειρία και εκπαίδευση. Με τον τρόπο αυτόν εξυπηρετούνται υπηρεσιακές ανάγκες του Σώματος Ε-Π, το οποίο καλείται να αντεπεξέλθει σε αυξανόμενο αριθμό απαιτήσεων και προκλήσεων και παράλληλα αξιοποιείται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΑ, το οποίο επιθυμεί να συνεχίσει την υπηρεσιακή του σταδιοδρομία στο Σώμα Ε-Π. Ρητά καθορίζεται ότι οι μετατασσόμενοι στους οποίους απονέμεται βαθμός ανώτερος από αυτόν που φέρουν, δεν αποκτούν δικαιώματα λήψης αναδρομικών αποδοχών. Η διαδικασία της μετάταξης βρίσκεται σε κάθε περίπτωση εκτός του πλαισίου που ορίζεται στα άρθρα 9 έως 13Α του ν.3883/2010 (Α'167) και το γενικό καθοριζόμενο κριτήριο του έτους αποφοίτησης αφορά γενικά τις μετατάξεις Αξιωματικών σε θέσεις Αξιωματικών, χωρίς χρονικό περιορισμό και χωρίς να βλάπτονται τα δικαιώματα Αξιωματικών των ΕΔ ως προς την αρχαιότητα και τη θέση τους στην επετηρίδα του Κλάδου τους. Ως προς τον απονεμόμενο βαθμό, αυτός δεν μπορεί να είναι ανώτερος είτε του επομένου που φέρει ο μετατασσόμενος ή του επομένου αυτού για τον οποίο έχει κριθεί προακτέος εντός του τρέχοντος έτους. Σε περίπτωση που αυτοί διαφέρουν, απονέμεται ο μεγαλύτερος, λόγω ανάγκης διατήρησης της αρχαιότητας μεταξύ των μετατασσομένων.

Εκτιμάται ότι για την άσκηση των καθηκόντων Αξιωματικών Κοινών Σωμάτων υπηρεσίας γραφείου βαθμού Συνταγματάρχη δεν απαιτείται η φοίτηση στις σημερινές Σχολές Διοίκησης Επιτελών (οι οποίες μετονομάζονται σε Σχολή Πολέμου Στρατού Ξηράς, Ναυτική Σχολή Πολέμου και Αεροπορική Σχολή Πολέμου). Για τον λόγο αυτό αφαιρείται η προϋπόθεση αυτή για τον καθορισμό του καταληκτικού τους βαθμού και ως εκ τούτου προτείνεται η ρύθμιση της παραγράφου 14.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 15, επιδιώκεται για την κρίση των Αξιωματικών ως "προακτέων κατ' εκλογή" να αρκεί πλέον η επιτυχής αποφοίτηση από τα ανά ειδικότητα υποχρεωτικά για προαγωγή σχολεία, προς αντιμετώπιση του ζητήματος κρίσης τους ως "διατηρητέων στον αυτό βαθμό" λόγω αποφοίτησής τους με βαθμό κάτω του "λίαν καλώς", με κοινωνικό γνώμονα, αλλά και προς πλήρη συμμόρφωση της Διοίκησης με τις αποφάσεις των Δικαστηρίων. Αναλυτικότερα, κατά το άρθρο 29 του ν.3883/2010, τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ) προάγονται στον αμέσως επόμενο βαθμό, εφόσον έχουν συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο παραμονής στον βαθμό που κατέχουν και έχουν σε υψηλό επίπεδο τα ουσιαστικά τους προσόντα. Το αρμόδιο Συμβούλιο Κρίσεων λαμβάνει υπόψη όλα τα στοιχεία του ατομικού φακέλου του κρινόμενου. Για τις προαγωγές λαμβάνονται υπόψη υποχρεωτικά ορισμένα κριτήρια (πχ η βαρύτητα των Μονάδων και των θέσεων στις οποίες υπηρέτησαν την τελευταία 5ετία) και επικουρικά ορισμένα άλλα, στα οποία συγκαταλέγονται τα επαγγελματικά και τεχνικά τους προσόντα, και προσδιορίζονται περαιτέρω σε οκτώ (8) κατηγορίες. Στην έβδομη εξ αυτών ανήκει ο βαθμός αποφοίτησης από Σχολεία των ΕΔ. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν.3883/2010, οι αξιωματικοί για την απόκτηση των αναγκαίων θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων και για την ενημέρωσή τους στις νέες τεχνολογικές εξελίξεις και επιστημονικές αντιλήψεις, φοιτούν, για χρονικό διάστημα ορισμένων μηνών, σε ορισμένους βαθμούς υποχρεωτικά στα Σχολεία που καθορίζονται με υπουργική απόφαση. Η φοίτηση στα Σχολεία αποτελεί τυπικό προσόν κρίσης για προαγωγή, ενώ η επιτυχής φοίτηση αποτελεί ουσιαστικό προσόν που εκτιμάται από τα Συμβούλια Κρίσεων. Σύμφωνα με όσα έχουν γίνει νομολογιακά δεκτά (Δ.Εφ.Θεσ. 3/2018, 2581 και 627/2015), από τη συνδυαστική ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων, συνάγεται ότι η επιτυχής αποφοίτηση από τα υποχρεωτικά Σχολεία των ΕΔ αποτελεί τυπικό προσόν για την προαγωγή των στελεχών, ενώ ο βαθμός αποφοίτησης αποτελεί ουσιαστικό προσόν, το οποίο συνεκτιμάται μαζί με τα λοιπά ουσιαστικά προσόντα τους από τα Συμβούλια Κρίσεων, όπως αυτά προκύπτουν από τους ατομικούς τους φακέλους.

Η διάταξη της παρ. 7 του άρθρου 25 του ν. 3883/2010 ως ισχύει σήμερα, με την οποία καθορίζεται ότι ως ευδοκίμως τερματίσαντες μπορούν να κριθούν μόνο οι αξιωματικοί που έχουν συμπληρώσει πραγματική συντάξιμη υπηρεσία 35 ετών, παρουσιάζεται ανακόλουθη σε σχέση με τα καθοριζόμενα στο άρθρο 34 του ίδιου νόμου, σύμφωνα με το οποία ΕΟΘ δύναται να τίθενται όλοι οι αποστρατευόμενοι αξιωματικοί που κρίνονται ευδοκίμως τερματίσαντες και δεν έχουν συμπληρώσει πραγματική συντάξιμη υπηρεσία 35 ετών, προκειμένου να αποκτήσουν πλήρη συνταξιοδοτικά δικαιώματα. Για τον λόγο αυτό, αλλά και για να παρασχεθεί η σχετική ευχέρεια στα Συμβούλια Κρίσεων, η βασική ρύθμιση της εν λόγω διάταξης παραμένει εν ισχύ, ώστε το υπηρεσιακό και το ασφαλιστικό πλαίσιο της πλειοψηφίας των αξιωματικών να εξακολουθήσει να διέπεται από το ισχύον σύστημα. Παράλληλα, με τις προβλέψεις των προτεινόμενων παραγράφων 16 και 19 ρυθμίζονται οι επιμέρους περιπτώσεις στελεχών, των οποίων τα ασφαλιστικά δικαιώματα δεν συνδέονται απαραίτητα με χρόνο υπηρεσίας αποκλειστικά στις ΕΔ,

με αποτέλεσμα να είναι απαραίτητη για αυτά η δυνατότητα συμπλήρωσης του απαιτούμενου προς λήψη σύνταξης χρόνου εκτός οργανικών θέσεων.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 17, προσμετράται στους Αξιωματικούς, ως χρόνος παραμονής στον βαθμό, ο συνολικός χρόνος νοσηλείας ή αναρρωτικής άδειας, λόγω ανυπαίτιου τραυματισμού σε επιχείρηση ή διατεταγμένη υπηρεσία και εξαιτίας αυτής, σε ειρήνη ή πόλεμο, ανεξαρτήτως του χρονικού διαστήματος στο οποίο διετέλεσε το στέλεχος στις πιο πάνω καταστάσεις. Η αναγκαιότητα της συγκεκριμένης ρύθμισης προέκυψε λόγω της ασάφειας που υπάρχει σχετικά με το αν το συνολικό διάστημα νοσηλείας και αναρρωτικής άδειας στελέχους, λόγω τραυματισμού του σε διατεταγμένη υπηρεσία και εξαιτίας αυτής, θα πρέπει να προσμετρηθεί ολόκληρο ως χρόνος παραμονής στον βαθμό του ή αν θα πρέπει να ισχύουν και σε αυτή τη περίπτωση χρονικοί περιορισμοί που ισχύουν αν ο τραυματισμός συνέβη όχι σε διατεταγμένη υπηρεσία ή σε διατεταγμένη μεν υπηρεσία, αλλά όχι εξαιτίας αυτής. Με αυτόν τον τρόπο, επιτυγχάνεται η δικαιολογημένη ευνοϊκότερη μεταχείριση των στελεχών που τραυματίζονται ανυπαίτια κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων ή διατεταγμένης υπηρεσίας, σε σχέση με τις περιπτώσεις όπου δεν συντρέχει αυτό το τελευταίο στοιχείο. Η εν λόγω νομοθετική πρωτοβουλία αναλήφθηκε, αφενός με αφορμή την υπ' αριθμ. 296/2017 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με την οποία κρίθηκε ότι είναι νόμιμο να προσμετράται, κατ' εφαρμογή του άρθρου 13 του ν.δ.445/1974, στους Ανθυπασπιστές και Υπαξιωματικούς, ως χρόνος παραμονής στον βαθμό, ο συνολικός χρόνος νοσηλείας ή αναρρωτικής άδειας, λόγω ανυπαίτιου τραυματισμού σε επιχείρηση ή διατεταγμένη υπηρεσία σε ειρήνη ή πόλεμο, ανεξαρτήτως του χρονικού διαστήματος στο οποίο διετέλεσε το στέλεχος στις πιο πάνω καταστάσεις, και αφετέρου προς εναρμόνιση, για λόγους ισότητας, της νομοθεσίας που διέπει τους Αξιωματικούς με την αντίστοιχη των Ανθυπασπιστών και Υπαξιωματικών.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 18, σκοπείται η εναρμόνιση της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 30 του ν.3883/2010 με την τροποποιούμενη διάταξη της παρ. 3, περίπτ. β', του άρθρου 25 του ίδιου νόμου, για λόγους ασφάλειας δικαίου, σύμφωνα με όσα έχουν γίνει νομολογιακά δεκτά (Δ.Εφ.Θεσ. 3/2018, 2581 και 627/2015), ώστε η επιτυχής αποφοίτηση από τα υποχρεωτικά Σχολεία να αποτελεί τυπικό προσόν προαγωγής των στελεχών, ενώ ο βαθμός αποφοίτησης ουσιαστικό προσόν που συνεκτιμάται από τα αρμόδια Συμβούλια Κρίσεων.

Με τη διάταξη της παραγράφου 22, προστίθεται για τους Αξιωματικούς του Κοινού Νομικού Σώματος (ΚΝΣ) των ΕΔ θέση υπηρεσίας στο Γραφείο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ) στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, με σκοπό την παροχή νομικής συνδρομής και υποστήριξης στο έργο του Γραφείου, κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 2 και 17 του ν.3086/2002 (Α'324) και στην περίπτ. δ' του άρθρου 56 του ν. 3883/2010 (Α'167). Για τη θέση αυτή επιλέγονται ανώτεροι Αξιωματικοί, οι οποίοι διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρία σε νομικές υπηρεσίες των ΕΔ. Η ρύθμιση εντάσσεται στη μετεξελικτική διαδικασία του ΚΝΣ και στην παροχή των ευρύτερων δυνατών υπηρεσιών νομικής υποστήριξης των Ενόπλων Δυνάμεων, στο πλαίσιο και της επίρρωσης της σχέσης του Σώματος με τους λειτουργούς του ΝΣΚ, με απόλυτο σεβασμό στη θεσμική και λειτουργική ανεξαρτησία του τελευταίου. Η άσκηση των καθηκόντων Αξιωματικών που υπηρετούν στο Γραφείο και η ανάθεση των υποθέσεων που χειρίζονται γίνεται σύμφωνα με τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 17 του ν.3086/2002.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 24, σκοπείται η έμπρακτη αναγνώριση των υπηρεσιών που προσέφεραν όσοι υπηρέτησαν στην Κύπρο κατά τις περιόδους, οι οποίες αναγνωρίστηκαν ως πολεμικές για τις ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις (ΕΔ),

σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 21 του ν.2641/1998 (Α' 211). Από την ισχύουσα σήμερα ρύθμιση, ο κοινός νομοθέτης έχει αποκλείσει διά παραλείψεως τη δυνατότητα εξωνοσοκομειακής περίθαλψης της ανωτέρω πληθυσμιακής ομάδας στα τακτικά εξωτερικά ιατρεία των στρατιωτικών νοσοκομείων, γεγονός που έχει ήδη επισημανθεί επανειλημένα από τα οικεία σωματεία. Ειδικότερα, εξασφαλίζεται το δικαίωμα απρόσκοπτης πρόσβασης και πλήρους νοσοκομειακής περίθαλψης στα νοσοκομεία των ΕΔ για τους ανωτέρω δικαιούχους, δεδομένου ότι, στις περισσότερες περιπτώσεις ενδονοσοκομειακής νοσηλείας, προηγείται υγειονομική εξέταση ή ακολουθεί παρακολούθηση των ασθενών από τους ιατρούς των τακτικών εξωτερικών ιατρείων. Κατά συνέπεια, η ρύθμιση αυτή συμβάλλει στον αριότερο τρόπο ενάσκησης του ιατρικού λειτουργήματος στα παραπάνω νοσηλευτικά ιδρύματα, αναφορικά με τη συγκεκριμένη κατηγορία πολιτών. Με την προτεινόμενη τροποποίηση του άρθρου 83 του ν.3883/2010, εισάγεται ο όρος «πλήρης νοσοκομειακή περίθαλψη», που αντικαθιστά τον όρο «ενδονοσοκομειακή νοσηλεία» και περιλαμβάνει τόσο την τελευταία όσο και την εξωνοσοκομειακή εξέταση και παρακολούθηση, προκειμένου να εξασφαλίζεται ολοκληρωμένη υγειονομική κάλυψη από τα στρατιωτικά νοσοκομεία στην προαναφερθείσα πληθυσμιακή ομάδα, η οποία μέχρι σήμερα στερείται πρόσβασης στα τακτικά εξωτερικά ιατρεία των νοσηλευτικών αυτών μονάδων.

Άρθρο 11 Ρυθμίσεις σταδιοδρομικής φύσης

Με την ψήφιση του ν.3865/2010, τέθηκε η βάση του ασφαλιστικού συστήματος των στελεχών των ΕΔ, ώστε να εναρμονιστεί στη συνέχεια με τον νόμο περί ιεραρχίας και προαγωγών 3883/2010. Η γενική προϋπόθεση ήταν η υπηρεσία 40 ετών, εκ των οποίων τα 35 πραγματικής υπηρεσίας και τα 5 πλασματικής. Επειδή αυτή αφορά ουσιαστικά το σύνολο των στελεχών, ανεξαρτήτως κλάδου, ειδικότητας, προέλευσης κλπ, καθώς τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα είναι ενιαία, σκοπός του νομικού αυτού σταδιοδρομικού και ασφαλιστικού πλαισίου ήταν να έχουν όλα τα στελέχη τη δυνατότητα, στο τέλος της υπηρεσιακής τους σταδιοδρομίας, η οποία αναγκαστικά παύει με τη συμπλήρωση 60 ετών, να έχουν αυτά τα 40 έτη συντάξιμης υπηρεσίας. Με το σκεπτικό αυτό, ο ν.3883/2010 συμπεριέλαβε διάταξη που καθορίζει υποχρέωση της στρατιωτικής υπηρεσίας να παρέχει στα στελέχη τη δυνατότητα να υπηρετήσουν σε μονάδες στις οποίες ο χρόνος προσμετράται στο διπλάσιο.

Επειδή όμως οι μονάδες αυτές, όπως είναι ευνόητο, είναι διαφορετικές ανά κλάδο και ειδικότητα, κάτι που είχε συναρτηθεί και με τις ιδιαίτερες συνθήκες υπηρεσίας (λ.χ. σε πολεμικά πλοία, σε αεροδρόμια, σε παραμεθορίους, σε υπηρεσίες ιδιαίτερα αυξημένων εργασιακών απαιτήσεων κ.λπ.), το σημερινό πλαίσιο, έχοντας διαμορφωθεί πριν από αρκετές δεκαετίες, δεν αντανακλά πλέον τον σκοπό αυτό του ασφαλιστικού συστήματος του ν.3865/2010, ο οποίος καθιέρωσε νέα όρια ηλικίας, προσαρμοζόμενος σε νέα δημοσιονομικά και δημογραφικά δεδομένα, όπως αντιστοίχως και ο ν.3883/2010 καθιέρωσε νέους χρόνους σταδιοδρομικής εξέλιξης των στελεχών.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, επομένως, κλείνει η εκκρεμότητα που υπάρχει, ειδικά για τους αξιωματικούς που λόγω της ειδικότητάς τους ή για άλλους υπηρεσιακούς ή προσωπικούς λόγους είναι δυσκολότερο να υπηρετήσουν σε υπηρεσίες που προβλέπει το άρθρο 40 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων και το ασφαλιστικό σύστημα γίνεται ενιαίο, διασφαλίζοντας με τρόπο δίκαιο και καθολικό την εφαρμογή του σχήματος 35 πραγματικών και 5 πλασματικών συνταξίμων ετών.

Επιπρόσθετα, με τη ρύθμιση της παραγράφου 2 επιδιώκεται η ηθική-βαθμολογική αποκατάσταση αποστράτων αξιωματικών του ΣΞ και του ΠΝ, αποφοίτων ΑΣΣΥ, που τέθηκαν αποστρατευτικά στον βαθμό του

Αντισυνταγματάρχη και του Αντιπλοιάρχου αντίστοιχα, επειδή δεν ήταν δυνατό να προαχθούν περαιτέρω σε σχέση με τους αντίστοιχους αξιωματικούς της ΠΑ, οι οποίοι αποστρατεύτηκαν με τον βαθμό του Σμηνάρχου.

Με τις παραγράφους 3 έως 5, ορίζεται ότι οι Αξιωματικοί που προέρχονται από ΕΜΘ, συμπεριλαμβανομένων άλλων κατηγοριών Αξιωματικών του ΣΞ, εξαιρούνται από την υποχρέωση χρόνου διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας, για τους οποίους σήμερα υπάρχει ρητή σχετική πρόβλεψη. Ειδικότερα, με την παράγραφο 5 ορίζεται ότι η εξαίρεση αυτή αφορά και τους Αξιωματικούς που προέρχονται από ΕΜΘ του ΠΝ και της ΠΑ. Η εξαίρεση εισάγεται επειδή ο βαθμός Αξιωματικού στον οποίο προάγονται, δηλαδή του Ανθυπολοχαγού, είναι ο καταληκτικός τους και, ως εκ τούτου, δεν κρίνεται σκόπιμο, όπως συμβαίνει και με τους καταληκτικούς βαθμούς άλλων κατηγοριών Αξιωματικών, να επεκταθεί η υποχρέωση χρόνου διοίκησης τόσο για την σταδιοδρομική εξέλιξη των ίδιων όσο και για την υπηρεσία στον προγραμματισμό των μεταθέσεων.

Άρθρο 12 Τροποποίηση του άρθρου 12 του ν. 3648/2008

Με τη ρύθμιση του παρόντος άρθρου, επιδιώκεται η αναγνώριση και επιβράβευση των αξιωματικών και ανθυπασπιστών πολεμικής διαθεσιμότητας και υπαξιωματικών πολεμικής αποστρατείας για τις διακρίσεις τους σε παραολυμπιακούς αγώνες. Ειδικότερα, καθιερώνεται η απονομή ενός ακόμη βαθμού για καθεμία από τις αγωνιστικές τους διακρίσεις έως και την όγδοη θέση σε ατομικό κανονικό ολυμπιακό αγώνισμα κατά τη διάρκεια των παραολυμπιακών αγώνων, καθώς και για την κατάληψη μίας από τις τρεις παγκόσμιες νίκες σε παγκόσμιο πρωτάθλημα σε ατομικό ολυμπιακό αγώνισμα αθλητών με προβλήματα αναπηρίας. Η προαγωγή τους τελεί υπό την προϋπόθεση ότι δεν προάγονται, αφενός μεν, άνω των τριών (3) βαθμών, αφετέρου δε, σε βαθμό ανώτερο από εκείνον που προβλέπεται για τα εν ενεργείᾳ στελέχη του ίδιου Όπλου, Σώματος, Γενικής Ειδικότητας ή Ειδικής Κατάστασης. Με την αντιμετώπιση αυτή των διακριθέντων στα παραπάνω αγωνίσματα, η Πολιτεία ανταποκρίνεται στην υποχρέωσή της να τιμά αυτούς που τιμούν την πατρίδα, πετυχαίνοντας διακρίσεις σε διεθνείς αγώνες ευρείας εμβέλειας και απήχησης, όπως οι παραολυμπιακοί αγώνες και τα παγκόσμια πρωταθλήματα ατόμων με αναπηρία. Οι διακρίσεις των αθλητών σε διεθνείς αγώνες έχουν βαρύνουσα σημασία για τον αθλητισμό στις ΕΔ, καθώς προάγουν τις δράσεις που καλλιεργούν θεμελιώδεις κοινωνικές αξίες, επιβραβεύοντας τη δύναμη της θέλησης και ταυτόχρονα αποτελούν ισχυρό κίνητρο για τα υπόλοιπα στελέχη που έχουν ενταχθεί στις καταστάσεις της πολεμικής διαθεσιμότητας και πολεμικής αποστρατείας.

Άρθρο 13 Κάλυψη δαπανών ανασφάλιστων δικαιούχων περίθαλψης στα στρατιωτικά νοσοκομεία

Με τη συγκεκριμένη ευεργετική ρύθμιση διευθεύτεται το ζήτημα της καθολικής και δωρεάν υγειονομικής κάλυψης των δικαιούχων περίθαλψης στα στρατιωτικά νοσοκομεία, συμπεριλαμβανομένων και των συγγενών α' βαθμού, ήτοι γονέων, τέκνων και συζύγων ή συμβίων, των εν ενεργείᾳ και εν αποστρατεία στρατιωτικών

των Ενόπλων Δυνάμεων, που είναι ανασφάλιστοι ή ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 33 του ν.4368/2016 (Α' 21). Στο σύνολο της ισχύουσας νομοθεσίας που διέπει τα στρατιωτικά νοσοκομεία, δεν υφίσταται πρόβλεψη για τη νοσηλεία χωρίς την οικονομική επιβάρυνση των δικαιούχων περίθαλψης σε αυτά, οι οποίοι εντάσσονται στις κατηγορίες πολιτών που καθορίζονται στο άρθρο 33 του ν.4368/2016. Η εν λόγω ρύθμιση συνιστά ειδικότερη έκφανση της συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής της ισονομίας (άρθρο 4 του Συντάγματος), η οποία επιτάσσει την ενιαία αντιμετώπιση όμοιων καταστάσεων. Οι ρυθμίσεις αυτές δεν επιφέρουν πρόσθετη επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, καθότι για τους εν λόγω δικαιούχους επαναλαμβάνεται η πρόβλεψη ότι τα σχετικά έξοδα βαρύνουν τον κύριο ασφαλιστικό φορέα υγειονομικής περίθαλψής τους, ενώ σε περίπτωση μη ασφάλισή τους σε άλλο φορέα, οι οικείες δαπάνες καλύπτονται από τα σχετικά κονδύλια του Υπουργείου Υγείας, κατ' αναλογία με τα καθοριζόμενα στο άρθρο 33 του ν.4368/2016. Επιπλέον, καθορίζεται ότι οι δαπάνες νοσηλείας των δικαιούχων περίθαλψης στα στρατιωτικά νοσοκομεία, οι οποίοι δεν είναι άμεσα ή έμμεσα ασφαλισμένοι ή είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ασφαλιστικών ταμείων της Χώρας και έχουν απολέσει τις ασφαλιστικές τους καλύψεις για οποιοδήποτε λόγο, βαρύνουν τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και όχι τους ίδιους.

Άρθρο 14 **Ειδική άδεια αιρετών στην τοπική αυτοδιοίκηση**

Με τη συγκεκριμένη ρύθμιση, επεκτείνεται η χορήγηση της προβλεπόμενης στα άρθρα 93 και 182 του ν.3852/2010 ειδικής άδειας των αιρετών στην τοπική αυτοδιοίκηση, εκτός από τους Υπαξιωματικούς και στους οπλίτες, και στους Ανθυπασπιστές των Ενόπλων Δυνάμεων. Επιπρόσθετα, θεσμοθετείται η κατ' εξαίρεση μετάθεσή τους ή επιπλέον παραμονή τους στον τόπο όπου εκλέγονται, για όσο διαρκεί η θητεία τους, προς διευκόλυνση εκπλήρωσης των καθηκόντων τους.

Άρθρο 15 **Γραφεία Νομικής Προστασίας Στελεχών**

Με τις ρυθμίσεις του συγκεκριμένου άρθρου, προβλέπεται για πρώτη φορά η σύσταση Γραφείων Νομικής Προστασίας Στελεχών, τα οποία υπάγονται απευθείας στους Αρχηγούς των Γενικών Επιτελείων (ΓΕ) και έχουν ως κύριο σκοπό τη συνδρομή τους στην εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ), υπό το πρίσμα της συνδρομής και έρευνας για την προστασία των δικαιωμάτων των στελεχών, τον έλεγχο της διαφάνειας και της τήρησης της νομιμότητας, τον εντοπισμό και την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και της κατάχρησης εξουσίας, καθώς και της εφαρμογής των διατάξεων του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όπως ισχύουν κάθε φορά, έναντι όλων των στελεχών των ΕΔ. Η δημιουργία των ως άνω Γραφείων δεν επηρεάζει τις διαδικασίες ιεραρχικής προώθησης αναφορών ή παραπόνων και του χειρισμού τους κατά τις κείμενες διαδικασίες. Επίσης, τα διαλαμβανόμενα στον Κανονισμό Στρατιωτικής Αλληλογραφίας, στον Εθνικό Κανονισμό Ασφαλείας, στους λοιπούς κανονισμούς του Στρατεύματος, καθώς και στη νομοθεσία περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων, δεν θίγονται.

Ειδικότερα:

Με την παράγραφο 1, καθορίζεται η σύσταση των ως άνω Γραφείων στα ΓΕ των τριών Κλάδων των ΕΔ, η υπαγωγή τους απευθείας στον Αρχηγό του οικείου ΓΕ, καθώς επίσης και η η στελέχωσή τους με μόνιμο προσωπικό, καθώς και με αξιωματικό του Κοινού Νομικού Σώματος.

Στις παραγράφους 2 έως 5, περιγράφονται συνοπτικά η αποστολή και οι αρμοδιότητες των Γραφείων, στις οποίες περιλαμβάνονται αφενός ο έλεγχος τήρησης της νομιμότητας των ατομικών διοικητικών πράξεων της Στρατιωτικής Υπηρεσίας, καθώς και των παραλείψεων ή υλικών ενεργειών των οργάνων της Υπηρεσίας σε βάρος των στελεχών και αφετέρου η έρευνα για την ορθή τήρηση των υποχρεώσεων που επιβάλλονται στην Υπηρεσία υπέρ των στελεχών από διάταξη νόμου ή από διοικητική πράξη, καθώς και από δικαστική απόφαση. Οι ως άνω διοικητικές πράξεις και παραλείψεις, λόγω της φύσης τους, εκφεύγουν της αρμοδιότητας του Συνηγόρου του Πολίτη.

Στην παράγραφο 6, προβλέπεται η τακτική, ανά εξάμηνο, υποβολή έκθεσης για την εκτέλεση της αποστολής τους στον Αρχηγό ΓΕΕΘΑ, διά του Αρχηγού του ΓΕ, με παράλληλη κοινοποίηση στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας και την αρμόδια επιτροπή της Βουλής των Ελλήνων.

Με τις παραγράφους 4 και 7, διασφαλίζεται ότι διατάξεις ειδικότερων νόμων και κανονισμών (όπως πχ ο Διακλαδικός Κανονισμός Στρατιωτικής Αλληλογραφίας), καθώς επίσης και διατάξεις περί διοικητικών προσφυγών των στελεχών δεν θίγονται από τις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού.

Σημαντική είναι και η ρύθμιση της παραγράφου 8 για την κατά προτεραιότητα ανάθεση Ενόρκων Διοικητικών Εξετάσεων και Προκαταρκτικών Εξετάσεων επί υποθέσεων κακοδιοίκησης σε αξιωματικούς του Κοινού Νομικού Σώματος, οι οποίοι έχουν την απαραίτητη κατάρτιση για την ορθή διεξαγωγή τους και την πλήρη τεκμηρίωση του φακέλου.

Άρθρο 16 Έξοδα κηδείας στρατιωτικών που κηδεύονται με δημόσια δαπάνη

Η κήδευση στρατιωτικών που απεβίωσαν κατά την εκτέλεση υπηρεσίας που συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο και προδήλως και αναμφισβήτητα λόγω αυτού, τελείται δημοσία δαπάνη εκ του νόμου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 36 του ν.3648/2008 (Α' 38) (εν ενεργείᾳ Αξιωματικοί που υπάγονται στο ν.2439/1996 καθώς και εν ενεργείᾳ Υπαξιωματικοί και Ανθυπασπιστές) και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 66 του ν.3883/2010 (Α' 167) (εν ενεργείᾳ Αξιωματικοί που υπάγονται στον ν. 3883/2010), όπως ισχύουν κάθε φορά.

Με τις ρυθμίσεις της παραγράφου 1, προβλέπεται πλέον και η καταβολή των εξόδων ταρίχευσης, κατασκευής ειδικού φέρετρου και μεταφοράς της σορού, εφόσον ο θάνατος επήλθε στο εξωτερικό και η κηδεία τελείται στην Ελλάδα και ή αντίστροφα, κατ' αντιστοιχία των προβλεπομένων στον ν.409/1976 (Α' 209) για τις λοιπές κατηγορίες υπαλλήλων που κηδεύονται δημοσία δαπάνη.

Περαιτέρω, με την παράγραφο 2, προβλέπεται ότι τόσο τα έξοδα κηδείας όσο και τα έξοδα ταρίχευσης, κατασκευής ειδικού φέρετρου και μεταφοράς της σορού βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Επιπρόσθετα, με την παράγραφο 1 του άρθρου 50, παρέχεται εξουσιοδότηση στους αρμόδιους Υπουργούς Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών, ώστε με κοινή τους απόφαση να ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες θέσης σε εφαρμογή των σχετικών

ανωτέρω προβλέψεων και, για την ασφάλεια του δικαίου, να αποφεύγεται η αναλογική εφαρμογή των γενικών διατάξεων του άρθρου 1 του ν.409/1976, καθώς και της κοινής προς τούτο απόφασης των Υπουργών Υγείας και Οικονομικών.

Άρθρο 17 Αποκατάσταση εφάπαξ βοήθηματος Ειδικών Λογαριασμών

Με το άρθρο αυτό, προβλέπεται εφαρμογή της άρσης της αναστολής των μισθολογικών προαγωγών και του Επιδόματος Χρόνου Υπηρεσίας που προβλέφθηκε με την περ. β' της παρ.38 της Υποπαραγράφου Γ.1 της Παραγράφου Γ του άρθρου Πρώτου του ν.4093/2012 (Α' 222) και στους μετόχους των Ειδικών Λογαριασμών Αλληλοβοηθείας των Μετοχικών Ταμείων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας που αποστρατεύθηκαν από την 01-7-2011 έως την 31-7-2012, ήτοι κατά το διάστημα που ανεστάλησαν οι μισθολογικές προαγωγές τους και το ΕΧΥ, αποκλειστικά προκειμένου να αναπροσαρμοσθεί το εφάπαξ βοήθημα που τους καταβλήθηκε κατά την έξοδό τους από την υπηρεσία στο επίμαχο διάστημα. Λόγω της αναστολής αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ.5 του ν.3986/2011, κατά το εν λόγω διάστημα ακόμα και στελέχη που αποστρατεύθηκαν την ίδια χρονιά (Νοε 2011) έλαβαν μειωμένο εφάπαξ βοήθημα σε σχέση με συναδέλφους τους, ίδιας προέλευσης, οι οποίοι αποστρατεύθηκαν νωρίτερα (Μαρ 2011). Για το επόμενο δε χρονικό διάστημα, ήτοι από την 01-8-2012 έως την 31-12-2016, έως ότου ίσχυαν οι μισθολογικές διατάξεις του ν.3205/2003, οι μισθολογικές προαγωγές και το ΕΧΥ «ξεπάγωσαν», παράγοντας όμως οικονομικά αποτελέσματα στο εξής.

Στο πλαίσιο της αρχής της ισότητας αλλά και του ανθρωποκεντρικού χαρακτήρα της Διοίκησης, με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται να καταβληθεί συμπληρωματικό εφάπαξ βοήθημα στα ως άνω στελέχη καθότι έλαβαν χαμηλότερο βοήθημα κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα σε σχέση με αυτό που έλαβαν άλλα στελέχη με συντομότερη σταδιοδρομική πορεία, τα οποία κατέβαλαν και λιγότερες εισφορές.

Επιπλέον προβλέπεται το εφάπαξ βοήθημα να καταβληθεί μόνο εφόσον υφίσταται σχετική οικονομική δυνατότητα από τους οικείους Ειδικούς Λογαριασμούς, για λόγους προστασίας του ασφαλιστικού κεφαλαίου και μη δημιουργίας εκροών που δεν έχουν προϋπολογισθεί και δεν μπορούν να καλυφθούν. Επίσης προβλέπεται τα οικονομικά αποτελέσματα της ρύθμισης να αφορούν αποκλειστικά στην καταβολή συμπληρωματικού εφάπαξ βοηθήματος αποκλείοντας μισθολογικές και λοιπές οικονομικές αξιώσεις των στελεχών για το ίδιο διάστημα.

Τέλος, προβλέπεται παράλληλη παρακράτηση εισφορών από το καταβαλλόμενο εφάπαξ βοήθημα υπέρ του οικείου ΕΛΟΑ, για το επίμαχο χρονικό διάστημα, ήτοι από την 01-7-2011 μέχρι την ημερομηνία εξόδου των στελεχών από την υπηρεσία, επί των αποδοχών βάσει των οποίων θα επανυπολογισθεί το βοήθημα. Τέλος, για λόγους ασφάλειας δικαίου, ορίζεται ότι ο τρόπος υπολογισμού τόσο του εφάπαξ βοηθήματος όσο και των εισφορών, θα γίνει σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά την ημερομηνία εξόδου των στελεχών από την υπηρεσία, δεδομένων των τροποποιήσεων που επήλθαν στο νδ 398/1974 από την 01-01-

2017, με το άρθρο 45 του ν.4509/2017 (Α'201) και τη Φ.952/6/32024/Σ.6454/17-4-2018/Κοινή Απόφαση Υπουργών Εθνικής Άμυνας-Οικονομικών-Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

Κεφάλαιο Β' Θέματα στρατολογικής φύσης

Άρθρο 18 Τροποποίηση διατάξεων στρατολογικής φύσης του ν. 3421/2005

Με τις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού, λαμβάνεται μέριμνα για περαιτέρω έμπρακτη προστασία του θεσμού της οικογένειας, προστατεύονται ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες και άτομα και τροποποιούνται προς το συμφέρον των διοικουμένων ορισμένα στρατολογικά ευεργετήματα, στο πλαίσιο των επιταγών του Συντάγματος και λαμβάνοντας υπόψη τη συνταγματική αρχή της στρατολογικής ισότητας όλων των Ελλήνων πολιτών. Επιπλέον, απλοποιούνται ορισμένες στρατολογικές διαδικασίες και εναρμονίζεται η λειτουργία των Στρατολογικών Υπηρεσιών (ΣΥ) προς σύγχρονα και πιο ευέλικτα διοικητικά πρότυπα, καθώς και εκσυγχρονίζονται ορισμένες στρατολογικές ρυθμίσεις, ώστε να ευθυγραμμιστούν με την ισχύουσα εν γένει διοικητική νομοθεσία.

Ειδικότερα:

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 1, εξειδικεύονται τα δικαιολογητικά για την απόδειξη του μεγαλύτερου αδελφού από αδελφούς που γεννήθηκαν την ίδια ημερομηνία.

Με τις ρυθμίσεις των παραγράφων 2 και 3, προβλέπεται, για πρώτη φορά, η μεταφορά σε εξάμηνη και εννεάμηνη (με απόλυτη στους οκτώ μήνες, επί του παρόντος, για τους οπλίτες του Στρατού Ξηράς) μειωμένη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση όλων των αδελφών από οικογένεια με τέσσερα (4) ή περισσότερα ζώντα αδέλφια και όλων των αδελφών από οικογένεια με τρία (3) ζώντα αδέλφια, αντίστοιχα, προς περαιτέρω έμπρακτη προστασία των τρίτεκνων και πολύτεκνων οικογενειών.

Με τη παράγραφο 4, επέρχονται οι απαραίτητες συναφείς τροποποιήσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 7 του ν.3421/2005 λόγω των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 5, εξομοιώνονται πλήρως τα θετά με τα φυσικά τέκνα των άγαμων ή διαζευγμένων μητέρων, για την εφαρμογή των σχετικών περί μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης διατάξεων, προς προστασία της μονογονεϊκής οικογένειας.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 6, περιορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χορήγηση απαλλαγής από τη στράτευση των καταδικασθέντων σε κάθειρξη και πλέον απαιτείται μόνο αντίγραφο πτοινικού μητρώου. Επιπρόσθετα, ρυθμίζεται οριστικά και με κοινωνικό γνώμονα το ζήτημα τυχόν προγενέστερης ανυποταξίας όσων υπάγονται σε μία από τις κατηγορίες της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του ν.3421/2005, η οποία πλέον με τη χορήγηση της απαλλαγής από τη στράτευση θα τακτοποιείται διοικητικά και πτοινικά. Σε κάθε περίπτωση, η συνέχιση της διατήρησης των διοικητικών και πτοινικών συνεπειών της ανυποταξίας για έναν στρατεύσιμο που απαλλάσσεται οριστικά από την υποχρέωση στράτευσης θεωρείται μέτρο εξοντωτικό.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 7, απαλείφεται η υποχρέωση μη υπέρβασης από τη διάρκεια της αναβολής (31η Δεκεμβρίου του 33^{ου} έτους της ηλικίας) της

προβλεπόμενης, κατά την κείμενη νομοθεσία, διάρκειας για την απόκτηση της ιατρικής ειδικότητας. Σκοπείται έτσι να λαμβάνεται η αναβολή, με μόνο τον διορισμό ή την εγγραφή στο αρμόδιο νοσηλευτικό ίδρυμα, χωρίς περαιτέρω να εξετάζεται η δυνατότητα ολοκλήρωσης της ειδικότητας μέχρι το ως άνω όριο της αναβολής, δεδομένου ότι οι ιατροί, που σε κάθε περίπτωση οι σπουδές τους διαρκούν κατ' ελάχιστον έξι έτη, αναμένουν, στη συνέχεια, επί μεγάλο χρονικό διάστημα να διοριστούν για ειδικότητα σε ιδρύματα ιδίως του εσωτερικού. Οι περισσότερες δε ειδικότητες απαιτούν μεγάλη χρονική διάρκεια, για να ολοκληρωθούν (κατά μέσο όρο έξι έτη, περίπου). Με την παρούσα ρύθμιση, επιτυγχάνεται ο έγκαιρος διορισμός των ιατρών για απόκτηση ιατρικής ειδικότητας, με τη χορήγηση της ελάχιστης κάθε φορά διάρκειας της νόμιμης αναβολής, χωρίς να κηρύσσονται ανυπότακτοι, κατά το στάδιο αυτό. Εφόσον βέβαια λήξει η χορηγηθείσα αναβολή, χωρίς να έχουν ολοκληρώσει την ειδικότητά τους, οφείλουν να καταταγούν εμπρόθεσμα, προς αποφυγή της κήρυξής τους σε ανυποταξία. Επιπρόσθετα, καθορίζεται ότι οι καθηγητές Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων που συμμετέχουν στην επιτροπή διαπρεπόντων επιστημόνων προέρχονται από την περιφέρεια Αττικής και έχουν γνωστικό αντικείμενο συναφές με το υπό εξέταση αντικείμενο του διαπρέποντος επιστήμονα. Περαιτέρω δε μειώνεται ο αριθμός των μελών της ανωτέρω επιτροπής από τέσσερις σε τρεις, ήτοι σε περιττό αριθμό, κατά την πάγια διοικητική πρακτική και για περισσότερη ευελιξία.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 8, περιορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χορήγηση αναβολής κατάταξης λόγω υπηρετούντος αδελφού και πλέον δεν απαιτείται η κατάθεση πιστοποιητικού στρατολογικής κατάστασης για τον αδελφό που ήδη υπηρετεί, λόγω του Αυτοματοποιημένου Συστήματος Στρατολογίας των Ενόπλων Δυνάμεων (Α.Σ.Υ.Σ.Ε.Δ.).

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 9, εκσυγχρονίζονται ορισμένες διατάξεις της στρατολογικής νομοθεσίας προς ευθυγράμμισή τους με την ισχύουσα εν γένει διοικητική νομοθεσία (κατάργηση του όρου «Πρόεδροι Κοινοτήτων»).

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 10, απλοποιείται η διαδικασία για την αναβολή κατάταξης για κοινωνικούς λόγους. Πλέον η αναβολή χορηγείται με την προσκόμιση μόνο αντίστοιχων υποστηρικτικών στοιχείων. Επιπλέον, για την κατάθεση της αίτησης, καταργείται η αποκλειστική προθεσμία των πέντε (5) ημερών πριν την ημερομηνία οφειλόμενης κατάταξης. Πλέον αυξάνεται η διάρκεια της αναβολής αυτής και όσοι τη λαμβάνουν υποχρεούνται για κατάταξη με τη μεθεπόμενη Εκπαιδευτική Σειρά Στρατευσίμων Οπλιτών (ΕΣΣΟ) και όχι με την αμέσως επόμενη ΕΣΣΟ. Επιπλέον, εφόσον το επιθυμούν, μπορούν να τη διακόψουν προκειμένου να καταταγούν με την αμέσως επόμενη ΕΣΣΟ.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 11, προβλέπεται, για πρώτη φορά, η δυνατότητα γνωστοποίησης της κλήσης για κατάταξη στους στρατευσίμους, με τη χρήση ηλεκτρονικών μεθόδων και δικτυακών υποδομών, κατά τις διατάξεις του ν.3979/2011, όπως ισχύουν κάθε φορά. Επιπλέον, παρατείνεται από δύο (2) σε πέντε (5) ημέρες το χρονικό διάστημα που δύναται κάποιος να επικαλεστεί λόγους αντικειμενικής αδυναμίας (πχ απεργίες μέσων μαζικής μεταφοράς, έκτακτα φυσικά ή καιρικά φαινόμενα), προκειμένου να θεωρηθεί εμπρόθεσμη η μεταγενέστερη κατάταξή του στις Ένοπλες Δυνάμεις.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 12, προβλέπεται η δυνατότητα συμμετοχής οπλίτη του Υγειονομικού Σώματος (ιατρού) στην υγειονομική επιτροπή του Φρουραρχείου, που είναι αρμόδια για την υγειονομική εξέταση των στρατευσίμων που αδυνατούν να καταταγούν, εφόσον οι μόνιμοι αξιωματικοί (ιατροί) δεν επαρκούν για την ως άνω στελέχωση.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 13, εναρμονίζεται η σχετική διάταξη περί αδειών των υπηρετούντων οπλιτών και δοκίμων εφέδρων αξιωματικών με την πρόβλεψη του άρθρου 13 του ν.4361/2016, όπως ισχύει κάθε φορά, περί έκδοσης σχετικής υπουργικής απόφασης για το σύνολο των αδειών όλου του στρατιωτικού προσωπικού.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 14, εκσυγχρονίζονται ορισμένες διατάξεις της στρατολογικής νομοθεσίας προς ευθυγράμμισή τους με την ισχύουσα εν γένει διοικητική νομοθεσία (κατάργηση του όρου «Πρόεδροι Κοινοτήτων»).

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 15, εναρμονίζεται η σχετική διάταξη περί αδειών των υπηρετούντων εφέδρων με την πρόβλεψη του άρθρου 13 του ν.4361/2016, όπως ισχύει κάθε φορά, περί έκδοσης σχετικής υπουργικής απόφασης για το σύνολο των αδειών όλου του στρατιωτικού προσωπικού.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 16, σκοπεύται ο προσδιορισμός ως αμιγώς προσωποπαγούς του χρηματικού προστίμου που επιβάλλεται σε όσους κηρύσσονται ανυπότακτοι, επειδή δεν κατατάσσονται στις Ένοπλες Δυνάμεις για εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων, ώστε, σε περίπτωση θανάτου του υπόχρεου ανυπότακτου, το πρόστιμο να μην είναι εκτελεστό σε βάρος των κληρονόμων του, αλλά αντίθετα η αρμόδια Στρατολογική Υπηρεσία να έχει τη νόμιμη δυνατότητα ακύρωσης της απόφασης επιβολής του προστίμου λόγω θανάτου του υποχρέου. Τούτο δικαιολογείται, καθόσον, σε διαφορετική περίπτωση, το χρηματικό πρόστιμο θα βάρυνε πρόσωπα, τα οποία δεν έχουν την ιδιότητα του παθητικού υποκειμένου του προστίμου. Εξάλλου, το χρηματικό πρόστιμο των ανυποτάκτων έχει χαρακτήρα διοικητικής χρηματικής κύρωσης, κύριο σκοπό να εξαναγκάσει τους διοικούμενους σε πλήρη και ακριβή εκπλήρωση των νόμιμων υποχρεώσεων τους, και κληρονομούνται υπό την προϋπόθεση ότι φέρουν και αποζημιωτικό χαρακτήρα, δηλαδή εφόσον επιβλήθηκαν και προς αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε στο Δημόσιο από την παράβαση για την οποία επιβλήθηκε η κύρωση. Το χρηματικό πρόστιμο της ανυποταξίας κύριο σκοπό έχει να αποτρέψει τους στρατευσίμους από την αποφυγή της στράτευσης και, ως εκ τούτου, δεν φέρει αποζημιωτικό χαρακτήρα, αλλά προσωποπαγή, αποσκοπώντας στη συμμόρφωση του ανυποτάκτου προς τη συνταγματικά καθιερωμένη υποχρέωσή του, οπότε και δεν συντρέχει νόμιμη περίπτωση επιβολής σε βάρος των κληρονόμων του αποβιώσαντος προσώπου. Συνεπώς, το ανωτέρω πρόστιμο δεν τυγχάνει κληρονομητό. (Πρβλ Γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ υπ' αριθ. 591/2002 σελ. 6, 32/2009 σελ 12 και 308/2016).

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 17, παρέχεται πλέον ρητά η δυνατότητα οριστικής απόλυσης από τις Ένοπλες Δυνάμεις στους τρείς (3) μήνες, κατά το άρθρο 58 του ν.3421/2005, στον αμέσως επόμενο ίκανό για εργασία αδελφό, εφόσον ο περιγραφόμενος ως δικαιούχος είναι ανίκανος για κάθε εργασία.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 18, καθιερώνεται η δυνατότητα υποβολής αιτήματος εκτίμησης λόγων ανώτερης βίας ή ανυπέρβλητων κωλυμάτων και από τους ανυποτάκτους που δεν μπόρεσαν να τηρήσουν, κατά το παρελθόν, οποιαδήποτε στρατολογική τους υποχρέωση, μετά την ημερομηνία διακοπής της ανυποταξίας τους. Επιπλέον, προβλέπεται ειδικότερα και κυρίως για τους πρώην ανυποτάκτους, η επίκληση και εξαιρετικών λόγων, πέραν από λόγους ανώτερης βίας ή ανυπέρβλητων κωλυμάτων, για τη μη τήρηση της υποχρέωσής τους για κατάταξη, για γεγονότα που καθιστούν αδύνατη ή εξαιρετικά δύσκολη την κατάταξη των ενδιαφερομένων, ή εξ αιτίας των οποίων η κατάταξή τους θα τους έθετε σε ιδιαίτερα επαχθή θέση. Για την αποδοχή ή μη του σχετικού αιτήματος, θα αποφασίζει πλέον ειδική προς τούτο τριμελής επιτροπή, προς ενιαία αντιμετώπιση του ζητήματος από ενιαίο κεντρικό φορέα και για την ασφάλεια του δικαίου, καθώς

και για την προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των διοικουμένων. Περαιτέρω, θεσπίζεται η πλήρης τακτοποίηση (στρατολογική, ποινική και διοικητική) για όσους εκτιμώνται και γίνονται αποδεκτοί οι εξαιρετικοί λόγοι που προβάλλουν.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 19, ευθυγραμμίζονται διατάξεις της στρατολογικής νομοθεσίας με την πρόβλεψη του άρθρου 11 του ν.2690/1999, όπως ισχύει κάθε φορά (κατάργηση απαίτησης κατάθεσης επικυρωμένων, ως ακριβή από τα πρωτότυπα, αντιγράφων των επικυρωμένων και μεταφρασμένων πρωτότυπων εγγράφων).

Άρθρο 19 **Ρύθμιση στρατιωτικών υποχρεώσεων ανυποτάκτων**

Με τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου, σκοπείται η στρατολογική τακτοποίηση του μεγάλου αριθμού των ανυποτάκτων της Χώρας και τους παρέχεται ισχυρό κίνητρο για να συμμορφωθούν με τη συνταγματική τους υποχρέωση προς στράτευση, στο πλαίσιο τόσο της συνταγματικής αρχής της στρατολογικής ισότητας, όσο και της εν γένει δυσχερούς δημοσιονομικής κατάστασης και της ανθρωπιστικής κρίσης που πλήττει κυρίως τους νέους. Με τη ρύθμιση αυτή, αφενός οι ανυπότακτοι ωθούνται να εκπληρώσουν, το προσεχές χρονικό διάστημα, τη θητεία τους, αφού δεν θα υπέχουν πλέον ποινικές και διοικητικές συνέπειες, και αφετέρου εξυπηρετούνται κατά πολύ τα Στρατιωτικά Δικαστήρια στη ρύθμιση εκκρεμών δικογραφιών και οι Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες στη ρύθμιση χρόνιων ανείσπρακτων και εν πολλοίς αβεβαίωτων οφειλών.

Ειδικότερα με την παράγραφο 1, επιτυγχάνεται η στρατολογική, ποινική και διοικητική τακτοποίηση αριθμού ανυποτάκτων, εφόσον έχουν ήδη καταταγεί στις Ένοπλες Δυνάμεις και εκπληρώνουν ή εκπλήρωσαν μέρος ή το σύνολο της στρατιωτικής τους υποχρέωσης ή πρόκειται να δείξουν άμεσα ενδιαφέρον για την εκπλήρωση των οφειλόμενων στρατιωτικών τους υποχρεώσεων, ή έχουν ή πρόκειται να απαλλαγούν από τη στράτευση για οποιονδήποτε λόγο, ή τους έχει ήδη χορηγηθεί ή θα τους χορηγηθεί αναβολή κατάταξης για λόγους υγείας. Η ίδια ως άνω δυνατότητα παρέχεται και στους αντιρρησίες συνείδησης, εφόσον υπαχθούν στις σχετικές διατάξεις των άρθρων 59-65 του ν.3421/2005.

Περαιτέρω, με την παράγραφο 2, αίρονται οι ποινικές συνέπειες της ανυποταξίας, προς ελάφρυνση των πινακίων των Στρατιωτικών Δικαστηρίων, επειδή με εισαγγελική πράξη θα τίθεται η υπόθεση στο αρχείο. Επιπλέον, διαγράφονται οι επιβληθείσες διοικητικές συνέπειες και ιδίως το διοικητικό πρόστιμο των 6.000 ευρώ, για όσους εμπίπτουν ήδη ή υπαχθούν αργότερα στις ανωτέρω διατάξεις. Παρέχεται έτσι κίνητρο, προκειμένου κάποιος που έχει καταστεί ανυπότακτος, είτε εσωτερικού είτε εξωτερικού, να εξαλείψει τις συνέπειες της πράξης του, να εκπληρώσει χωρίς οποιοδήποτε βάρος τη στρατεύσιμη στρατιωτική του υποχρέωση και να διαγραφεί το επιβληθέν χρηματικό πρόστιμο. Σε όσους τυχόν έχουν καταβάλλει μέρος του χρηματικού προστίμου, προβλέπεται η διαγραφή του υπολειπόμενου ποσού, κατά την ημερομηνία τακτοποίησής τους, και όχι και του ήδη νόμιμα καταβληθέντος σε προγενέστερο χρόνο, προς διευκρίνιση τυχόν ερμηνευτικών δυσχερειών, οι οποίες και θα απέβαιναν εις βάρος των τακτοποιούμενων ανυπότακτων, αλλά και για λόγους γενικότερου δημοσίου συμφέροντος.

Επιπρόσθeta, με την παράγραφο 3, προβλέπεται ότι η υπαγωγή στις ως άνω ευεργετικές διατάξεις γίνεται αυτεπάγγελτα από την αρμόδια Στρατολογική Υπηρεσία, χωρίς περαιτέρω γραφειοκρατική εμπλοκή των πολιτών.

Άρθρο 20
Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4361/2016

Με τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου, επιδιώκεται η προσαρμογή ορισμένων διαδικασιών που αφορούν σε θέματα τοποθετήσεων - μεταθέσεων οπλιτών και μέριμνας προσωπικού, ώστε αυτές να είναι συμβατές με τη νέα διαδικασία κατάταξης στρατευσίμων στις Ένοπλες Δυνάμεις (ΕΔ), η οποία διενεργείται πλέον απευθείας στις Μονάδες Εκστρατείας (μέσω των Σημείων Υποδοχής) αντί των μέχρι σήμερα Κέντρων Εκπαίδευσης Νεοσυλλέκτων. Ως εκ τούτου, τροποποιούνται ορισμένες διατάξεις του ν.4361/2016. Επιπλέον, αναγκαιοί η εναρμόνιση των προπαρασκευαστικών και κύριων διαδικασιών, που απαιτούνται για τις τοποθετήσεις και μεταθέσεις οπλιτών, σύμφωνα με τη νέα διαδικασία κατάταξης στρατευσίμων στις ΕΔ, στο πλαίσιο της έγκαιρης προετοιμασίας της παραπάνω διαδικασίας και της απλούστευσης των διαδικασιών, μέσω των δυνατοτήτων που παρέχονται από τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), κατά τα οριζόμενα στο ν.3979/2011.

Ειδικότερα:

Με τις παραγράφους 1, 2 και 3, τροποποιούνται οι ορισμοί της τοποθέτησης και μετάθεσης, καθώς και το χρονικό διάστημα κατά το οποίο διενεργούνται οι τοποθετήσεις των οπλιτών. Συγκεκριμένα, για την πραγματοποίηση των τοποθετήσεων των οπλιτών σε Μονάδες και Υπηρεσίες των ΕΔ, εκλείπει ο περιορισμός υλοποίησής τους, μετά το πέρας της βασικής και ειδικής εκπαίδευσής τους, ομοίως και για τους τρεις Κλάδους των ΕΔ και ορίζεται ότι πραγματοποιούνται οποτεδήποτε μετά την κατάταξη. Επίσης, απαλείφεται από τον ορισμό της μετάθεσης, η φράση «οριστική-πλην περιπτώσεων πειθαρχικού παραπτώματος», δεδομένου ότι με τις ειδικότερες διατάξεις του άρθρου 3 του ν.4361/2016, καθορίζονται προϋποθέσεις για την υλοποίηση των τακτικών και έκτακτων μεταθέσεων οπλιτών. Πρόσθετα, τροποποιείται η ευεργετική διάταξη που αφορά τους οπλίτες με τέκνο με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, ώστε για την απόδειξη της επιμέλειας του τέκνου, να αρκεί πλέον και απλή συμφωνία των συζύγων με συμβολαιογραφικό έγγραφο, σύμφωνα με το νέο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει το συναινετικό διαζύγιο, κατά τα άρθρα 1438 και 1441 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκαν με το ν.4509/2017 (Α' 201).

Με την παράγραφο 4, ρυθμίζεται εκ νέου ο τρόπος και ο χρόνος που συμπληρώνεται από τους στρατευσίμους η δήλωση τόπου προτίμησης για τοποθέτηση και μετάθεσή τους. Η συμπλήρωση της παραπάνω δήλωσης, σε έντυπο αίτησης-υπεύθυνης δήλωσης, από τον κάθε στρατεύσιμο, αναγκαιοί πλέον να γίνεται πριν την ημερομηνία κατάταξης, αρχικά ηλεκτρονικά, μέσω των επίσημων ιστότοπων των Γενικών Επιτελείων και στη συνεχεία να οριστικοποιείται και να υπογράφεται από τον οπλίτη κατά την κατάταξή του. Με τον τρόπο αυτό, σκοπείται η έγκαιρη συλλογή και επεξεργασία των προσωπικών στοιχείων (οικογενειακά, οικονομικά και κοινωνικά) των στρατευσίμων από τα Γενικά Επιτελεία. Τα ως άνω στοιχεία, συνεκτιμούμενα με τα υπηρεσιακά και αντικειμενικά κριτήρια των παραγράφων 2α και 2γ του άρθρου 3 του ν.4361/2016, οδηγούν, αφενός στην έγκαιρη εξαγωγή των μορίων για τους οπλίτες και αφετέρου στην άμεση έκδοση των διαταγών τοποθετήσεων - μεταθέσεών τους.

Με τις παραγράφους 5 και 6, καθορίζεται ότι για ειδικές κατηγορίες οπλιτών, με οξυμένα προσωπικά, κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα, αυτοί, μετά το πέρας της βασικής τους εκπαίδευσης, δεν τοποθετούνται πλέον, αλλά μετατίθενται και υπηρετούν τη θητεία τους, πλησίον του τόπου επιθυμίας τους, δεδομένου ότι η

βασική εκπαίδευση πραγματοποιείται στις Μονάδες Εκστρατείας, οι οποίες θεωρούνται ως Μονάδες τοποθέτησης.

Με την παράγραφο 7, αναδιατυπώνεται η παράγραφος 1 του άρθρου 7 του ν. 4361/2016 και εκλείπει το χρονικό διάστημα που καθορίζεται για την προσκόμιση των απαιτούμενων δικαιολογητικών, προς απόδειξη των κριτηρίων των παραγράφων 2β και 12 του άρθρου 3 και των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 6 του ν.4361/2016. Ειδικότερα, στο πλαίσιο απλούστευσης διαδικασιών μέσω των δυνατοτήτων που παρέχονται από τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), κρίνεται απαραίτητη η συλλογή των απαιτούμενων κατά περίπτωση στοιχείων, πριν την κατάταξη, με ηλεκτρονικά μέσα ή μέσω πληροφοριακής διασύνδεσης των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και των εμπλεκομένων φορέων του δημοσίου. Εφόσον τούτο δεν καταστεί εφικτό, παρέχεται η δυνατότητα στους οπλίτες να προσκομίσουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, κατά την κατάταξή τους.

Με την παράγραφο 8 τροποποιείται το περιεχόμενο της σχετικής εξουσιοδοτικής διάταξης της παρ. 4 του άρθρου 7 του ν. 4361/2016, στο πνεύμα των ρυθμίσεων της παρ. 7 του παρόντος.

Άρθρο 21 Τροποποίηση του άρθρου 13 του ν. 1911/1990

Με τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου θεσπίζεται η δυνατότητα να υπηρετούν ως ΟΒΑ στις Ειδικές Δυνάμεις ή στις Ομάδες Υποβρυχίων Καταστροφών (ΟΥΚ), και ενδιαφερόμενοι που εκπληρώνουν ή εκπλήρωσαν τη στρατεύσιμη στρατιωτική τους υποχρέωση σε οποιονδήποτε Κλάδο των ΕΔ, καθώς και σε οποιοδήποτε Όπλο ή Σώμα του Στρατού Ξηράς. Η ίδια δυνατότητα παρέχεται και στους ήδη υπηρετούντες ΟΒΑ σε οποιονδήποτε Κλάδο ή Όπλο-Σώμα του Στρατού Ξηράς. Προς τούτο, ρυθμίζεται η δυνατότητα μεταφοράς από Κλάδο σε Κλάδο, καθώς και μετάταξης εντός του Κλάδου, των προαναφερομένων στις Ειδικές Δυνάμεις - ΟΥΚ. Ως εκ τούτου, τροποποιείται αντίστοιχα το άρθρο 13 τουν.1911/1990.

Ειδικότερα:

Με την παράγραφο 1, θεσπίζεται η δυνατότητα να υπηρετούν ως ΟΒΑ στις Ειδικές Δυνάμεις ή στις Ομάδες Υποβρυχίων Καταστροφών (ΟΥΚ), και ενδιαφερόμενοι που εκπληρώνουν ή εκπλήρωσαν τη στρατεύσιμη στρατιωτική τους υποχρέωση σε οποιονδήποτε Κλάδο των ΕΔ, καθώς και σε οποιοδήποτε Όπλο ή Σώμα του Στρατού Ξηράς. Η ίδια δυνατότητα παρέχεται και στους ήδη υπηρετούντες ΟΒΑ σε οποιονδήποτε Κλάδο ή Όπλο-Σώμα του Στρατού Ξηράς. Προς τούτο, ρυθμίζεται η δυνατότητα μεταφοράς από Κλάδο σε Κλάδο, καθώς και μετάταξης εντός του Κλάδου, των προαναφερομένων στις Ειδικές Δυνάμεις - ΟΥΚ. Ακόμη, απαλείφεται η φράση «αποδοχές μονίμου λοχία», δεδομένου ότι πλέον, ειδική πρόβλεψη για τις αποδοχές τους υπάρχει στον ν.4472/2017, με τον οποίο ρυθμίζεται το σύνολο των μισθολογικών θεμάτων όλων των στελεχών των ΕΔ, συμπεριλαμβανομένων και των ΟΒΑ.

Με την παράγραφο 2, προβλέπεται ότι το Συμβούλιο Αρχηγών Γενικών Επιτελείων (ΣΑΓΕ) αποτελεί το αρμόδιο όργανο κατανομής των θέσεων των ΟΒΑ ανά Κλάδο των ΕΔ, δεδομένου ότι μέχρι σήμερα υπήρχε κενό νόμου ως προς το αποφασίζον όργανο, εν τοις πράγμασι δε το ΣΑΓΕ προέβαινε σε προηγούμενη αριθμητική κατανομή των προς πλήρωση θέσεων των υποψηφίων ΟΒΑ.

Με την παράγραφο 3, προβλέπεται υποχρέωση τρίμηνης παραμονής των ΟΒΑ, πριν από τη δυνατότητα υποβολής αίτησης διακοπής της εκάστοτε αναληφθείσας υποχρέωσής τους, προκειμένου αφενός να διατηρηθεί ικανός αριθμός ανθρώπινου δυναμικού στις τάξεις των ΕΔ για την εκπλήρωση αποστολών αυξημένων απαιτήσεων, όπως αυτές με τις οποίες είναι κατεξοχήν επιφορτισμένες οι Μονάδες, και αφετέρου η αναπλήρωση των ελλείψεων να καθίσταται ευκολότερη και αμεσότερη, εντός του ίδιου ημερολογιακού έτους, με την ανακατάταξη ή επανακατάταξη αντιστοίχου αριθμού από τους υπεράριθμους υποψήφιους.

Περαιτέρω, με την παράγραφο 4, ρυθμίζονται λοιπά θέματα (απόλυση, μεταφορά ή μετάταξη), σε σχέση με την ολοκλήρωση ή μη της εκπαίδευσης που απαιτείται για να υπηρετήσουν ως ΟΒΑ Ειδικών Δυνάμεων - ΟΥΚ, ως εξής:

α. Όσοι ανακατατασσόμενοι οπλίτες ή επανακατατασσόμενοι έφεδροι δεν ολοκληρώνουν την ως άνω εκπαίδευση, απολύονται από τις ΕΔ.

β. Όσοι από τους ήδη υπηρετούντες ΟΒΑ σε άλλο Κλάδο ή Όπλο ή Σώμα (για τον ΣΞ), δεν ολοκληρώνουν την ως άνω εκπαίδευση, εξακολουθούν να υπηρετούν ως ΟΒΑ, προς εκπλήρωση του υπολοίπου της αναληφθείσας υποχρέωσής τους.

γ. Όσοι από τους ήδη υπηρετούντες ΟΒΑ ολοκληρώνουν την ως άνω εκπαίδευση, μεταφέρονται ή μετατάσσονται στις Ειδικές Δυνάμεις - ΟΥΚ, από τον Κλάδο ή το Όπλο - Σώμα (για τον ΣΞ), που υπηρετούν.

Κεφάλαιο Γ' Θέματα αντιρρησιών συνείδησης

Άρθρο 22 Τροποποίηση του άρθρου 79 του ν. 3883/2010

Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού, σκοπείται η αποκατάσταση της αρχής της ισότητας και της ισονομίας μεταξύ των οπλιτών θητείας και των αντιρρησιών συνείδησης. Με την παράγραφο 2 του άρθρου 38 του ν. 4494/2017 (Α' 165) μειώθηκε το όριο ηλικίας για όλους τους στρατευσίμους, ανυποτάκτους και οπλίτες που επιθυμούν να εξαγοράσουν το υπόλοιπο της θητείας τους, από το 35° στο 33° έτος και, ως εκ τούτου, τροποποιήθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 57 του ν.3421/2005 (Α' 302), χωρίς όμως να προβλεφθεί και αντίστοιχη μείωση ορίου ηλικίας εξαγοράς και για τους αντιρρησίες συνείδησης. Η συγκεκριμένη ρύθμιση συνάδει και με τις επισημάνεις του Συνηγόρου του Πολίτη, όπως διατυπώνονται στην Ετήσια Έκθεσή του για το έτος 2017. Επιπλέον, μειώνεται ο ελάχιστος χρόνος εναλλακτικής υπηρεσίας που απαιτείται να εκπληρώσουν όσοι αντιρρησίες συνείδησης επιθυμούν να εξαγοράσουν την υπηρεσία τους αυτή από τις σαράντα (40) στις είκοσι (20) ημέρες.

Άρθρο 23 Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3421/2005

Με τις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού, εκσυγχρονίζονται ορισμένες στρατολογικές ρυθμίσεις, που αφορούν στους αντιρρησίες συνείδησης, στο πλαίσιο των επιταγών, τόσο του Συντάγματος όσο και των διεθνών υποχρεώσεων της Χώρας [πχ Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), νομολογία του ΕΔΔΑ] και λαμβάνοντας υπόψη τη συνταγματική αρχή της ισότητας όλων των Ελλήνων πολιτών.

Ειδικότερα:

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 1, προβλέπεται ότι η διάρκεια της εναλλακτικής υπηρεσίας, που εκπληρώνουν οι αντιρρησίες συνείδησης, δύναται να καθορισθεί με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας σε χρόνο ίσο κατ' ελάχιστο με το χρόνο πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας των ενόπλως υπηρετούντων στους κλάδους των ΕΔ, απαλείφοντας τη σχετική προσαύξηση του διμήνου, που ίσχυε. Σκοπείται αφενός η κατά το δυνατόν συμμόρφωση της Χώρας με τις διεθνείς της υποχρεώσεις (Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιωμάτων, Ευρωπαϊκός Χάρτης Κοινωνικών Δικαιωμάτων) και αφετέρου η εξάλειψη των πάγιων αρνητικών διαπιστώσεων για τη Χώρα από τη Διεθνή Αμνηστία και το Ευρωπαϊκό Γραφείο Αντιρρησιών Συνείδησης.

Με τις ρυθμίσεις των παραγράφων 2 και 3, τροποποιείται σημαντικά η σύνθεση της ειδικής επιτροπής των αντιρρησιών συνείδησης, με αύξηση συμμετοχής των καθηγητών ΑΕΙ από δύο (2) σε τρεις (3) και αντίστοιχη μείωση των αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων από δύο (2) σε έναν (1), προς περαιτέρω συμμόρφωση της Χώρας με τις επιταγές της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και τη νομολογία του ΕΔΔΑ [Παπαβασιλάκης κ. Ελλάδας (αρ. προσφυγής 66899/14)] και του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 1318/2017), αλλά και προς παροχή περισσότερων εγγυήσεων αμερόληπτης και ανεξάρτητης κρίσης της επιτροπής.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 4, θεσπίζεται η δυνατότητα χορήγησης ορισμένων αναβολών κατάταξης του ν.3421/2005 στους προς παρουσίαση σε φορείς του δημοσίου αναγνωρισθέντες αντιρρησίες συνείδησης και καθορίζεται ότι, στις ανωτέρω περιπτώσεις, η διαδικασία υπαγωγής τους στις διατάξεις περί αντιρρησιών συνείδησης επαναλαμβάνεται, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι το επιθυμούν, μετά τη λήξη ή τη διακοπή της αναβολής τους και κατόπιν υποβολής νέου αιτήματος.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 5, θεσπίζεται η χορήγηση στους αντιρρησίες συνείδησης γονικής άδειας πέντε (5) ημερών για κάθε εν ζωή τέκνο τους, για λόγους προστασίας του θεσμού της οικογένειας.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 6, παύει πλέον η δυνατότητα του Υπουργού Εθνικής Άμυνας να αναστέλλει, σε περίοδο πολέμου, τις διατάξεις για την εναλλακτική υπηρεσία, καθόσον όσοι έχουν τεκμηριωμένη αντίρρηση συνείδησης για την εκτέλεση ένοπλης θητείας και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να φέρουν όπλα, ακόμη και σε περίοδο πολέμου, μπορούν να προσφέρουν άλλες υπηρεσίες και εκτός Ενόπλων Δυνάμεων.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 7, προβλέπεται πλέον ότι, σε περίπτωση άσκησης αίτησης θεραπείας κατά απορριπτικής απόφασης επί αιτήματος χορήγησης αναβολής κατάταξης κατόχων διδακτορικού διπλώματος που διαπρέπουν σε επιστημονικές εργασίες ή έρευνες, καθώς και επί αιτήματος αναγνώρισης ως αντιρρησιών συνείδησης, η αναστολή εκτέλεσης της διοικητικής πράξης χορηγείται υποχρεωτικά από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, χωρίς να απαιτείται επιπλέον αίτηση του ενδιαφερομένου, προκειμένου να αποφεύγεται, μέχρι την ημερομηνία εξέτασης της αίτησης θεραπείας, ενδεχόμενη κήρυξή του ως ανυποτάκτου.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 8, προβλέπεται πλέον η κάλυψη από το Δημόσιο των δαπανών κίνησης για τους αντιρρησίες συνείδησης που καλούνται να παρουσιαστούν σε φορέα του δημόσιου τομέα για εκπλήρωση της εναλλακτικής τους υπηρεσίας, καθώς επίσης και όταν απολύονται από τον φορέα ή όταν καλούνται να παρουσιαστούν από αυτόν σε στρατιωτική αρχή (πχ Στρατολογική Υπηρεσία, Επιτροπή Απαλλαγών).

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 9, προβλέπεται η αναλογική εφαρμογή των ευεργετικών διατάξεων για τους στρατευόμενους υπαλλήλους και εργάτες και στους αντιρρησίες συνείδησης που εκπληρώνουν εναλλακτική υπηρεσία, βάσει της συνταγματικής αρχής της ισότητας και της ισονομίας όλων Ελλήνων πολιτών.

Κεφάλαιο Δ' Θέματα εκπαίδευσης

Άρθρο 24 Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3186/2003

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, επέρχονται ορισμένες τροποποιήσεις στον νόμο για την Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου (Α.ΔΙ.Σ.ΠΟ.) των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ).

Ειδικότερα:

Με την παράγραφο 1, θεσπίζεται η δυνατότητα της Α.ΔΙ.Σ.ΠΟ. να διοργανώνει και να λειτουργεί εθνικά ή διεθνή σχολεία ειδικής επιμόρφωσης, στοχεύοντας στην αναβάθμιση του επιπέδου της παρεχόμενης από αυτήν εκπαίδευσης και στην ευρύτερη ανάδειξη του ρόλου της μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα των ΕΔ.

Με την παράγραφο 2, επιδιώκεται να συμμετέχουν τα Γενικά Επιτελεία (ΓΕ) των ΕΔ στις δαπάνες λειτουργίας της Α.ΔΙ.Σ.ΠΟ., ανάλογα προς τον αριθμό των αξιωματικών που επιλέγονται για φοίτηση σε αυτήν και όχι με βάση τα πάγια προσοστά που προβλέπονται στη συγκεκριμένη διάταξη. Με αυτήν τη ρύθμιση, ανακατανέμονται αναλογικά τα διατίθέμενα κονδύλια, με βάση τους εκπαιδευόμενους κάθε ΓΕ.

Με την παράγραφο 3, καταργείται η αποζημίωση για το στρατιωτικό προσωπικό που υπηρετεί στην Α.ΔΙ.Σ.ΠΟ. και διδάσκει γνωστικά αντικείμενα σε αυτήν. Κατά συνέπεια, θα εξοικονομηθούν κονδύλια, τα οποία είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν για τις ανάγκες των σπουδαστών της.

Με την παράγραφο 4, αντικαθίσταται ο όρος «διδακτέα ύλη» από τον όρο «τομείς εκπαίδευσης», προκειμένου να χρησιμοποιείται κοινή ορολογία στον ιδρυτικό νόμο και τον Οργανισμό της Α.ΔΙ.Σ.ΠΟ.

Άρθρο 25 Μετονομασία Σχολών Διοίκησης και Επιτελών

Με τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου, μετονομάζονται οι Σχολές Διοίκησης και Επιτελών των τριών Κλάδων των ΕΔ, με στόχο τη διατήρηση της ισοτιμίας και της διακριτής αποστολής των Σχολών μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα των ΕΔ και την παροχή ευρύτερης ευελιξίας στη διοργάνωση σχολείων επιμόρφωσης για το προσωπικό τους.

Άρθρο 26 Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3187/2003

Με τις ρυθμίσεις της παραγράφου 1, σκοπείται η επέκταση της προβλεπόμενης διάταξης της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν.3187/2003 (Α' 233) που αφορά στη δυνατότητα μετάταξης σπουδαστών της

κατεύθυνσης Ιπταμένων της Σχολής Ικάρων δευτέρου και μετέπειτα ετών σε άλλη ειδικότητα, και για τους αντίστοιχους σπουδαστές του πρώτου έτους, ώστε αφενός να ελαχιστοποιηθούν οι απώλειες σε σπουδαστές της ανωτέρω κατεύθυνσης και αφετέρου να δοθεί η δυνατότητα στην Πολεμική Αεροπορία για την περαιτέρω αξιοποίησή τους ως στελέχη ειδικοτήτων εδάφους. Ειδικότερα, τροποποιείται η περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν.3187/2003, ώστε να είναι δυνατή η ίδρυση, η λειτουργία, η μετονομασία ή η κατάργηση, στο Τμήμα Αεροπορικών Επιστημών που λειτουργεί στη Σχολή Ικάρων, νέων Κατευθύνσεων οι οποίες θα λειτουργούν από το πρώτο έτος σπουδών αντί του δευτέρου που ισχύει σήμερα. Περαιτέρω, τροποποιείται αναλόγως η περίπτωση δ' της ανωτέρω παραγράφου, ώστε αυτή να εφαρμόζεται σε περίπτωση μη επίκλησης της περίπτωση στ', όπως τροποποιείται με το παρόν.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 2, τροποποιείται η περίπτωση στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν.3187/2003, ώστε οι σπουδαστές της Κατεύθυνσης Ιπταμένων της Σχολής Ικάρων ανεξαρτήτως έτους φοίτησης, οι οποίοι κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους αποτυγχάνουν στις πτήσεις ή κρίνονται υγειονομικά ακατάλληλοι πλην όμως κατάλληλοι για ειδικότητες εδάφους, δύνανται εφόσον το επιθυμούν, κατόπιν αιτήσεώς τους, να παραμείνουν στη Σχολή μετατασσόμενοι είτε σε νέα Κατεύθυνση είτε στην ήδη λειτουργούσα Κατεύθυνση των Ελεγκτών Αεράμυνας, καθ' υπέρβαση του αριθμού των εισακτέων του αντίστοιχου έτους, εφόσον υφίστανται υπηρεσιακές ανάγκες μετά από εισήγηση του Ανώτατου Αεροπορικού Συμβουλίου και απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας. Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά στους σπουδαστές του πρώτου έτους, η προαναφερόμενη δυνατότητα εφαρμόζεται μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος που καθορίζεται με την παράγραφο 5 του άρθρου 11 του ν.3648/2008 (Α' 38).

Με την παράγραφο 3, τροποποιείται η περίπτωση α' της παραγράφου 5 του άρθρου 5 του ν.3187/2003 (Α' 233), ώστε η θέση του Διευθυντή Στρατιωτικής Εκπαίδευσης να δύναται να καλυφθεί και από Αξιωματικό βαθμού Συνταγματάρχη και αντιστοίχου των λοιπών Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, προκειμένου να εξαλειφθεί η υφιστάμενη δυσπραγία κάλυψης της εν λόγω θέσης από Αξιωματικό βαθμού Ταξιάρχου, ιδιαίτερα στην Σχολή Ικάρων, όπου λόγω συμμετοχής του με δικαίωμα ψήφου στο Συμβούλιο Πτητικής Ικανότητας των Ικάρων απαιτείται να είναι και ειδικότητας Ιπταμένου.

Με τις ρυθμίσεις των παραγράφων 4 έως 8 τροποποιούνται διατάξεις του ν. 3187/2003 για λόγους νομοθετικής βελτίωσης και προκειμένου να αρθεί η νομοθετική ασυμβατότητα μεταξύ του άρθρου 17 παρ. 5 και των άρθρων 18 παρ. 2, 4, 5 και 19 του ν. 3187/2003. Συγκεκριμένα, η διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 17 του ν. 3187/2003 προβλέπει ότι «Η κάθε είδους λύση της εργασιακής σχέσης των μελών Δ.Ε.Π. Α.Σ.Ε.Ι γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας». Η προαναφερθείσα πρόβλεψη, όπως προστέθηκε με το άρθρο 8 του ν. 3413/2005, αντικατέστησε την παλαιά, σύμφωνα με την οποία «Η κάθε είδους λύση της εργασιακής σχέσης των μελών Δ.Ε.Π. γίνεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.». Περαιτέρω, αν και από την προαναφερθείσα ρύθμιση προκύπτει ξεκάθαρα, ότι αρμόδιος για την αποδοχή παραιτήσεως ή λύση εργασιακής σχέσης μελών Δ.Ε.Π. των Α.Σ.Ε.Ι. είναι ο Υπουργός, στις παραγράφους 2, 4 και 5 του άρθρου 18 και στο άρθρο 19 του ν. 3187/2003 γίνεται λόγος για διάταγμα αποδοχής. Κατά την τροποποίηση του ως άνω νόμου από τον ν. 3413/2005, εν τούτοις δεν προσαρμόσθηκαν οι αφορώσεις την αποδοχή παραιτήσεως ή λύση εργασιακής σχέσης μελών Δ.Ε.Π. των Α.Σ.Ε.Ι

διατάξεις, με αποτέλεσμα την ασυμβατότητα των παραπάνω προβλέψεων, η οποία οφείλεται σε προφανή παραδρομή του νομοθέτη.

Με τις ρυθμίσεις των παραγράφων 9 και 10, προβλέπεται η κατάργηση της αποζημίωσης διδασκαλίας για τους εν ενεργεία στρατιωτικούς των ΕΔ, που υπηρετούν με τοποθέτηση, μετάθεση, απόσπαση, διάθεση ή προσκόλληση στα Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Σ.Ε.Ι.: Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, Σχολή Ναυτικών Δοκίμων, Σχολή Ικάρων) και διδάσκουν σε αυτά ως Στρατιωτικοί Εκπαιδευτές. Το νομικό καθεστώς που διέπει συνολικά τις αποζημιώσεις διδασκαλίας καθορίζεται στην υπ' αριθμό Φ.840/2/8277/Σ.82/11 Ιαν 2018/κοινή απόφαση των Αναπληρωτών Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών (Β' 71).

Η προτεινόμενη τροποποίηση θα διαμορφώσει το νέο νομικό πλαίσιο, με το οποίο θα επιτευχθεί ο σκοπός της ενιαίας ρύθμισης του εν λόγω καθεστώτος για όλες τις εκπαιδευτικές δομές των Ενόπλων Δυνάμεων. Εκτιμάται ότι το Ελληνικό Δημόσιο θα εξοικονομήσει σημαντικά κονδύλια, τα οποία θα είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν για την εξυπηρέτηση των αναγκών των εκπαιδευομένων των παραπάνω δομών, ήτοι για τη βελτίωση του επιπέδου διαβίωσής τους και την αναβάθμιση των υποδομών, εγκαταστάσεων και μέσων εκπαίδευσης.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 11, προστίθεται η δυνατότητα ετήσιας ανανέωσης της σύμβασης των ειδικών επιστημόνων μέχρι δύο (2) φορές, δηλαδή με τη συνολική διάρκεια της σύμβασής τους να μπορεί να ανέλθει στα τρία (3) ακαδημαϊκά έτη. Κατ' αυτόν τον τρόπο, αποφεύγονται οι καθυστερήσεις και η σπατάλη ανθρώπινου δυναμικού των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων σε διαδικασίες προκηρύξεων διαγωνισμών και επιλογής, στην εξέταση ενστάσεων και σε επαναλαμβανόμενες κρίσεις σε σχέση με τους ειδικούς επιστήμονες, το οποίο είχε διαπιστωθεί κατά το χρονικό διάστημα εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 24 του ν.3187/2003. Για την ανανέωση των ανωτέρω συμβάσεων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 25 του ν.3187/2003.

Άρθρο 27 **Ιδιωτικό Δημοτικό Σχολείο και Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο Διοίκησης Διοικητικής Μέριμνας Ναυτικού (ΔΔΜΝ) Ναυστάθμου Κρήτης (ΝΚ)**

Με τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου, σκοπείται η κάλυψη μίας ανάγκης ετών, στον ευαίσθητο χώρο της εκπαίδευσης και ειδικότερα της παροχής εκπαίδευσης στα τέκνα των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ). Το ισχύον σήμερα νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του νηπιαγωγείου και δημοτικού σχολείου, που λειτουργούν από το 1959 και 1965 αντίστοιχα στον Ναύσταθμο Κρήτης και παρέχουν πρωτοβάθμια εκπαίδευση στα τέκνα του έμψυχου δυναμικού του Πολεμικού Ναυτικού, είναι πια ένα πεπαλαιωμένο πλαίσιο εξήντα (60) και πλέον ετών.

Συγκεκριμένα, το Ιδιωτικό Δημοτικό Σχολείο Διοίκησης Διοικητικής Μέριμνας Ναυτικού (ΔΔΜΝ) Ναυστάθμου Κρήτης ιδρύθηκε με την υπ' αριθμ. 101662/15-09-1959 (Α' 106) απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και λειτουργεί με την υπ' αριθμ. Φ.2.Α/125679/Δ5/10-09-2013 (Β' 191/2014) απόφαση του ίδιου Υπουργού, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την υπ' αριθμ. 108445/Ν1/28-06-2017 (Β' 2420) απόφαση του ίδιου Υπουργού.

Το δε Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο Διοίκησης Διοικητικής Μέριμνας Ναυτικού (ΔΔΜΝ) Ναυστάθμου Κρήτης ιδρύθηκε με την υπ' αριθμ. 142639/04-11-1965 (Α' 446)

απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και λειτουργεί με την υπ' αριθμ. Φ.2.Α/133185/Δ5/20-09-2013 (Β' 284/2014) απόφαση του ίδιου Υπουργού, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την υπ' αριθμ. 95426/Ν1/08-06-2017 (Β' 2118) απόφαση του ίδιου Υπουργού.

Με τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου, επιδιώκεται ο εκσυγχρονισμός και ο επαναπροσδιορισμός του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία των σχολείων του Ναυστάθμου Κρήτης, με τελικό σκοπό την αναβάθμιση της ποιότητας διαβίωσης των στελεχών των ΕΔ.

Ειδικότερα, το υφιστάμενο πλαίσιο λειτουργίας των εν λόγω σχολικών μονάδων έχει ως εξής:

α. Στον Ναύσταθμο Κρήτης (ΝΚ) και ειδικότερα εντός του οικισμού διαμονής προσωπικού του ΝΚ στη Σούδα Χανίων λειτουργούν Δημοτικό Σχολείο και Νηπιαγωγείο ως ιδιωτικές εκπαιδευτικές μονάδες.

β. Η λειτουργία τους εποπτεύεται από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας που αφορά στα ιδιωτικά σχολεία. Η πρόσληψη, η υπηρεσιακή κατάσταση και η εξέλιξη του διδακτικού προσωπικού, διενεργείτο μέχρι τούδε κατόπιν αποφάσεων των αρμοδίων διοικητικών οργάνων του εν λόγω Υπουργείου.

γ. Τα εν λόγω σχολεία επί του παρόντος είναι μεν ιδιωτικά, πλην όμως υφίσταται η ιδιοτυπία ότι οι εκπαιδευτικοί που υπηρετούν σε αυτά, αμείβονται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ) από την Ενιαία Αρχή Πληρωμών (ΕΑΠ) μέσω του προϋπολογισμού του ΓΕΝ. Διέπονται δε στην εν γένει λειτουργία τους από το ν.682/1977, που οριοθετεί το πλαίσιο της ιδιωτικής παιδείας στην Ελλάδα.

δ. Στις εν λόγω εκπαιδευτικές μονάδες χορηγήθηκαν οι προβλεπόμενες άδειες λειτουργίας από τη Νομαρχία Χανίων, ανανεούμενες συνεχώς κατά τα προβλεπόμενα, και έκτοτε λειτουργούν αδιαλείπτως επί εξήντα (60) σχεδόν συναπτά έτη, χωρίς να υφίστανται οιασδήποτε φύσεως κωλύματα.

ε. Νεότερες νομοθετικές ρυθμίσεις των τελευταίων ετών είχαν ως συνέπεια σήμερα το νομικό καθεστώς των εν λόγω σχολικών μονάδων, παρά την πολυετή λειτουργία τους, να μην είναι πλήρως αποσαφηνισμένο και, ως εκ τούτου, να τίθεται σε αμφισβήτηση η συνέχιση της λειτουργίας τους.

Ειδικότερα, με τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου, επαναπροσδιορίζεται το πλαίσιο λειτουργίας των ανωτέρω εκπαιδευτικών μονάδων, προσαρμοσμένο πλέον στο σημερινό νομοθετικό πλαίσιο (πχ ν.4093/2012), προκειμένου αυτές να δύνανται να συνεχίσουν απρόσκοπτα το έργο τους, ως ακολούθως:

Με την παράγραφο 1, θεσπίζεται η υπαγωγή τους στο Μετοχικό Ταμείο Ναυτικού (ΜΤΝ), που είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ).

Με την παράγραφο 2, προβλέπεται ότι για τις εργασιακές σχέσεις των ιδιωτικών εκπαιδευτικών και για κάθε άλλο σχετικό θέμα εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του ν.682/1977. Με την παράγραφο 3, προβλέπεται ότι ως προς τα υπόλοιπα θέματα λειτουργίας των σχολείων και ως προς τη συγκρότηση του Εβδομαδιαίου Ωρολογίου Προγράμματος Διδασκαλίας, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του ανωτέρω νόμου.

Με την παράγραφο 4, καθορίζεται ότι οι οργανικές θέσεις των εκπαιδευτικών που αποχωρούν μετατρέπονται σε θέσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

Περαιτέρω, με την παράγραφο 5, προβλέπεται η σύσταση, με απόφαση του ΔΣ του ΜΤΝ, λογαριασμού ειδικού σκοπού για την κάλυψη των δαπανών των ανωτέρω σχολείων.

Άρθρο 28
Τροποποίηση διάταξης του π.δ. 21/1932

Με τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου, αφενός τροποποιείται το π.δ. 21/1932, ώστε να συμπεριληφθεί στις αρμοδιότητες του προέδρου του Μετοχικού Ταμείου Ναυτικού (MTN) και η νέα του αρμοδιότητα ως προέδρου των σχολείων του Ναυστάθμου Κρήτης.

Η ρύθμιση συνδέεται με την εξουσιοδοτική διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 50.

Άρθρο 29
Τροποποίηση διάταξης του π.δ. 31/2007

Με τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου, τροποποιείται το π.δ. 31/2007, ώστε να συμπεριληφθεί στις αρμοδιότητες του προέδρου του Μετοχικού Ταμείου Ναυτικού (MTN) και η νέα του αρμοδιότητα ως προέδρου των σχολείων του Ναυστάθμου Κρήτης.

Η ρύθμιση συνδέεται με την εξουσιοδοτική διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 50.

Άρθρο 30
Μαθητές ειδικών καταστάσεων στρατιωτικών σχολών

Με τις ευεργετικές ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου, σκοπείται ο προσανατολισμός του ισχύοντος νομικού πλαισίου προς τη λήψη μέτρων μέριμνας για τους μαθητές στρατιωτικών σχολών [Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΣΕΙ), Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων (ΣΣΑΣ), Σχολής Αξιωματικών Νοσηλευτικής (ΣΑΝ) και Ανώτερων Στρατιωτικών Σχολών Υπαξιωματικών (ΑΣΣΥ)], των οποίων διακόπτεται η φοίτηση λόγω νόσου, πάθησης ή βλάβης κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους, είτε εξαιτίας της υπηρεσίας είτε όχι εξαιτίας αυτής. Μέχρι σήμερα, δυνάμει των προβλέψεων του π.δ. 14/2011 και του ν.3421/2005, για τους μαθητές των στρατιωτικών σχολών προβλέπεται η υποχρεωτική απόλυτη/διαγραφή τους από την οικεία σχολή, σε περίπτωση που κριθούν ακατάλληλοι, λόγω νοσήματος, πάθησης ή βλάβης μη ιάσιμης. Η μόνη περαιτέρω μέριμνα που προβλέπει ο νομοθέτης για τους μαθητές των στρατιωτικών σχολών είναι η δυνατότητα εγγραφής τους στη σχολή επόμενης προτίμησης του μηχανογραφικού τους δελτίου, βάσει της εξαχθείσας βαθμολογίας στις Πανελλήνιες εξετάσεις.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 1, προβλέπεται η δυνατότητα των μαθητών των ΑΣΕΙ, ΣΣΑΣ, ΣΑΝ και ΑΣΣΥ, να συνεχίσουν τη φοίτησή τους στις εν λόγω σχολές, εφόσον το επιθυμούν, στην περίπτωση που αυτοί κριθούν ακατάλληλοι για λόγους υγείας από την αρμόδια Υγειονομική Επιτροπή. Η φοίτησή τους συνεχίζεται, αφού αυτοί ενταχθούν στην κατάσταση υπηρεσίας γραφείου ή ελαφράς υπηρεσίας ή υπηρεσίας ξηράς ή υπηρεσίας εδάφους.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 2, προβλέπεται, ότι συνεπεία του χαρακτηρισμού τους, ως μαθητές ειδικών καταστάσεων, απαλλάσσονται πλήρως ή μερικώς από τη στρατιωτική εκπαίδευση, αναλόγως της πάθησης ή του νοσήματός, με το οποίο αυτοί έχουν διαγνωσθεί. Επιπλέον, εισάγεται ο περιορισμός να μη δικαιούνται οι ως άνω μαθητές να επανέλθουν στην προηγούμενη κατάσταση, ήτοι στην κατάσταση στην οποία τελούν οι λοιποί μαθητές της Σχολής.

Στην παράγραφο 3 ρυθμίζεται η κατάσταση των σπουδαστών αυτών, μετά την αποφοίτησή τους από τις ως άνω Σχολές. Συγκεκριμένα, αυτοί, εφόσον αποφοιτήσουν, ονομάζονται Αξιωματικοί ή Υπαξιωματικοί, αναλόγως της Σχολής στην οποία φοιτούν και εντάσσονται στην κατηγορία των Αξιωματικών ή Υπαξιωματικών ειδικών καταστάσεων, αναλόγως του Κλάδου, στον οποίο ανήκει η Σχολή, από την οποία αποφοιτούν. Επιπλέον και σε αυτό το στάδιο, όπως και κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους, οι ως άνω Αξιωματικοί ή Υπαξιωματικοί στερούνται του δικαιώματος επανόδου στην ενεργό υπηρεσία.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 4, εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διάταξης όσοι σπουδαστές κρίνονται ως σωματικά ανίκανοι, συνεπεία ψυχικής πάθησης, εκ των απαριθμούμενων στο Γενικό Πίνακα Νοσημάτων, Παθήσεων και Βλαβών, που περιλαμβάνεται στο π.δ. 11/2014 (Α' 17) «Κρίση Σωματικής Ικανότητας των στρατευσίμων, αυτών που κατατάσσονται στις Ένοπλες Δυνάμεις, καθώς και του στρατιωτικού προσωπικού γενικά».

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 5, καθορίζεται η διαδικασία για την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης και το αρμόδιο αποφασίζοντας όργανο επί της σχετικής αίτησης των ενδιαφερόμενων σπουδαστών. Συγκεκριμένα, ορίζεται ότι επί της αίτησης υπαγωγής στην εν λόγω διάταξη αποφασίζει ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, κατόπιν εισήγησης της Σχολής, στην οποία φοιτά ο αιτών σπουδαστής και πρότασης του κατά Κλάδο αρμόδιου Γενικού Επιτελείου.

Η ρύθμιση συνδέεται με αυτήν της παρ. 6 του άρθρου 51.

Άρθρο 31 Εισαγωγή σε Στρατιωτικές Σχολές

Με την Φ.337.1/125/304891/Σ.2890/10 Μai 18/ΓΕΕΘΑ/Β2 (ΚΥΑ) καθορίστηκε ειδικό ποσοστό επιπλέον του αριθμού εισαγόμενων για την εισαγωγή στις Στρατιωτικές Σχολές, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019, για τους αποφοίτους Λυκείων των νήσων Λέσβου, Χίου, Οινουσσών και Ψαρών, που συμμετείχαν στις πανελλαδικές εξετάσεις σχολικού έτους 2016-2017.

Επιπλέον, με την παρ. 4 του άρθρου 42 του Ν.4521/2018 (Α'38) καθορίστηκε ότι: « Οι μαθητές της τελευταίας τάξης και οι απόφοιτοι των ΓΕΛ και των ΕΠΑΛ περιοχών που πλήριτονται κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους από φυσικές καταστροφές, όπως ιδίως από καταστροφικούς σεισμούς και πλημμύρες, εισάγονται καθ' υπέρβαση του αριθμού εισαγόμενων σε Σχολές, Τμήματα και εισαγωγικές κατευθύνσεις των Α.Ε.Ι. και των Ανωτάτων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών, σε ποσοστό ανάλογο του αριθμού των μαθητών από τις πληγείσες περιοχές σε σχέση με το σύνολο των μαθητών και όχι πάνω από 2%. Πλέον των ανωτέρω τίθεται ως προϋπόθεση η συγκέντρωση τουλάχιστον του 70% των μορίων του τελευταίου εισαχθέντα σε κάθε Σχολή/τμήμα.»

Κατόπιν των ανωτέρω, διαπιστώνει κανείς ότι το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων εφαρμόζει έκτακτες ευεργετικές διατάξεις για τέκνα κοινωνικών ομάδων που έχουν πληγεί σημαντικά και σε βαθμό που δεν ήτο δυνατό εκ των προτέρων να προβλεφθεί, εξασφαλίζοντας ειδικό ποσοστό εισαγωγής και καθ' υπέρβαση του συνολικού αριθμού των εισαγόμενων στα Α.Ε.Ι. και στις Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες.

Ως εκ τούτου και επί τη βάση του πνεύματος θέσπισης των προαναφερθεισών ρυθμίσεων και προς ανακούφιση των αποφοίτων Λυκείων της Περιφέρειας Αττικής, σχολικού έτους 2018-19, που επλήγησαν από τις

καταστροφικές πυρκαγιές της 23^{ης} και 24^{ης} Ιουλίου 2018 απαιτείται νομοθετική ρύθμιση, ώστε να προβλεφθεί η κατ' εξαίρεση πρόσληψη σε ποσοστό, που θα καθορίζεται από σχετική ΚΥΑ.

Σημειώνεται ότι η ρύθμιση της παραγράφου 1 του προτεινόμενου άρθρου αφορά στις περιπτώσεις πλήρους καταστροφής εμπορικών επιχειρήσεων, καθώς και οικιών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που έχουν υποστεί τέτοιας έκτασης λειτουργικές ζημιές που τις καθιστούν μη κατοικήσιμες.

Επιπρόσθετα και επί τη βάσει του πνεύματος θέσπισης των προαναφερθεισών ρυθμίσεων και προς ανακούφιση των μαθητών και αποφοίτων Λυκείων των προαναφερθεισών περιοχών, που επλήγησαν από τις καταστροφικές πλημμύρες της 15ης Νοεμβρίου 2017 απαιτείται νομοθετική ρύθμιση, ώστε να προβλεφθεί η κατ' εξαίρεση πρόσληψη σε ποσοστό, που θα καθορίζεται από σχετική ΚΥΑ, απαίτηση που πληρείται με τη ρύθμιση της παραγράφου 2.

Η διάταξη συνδέεται με αυτή της παρ. 3 του άρθρου 50.

Άρθρο 32 Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4407/2016

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 1, σκοπείται η εφαρμογή του άρθρου 13 του ν. 2439/1996 (Α΄, 219), όσον αφορά στον καταληκτικό βαθμό των μονιμοποιηθέντων εθελοντών του ν.δ. 445/1974 (Α΄, 160) και μονιμοποιηθεισών εθελοντριών του ν. 705/1977 (Α΄, 279), καθώς και στην αποφυγή της περίπτωσης αναγκαστικής αποστρατείας, λόγω συμπλήρωσης των ορίων ηλικίας, όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 21 του ν. 2439/1996 (Α΄, 219).

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 2 τροποποιείται η διάταξη του άρθρου 52 του ν. 4407/2016 (Α΄134) που προβλέπει την εγγραφή στελεχών των ΕΔ σε ΑΕΙ, σε σχολές σχετικές με το υπηρεσιακό τους αντικείμενο, όπου επεκτείνουν και εμβαθύνουν τις γνώσεις τους σε αυτό ώστε η στρατιωτική υπηρεσία να στελεχώνεται με προσωπικό κατάλληλα εκπαιδευμένο και καταρτισμένο, με σκοπό να συμπεριλάβει τους αποφοίτους ΣΣΑΣ, οι οποίοι εκ παραδρομής δεν είχαν συμπεριληφθεί στην αρχική ρύθμιση.

Κεφάλαιο Ε' Διάφορα θέματα

Άρθρο 33 Τροποποίηση του άρθρου 13 του ν. 2919/2001

Με τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου, επέρχονται τροποποίησεις στη συγκρότηση και τις αρμοδιότητες του Επιστημονικού Συμβουλίου Αμυντικής Έρευνας και Τεχνολογίας (Ε.Σ.Α.Ε.Τ.), όπως αυτό συστάθηκε με το άρθρο 13 του ν.2919/2001. Κατ' αρχάς, γίνεται μετονομασία του σε Συμβούλιο Αμυντικής Έρευνας, Τεχνολογίας και Βιομηχανίας (Σ.Α.Ε.Τ.Β.). Αυξάνονται τα μέλη του από δεκαέξι (16) σε δεκαεπτά (17) και προσδιορίζεται περαιτέρω επακριβώς η προέλευσή τους. Επιπλέον, τροποποιούνται και αυξάνονται οι αρμοδιότητες του Συμβουλίου από πέντε (5) σε δέκα (10), ώστε να γνωμοδοτεί και να εισηγείται τις βασικές επιλογές, κατά τον προγραμματισμό της κυβερνητικής πολιτικής στον τομέα της αμυντικής έρευνας, τεχνολογίας και βιομηχανίας, στο πλαίσιο της Εθνικής

Αμυντικής και Βιομηχανικής Στρατηγικής (ΕΑΒΣ), όπως αυτή εγκρίθηκε δυνάμει άρθρου 3 του ν.3978/2011. Σκοπεύται λοιπόν μία ισορροπημένη εκπροσώπηση όλων των φορέων, τόσο από πλευράς των τριών πυλώνων (Ακαδημία, Βιομηχανία, Άμυνα), όσο και από πλευράς επιπέδου φορέα, δηλαδή διαχειριστικού-συντονιστικού σε σχέση με το εκτελεστικό, για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του και την επίτευξη των στόχων της ΕΑΒΣ.

Άρθρο 34
Τροποποίηση του άρθρου 26 του ν. 1892/1990

Με τη συγκεκριμένη διάταξη, προβλέπεται η παροχή νομοθετικής εξουσιοδότησης για την έκδοση κοινής απόφασης των συναρμόδιων Υπουργών (**Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Προστασίας του Πολίτη**), με την οποία καθορίζονται πλέον τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που καταθέτουν με την αίτησή τους όσοι επιθυμούν την άρση της απαγόρευσης δικαιοπραξιών εν ζωή σε ακίνητα, κείμενα στις παραμεθόριες περιοχές, καθώς και τα κριτήρια και τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν. Τούτο συνάδει με το άρθρο 17 του Συντάγματος περί προστασίας της ιδιοκτησίας και είναι απαραίτητο για τη διαμόρφωση ενός σαφούς, σύγχρονου και ολοκληρωμένου πλαισίου διατάξεων του ν.1892/1990, τόσο για τους εφαρμοστές του όσο και για όσους ενδιαφέρονται να υπαχθούν σε αυτό.

Άρθρο 35
Τροποποίηση του άρθρου 21 του ν. 4332/2015

Με τη συγκεκριμένη ρύθμιση, σκοπεύται η ενιαία αντιμετώπιση του θεσμού των μετεγγραφών, στη βάση της συνταγματικής αρχής της ίσης μεταχείρισης των φοιτητών που εγγράφονται σε σχολές, είτε αυτές ανήκουν στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ή σε έτερα Υπουργεία, είτε στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (ΥΠΕΘΑ). Μέχρι σήμερα οι σπουδαστές των στρατιωτικών σχολών, ήτοι των Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΣΕΙ) και Ανώτερων Στρατιωτικών Σχολών Υπαξιωματικών (ΑΣΣΥ), του ΥΠΕΘΑ δεν χορηγούν δικαίωμα μετεγγραφής στα αδέλφια τους που σπουδάζουν σε ΑΕΙ ή ΤΕΙ άλλης Περιφερειακής Ενότητας (ΠΕ) από αυτή της έδρας του ΑΣΕΙ ή ΑΣΣΥ. Συμβαίνει δηλαδή σε μία οικογένεια, οι γονείς να κατοικούν σε μία ΠΕ, το ένα τέκνο τους να είναι σπουδαστής στρατιωτικής σχολής (ΑΣΕΙ, ΑΣΣΥ) σε άλλη ΠΕ και το άλλο τέκνο τους να σπουδάζει σε τρίτη ΠΕ, χωρίς να υπάρχει δικαίωμα μετεγγραφής του τελευταίου, είτε στην ΠΕ των γονέων, είτε στην ΠΕ που σπουδάζει ο έτερος αδελφός, παρόλο που και τα δύο αδέλφια είναι φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, λόγω μη συμπερίληψης των στρατιωτικών σχολών στις αναφερόμενες στο άρθρο 21 του ν.4332/2015 σχολές. Αντίθετα, σύμφωνα με την παρ. 8ε' του εν λόγω άρθρου, αδέλφια προπτυχιακοί φοιτητές ΑΕΙ ή ΤΕΙ που σπουδάζουν σε διαφορετική ΠΕ, τόσο μεταξύ τους όσο και από την ΠΕ όπου διαμένουν οι γονείς τους, δεν εμπίπτουν στο ποσοστό της παρ. 5 του ίδιου άρθρου και, ως εκ τούτου, δικαιούνται μετεγγραφής, ενώ εάν ο ένας εκ των δύο αδελφών είναι σπουδαστής στρατιωτικής σχολής, δεν υπάρχει, επί του παρόντος, εκ του νόμου δυνατότητα μετεγγραφής του έτερου αδελφού.

**Μέρος Δεύτερο
Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων
Δυνάμεων και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Στρατιωτικής
Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας**

Το Δεύτερο Μέρος του σχεδίου νόμου περιλαμβάνει τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων και ορισμένες άλλες διατάξεις αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Έχουν ήδη διανυθεί είκοσι τρία χρόνια από την ψήφιση του ν.2304/1995 «Κώδικας Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων» (ΚΔΣΕΔ), ο οποίος εκδόθηκε κατ' επιταγή της παραγράφου 5 του άρθρου 96 του Συντάγματος. Η ευδόκιμη πρακτική εφαρμογή των ως άνω νομοθετημάτων, ανέδειξε ορισμένες πτυχές και παραμέτρους της εφαρμογής του κανονιστικού εποικοδομήματος της στρατιωτικής δικαιοσύνης, οι οποίες χρήζουν προσαρμογής, προς την κατεύθυνση της οποίας κινούνται οι διατάξεις του παρόντος Μέρους.

**Άρθρο 36
Τροποποιήσεις διατάξεων του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων
Δυνάμεων**

Με το εν λόγω άρθρο, με το οποίο τροποποιείται το άρθρο 63 του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων (ΚΔΣΕΔ) και προστίθεται άρθρο 63Α επιδιώκεται η σαφής οριοθέτηση και η πληρότητα των τρόπων λύσης της υπηρεσιακής σχέσης των δικαστικών λειτουργών της στρατιωτικής δικαιοσύνης, αποφεύγοντας προβλήματα ερμηνείας και συστηματικής προσέγγισης και εφαρμογής των σχετικών προβλέψεων. Με την προωθούμενη ρύθμιση, επιτυγχάνεται ο εξορθολογισμός στην πρόβλεψη της αποχώρησης λόγω ορίου ηλικίας των δικαστικών λειτουργών των Ενόπλων Δυνάμεων, με κριτήριο την προέλευση αυτών και η υπαγωγή και των Αναθεωρητών Α' στην ισχύουσα για το λοιπό προσωπικό του Δικαστικού Σώματος των ΕΔ ρύθμιση του ευδόκιμου τερματισμού της σταδιοδρομίας όσων αποχωρούν από την υπηρεσία λόγω συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας, καθόσον δεν υφίσταται λόγος για τη διατήρηση της υφιστάμενης διαφοροποίησης. Με τη ρύθμιση αυτή επιχειρείται η ομοιογενοποίηση των συνεπειών που επιφέρει η λήξη της υπηρεσιακής σχέσης για τα λοιπά μέλη του Δικαστικού Σώματος των ΕΔ (Στρατιωτικούς Δικαστές Α' και Β', Αναθεωρητές Β' και Γ') με τις αντίστοιχες που επιφέρει η λήξη της θητείας τους για τους Αναθεωρητές Α' (Πρόεδρο και Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου), λόγω της ταυτότητας των πραγματικών περιστατικών, δια της επέκτασης και στους τελευταίους του χαρακτηρισμού ως ευδοκίμως τερματισάντων τη σταδιοδρομία τους. Επιτυγχάνεται, έτσι, η ρύθμιση κατά ενιαίο τρόπο της λήξης της υπηρεσιακής σχέσης των υπηρετούντων Δικαστικών λειτουργών των ΕΔ (ως ευδοκίμως τερματισάντων) και αποκαθίσταται η άνιση και ανεπιεικής μεταχείριση σε βάρος των Αναθεωρητών Α', λαμβάνοντας υπόψη το ευμέγεθες υπηρεσιακό αποτύπωμα της ευδόκιμης πορείας τους ως δικαστικών λειτουργών, το γεγονός ότι στελεχώνουν τις υψηλότερες θέσεις στην ιεραρχία του Σώματος και την υπηρεσιακή τους δράση, με την οποία διασφαλίζουν την επίτευξη της αποστολής του Σώματος.

Άρθρο 37
Τροποποίηση διατάξεων του άρθρου 1 του π.δ.861/1979

Με το άρθρο 37 ως Πρόεδρος των Πειθαρχικών Συμβουλίων του Εμπορικού Ναυτικού, ορίζεται ο δικαστικός λειτουργός του Δικαστικού Σώματος των ΕΔ που μετέχει σε αυτό. Η ρύθμιση ανταποκρίνεται στη βούληση της πολιτείας να αντιμετωπίσει τους θωρακισμένους με εγγυήσεις προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας στρατιωτικούς δικαστές με όρους ισότιμης μεταχείρισης με τις αρμοδιότητες των δικαστών της κοινής δικαιοσύνης, όταν μετέχουν σε πειθαρχικά συμβούλια ή επιτροπές.

Άρθρο 38
Ισχύς πίνακα επιτυχόντων διαγωνισμού έτους 2018

Με την προτεινόμενη ρύθμιση δημιουργείται μία δεξαμενή προσώπων, από την οποία, θα καταστεί δυνατή και ευχερής η πλήρωση μελλοντικών κενούμενων θέσεων, αν για οποιονδήποτε λόγο ανακύψει θέμα μη αποδοχής του διορισμού από κάποιον εκ των επιτυχόντων ή κένωσης θέσης που ήδη κατελήφθη από υποψήφιο, εντός του οριζόμενου στην προτεινόμενη ρύθμιση χρονικού διαστήματος.

Μέρος Τρίτο
Ρύθμιση θεμάτων Υπηρεσίας Υποδοχής Πλοίων και Πολεμικής Χρησιμοποίησης Λιμένων (ΥΥΠ/ΠΧΛ) και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

Το Τρίτο Μέρος του σχεδίου νόμου διαρθρώνεται σε δύο (2) Κεφάλαια, το πρώτο με τίτλο «Ρύθμιση θεμάτων Μονάδων- Υπηρεσιών Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ)» και το δεύτερο με τίτλο «Άλλες Διατάξεις Αρμοδιότητας Υπουργείου Εθνικής Άμυνας».

Σκοπός του τρίτου μέρους του σχεδίου νόμου είναι η αναθεώρηση του αναχρονιστικού θεσμικού πλαισίου που διέπει την Υπηρεσία Υποδοχής Πλοίων και Πολεμικής Χρησιμοποίησης Λιμένων (ΥΠ/ΠΛΧ), καθώς επίσης να θεσπιστούν ή να τροποποιηθούν διατάξεις αρμοδιότητας του ΥΠΕΘΑ.

Όσον αφορά στην αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία της ΥΠ/ΠΛΧ, αυτή κρίνεται επιβεβλημένη, καθόσον το ισχύον νομοθετικό διάταγμα [ν.δ. 3884/1958 (Α' 180)] έχει ξεπεραστεί από τις εξελίξεις και κρίνεται αναχρονιστικό.

Στο δεύτερο κεφάλαιο του τρίτου μέρους, περιλαμβάνονται διατάξεις με τις οποίες ρυθμίζονται ζητήματα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, η αναγκαιότητα προώθησης των οποίων αναλύεται στη συνέχεια κατ' άρθρο.

Κεφάλαιο Α'
Ρύθμιση θεμάτων Μονάδων- Υπηρεσιών Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ)

Άρθρο 39
Υπηρεσία Υποδοχής Πλοίων και Πολεμικής Χρησιμοποίησης Λιμένων (ΥΥΠ/ΠΧΛ)

Στην παράγραφο 1 του άρθρου, καθορίζεται η λειτουργία και η υπαγωγή της Υπηρεσίας Υποδοχής Πλοίων και Πολεμικής Χρησιμοποίησης Λιμένων (ΥΠ/ΠΧΛ), στο Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 25 του ν.2292/1995 (Α' 35).

Με τις ρυθμίσεις της παραγράφου 2, καθορίζεται η αποστολή και οι αρμοδιότητες της ΥΠ/ΠΧΛ στην ειρήνη, καθώς και σε περιόδους έντασης, κρίσης ή γενικευμένης σύρραξης. Ειδικότερα, στον καιρό της ειρήνης, η ΥΠ/ΠΧΛ σχεδιάζει και προπαρασκευάζει το έργο που θα αναλάβει σε περιόδους έντασης, κρίσης ή γενικευμένης σύρραξης, παρακολουθεί την κατάσταση των λιμένων και των μέσων φορτοεκφόρτωσης στις ακτές, εκπονεί σχέδια πολιτικής άμυνας λιμένων και αποκατάστασης ζημιών των λιμένων, οργανώνει και εκτελεί ασκήσεις και τέλος, συμμετέχει σε αντίστοιχες με το έργο της ομάδες εργασίας που λειτουργούν στο πλαίσιο του NATO, της ΕΕ ή άλλων διεθνών οργανισμών. Σε περιόδους έντασης, κρίσης ή γενικευμένης σύρραξης, η ΥΠ/ΠΧΛ παρέχει κάθε αναγκαία συνδρομή στο Γενικό Επιτελείο Ναυτικού σε θέματα θαλάσσιων μεταφορών, υποδοχής και φορτοεκφόρτωσης των προερχόμενων από το εσωτερικό και το εξωτερικό εμπορικών πλοίων που μεταφέρουν ζωτικά φορτία, αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για την αποδοτικότερη χρησιμοποίηση των λιμένων και των ακτών προς το σκοπό της ταχείας και ασφαλούς φορτοεκφόρτωσης των πλοίων και τέλος συντονίζει τις ενέργειες επί θεμάτων πολιτικής άμυνας και αποκατάστασης των ζημιών των λιμένων.

Στην παράγραφο 3 αναλύεται η διοικητική δομή της ΥΠ/ΠΧΛ, με τη λειτουργία κεντρικών (Κεντρική Επιτροπή, Γενική Γραμματεία) και περιφερειακών οργάνων διοίκησης (Περιφερειακές Επιτροπές Λιμένων, Επιτροπές Λιμένων). Η σειρά απαρίθμησης των οργάνων, από τα κεντρικά στα περιφερειακά, επέχει θέση ιεραρχικής επιχειρησιακής υπαγωγής των κατώτερων στα ανώτερα.

Με την παράγραφο 4 ρυθμίζονται τα ζητήματα τοποθέτησης του Διευθυντή της ΥΠ/ΠΧΛ και των καθηκόντων που ασκεί.

Η διάταξη συνδέεται με αυτήν της παρ. 4 του άρθρου 50.

Άρθρο 40 **Εθνική Στρατιωτική Αρχή Αξιοπλοΐας**

Εισάγονται οι απαιτούμενες ρυθμίσεις για τη σύσταση της Εθνικής Στρατιωτικής Αρχής Αξιοπλοΐας, καθορίζεται η αποστολή και οι βασικές αρμοδιότητές της, ενώ περιγράφεται η βασική οργανωτική δομή της και τα προσόντα που πρέπει να διαθέτει το προσωπικό που τη στελεχώνει.

Η ασφάλεια, ως «απουσία κινδύνου», είχε όλως ιδιάζουσα σημασία ήδη από τα πρώτα βήματα της αεροπλοΐας, λόγω των κινδύνων με τους οποίους είναι συνυφασμένες οι αεροναυτικές δραστηριότητες και επειδή τα ατυχήματα προκαλούν απώλειες ή ζημίες σε άτομα και περιουσίες. Για πρώτη φορά, με τη συνθήκη του Σικάγο, το 1944 δημιουργήθηκε ο ICAO (International Civil Aviation Organization), με σκοπό την οργανωμένη, ασφαλή και υγιή ανάπτυξη της διεθνούς πολιτικής αεροπλοΐας και την ανάπτυξη των διεθνών αερομεταφορών. Επιπλέον, θεσπίστηκε και η έννοια της αξιοπλοΐας και θεσμοθετήθηκαν διεθνή πρότυπα, απαιτήσεις και συνιστώμενες πρακτικές για την προαγωγή της ασφάλειας των πτήσεων. Οι προβλέψεις της συνθήκης εξαιρούν από την εφαρμογή των διατάξεων της τα κρατικά αεροσκάφη, εννοώντας ως τέτοια τα στρατιωτικά, αστυνομικά και τελωνειακά αεροσκάφη. Για την εφαρμογή των προβλέψεων του ICAO στον χώρο

της πολιτικής αεροπορίας, ιδρύθηκε η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ) και νομοθετήθηκε το απαιτούμενο θεσμικό πλαίσιο για τη ρύθμιση της λειτουργίας της και των υποχρεώσεων των φορέων της πολιτικής αεροπορίας στη Χώρα, με σημαντικότερες ρυθμίσεις τον ν.211/1947 (Α' 35) για την κύρωση της συνθήκης του ICAO και το ν.δ. 714/1970 (Α' 238) για τη συγκρότηση της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας. Ακολούθησε η νομοθέτηση του ν. 4427/2016, περί της σύστασης Αρχής Πολιτικής Αεροπορίας και αναδιάρθρωσης της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας το 2016.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 216/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Φεβρουαρίου 2008 «Θέσπιση κοινών κανόνων στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας και ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ασφάλειας της Αεροπορίας» (European Aviation Safety Agency – EASA), από το πεδίο εφαρμογής του οποίου εξαιρούνται τα ιπτάμενα μέσα των ΕΔ, τα κράτη-μέλη έχουν την υποχρέωση να εξασφαλίζουν ότι οι στρατιωτικές αεροναυτικές δραστηριότητες διεξάγονται, λαμβανομένων δεόντως υπόψη στο μέτρο του εφικτού των στόχων του εν λόγω Κανονισμού. Ο ανωτέρω Κανονισμός καταργήθηκε στις 11 Σεπτεμβρίου 2018 και ισχύει πλέον ο νέος Κανονισμός (ΕΕ) 1139/2018 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4^{ης} Ιουλίου 2018. Με πολιτική δήλωση των Υπουργών Άμυνας της ΕΕ το Νοέμβριο του 2009, συμφωνήθηκε η εναρμόνιση των κρατών-μελών της στα θέματα αξιοπλοΐας στρατιωτικών αεροσκαφών και άλλων αεροναυτικών προϊόντων. Στη συνέχεια, τον Ιούλιο του 2013, το NATO ενέκρινε την Πολιτική Αξιοπλοΐας στρατιωτικών αεροσκαφών και άλλων αεροναυτικών προϊόντων.

Συγκεκριμένα, έλαβαν χώρα οι ακόλουθες σημαντικές δράσεις:

α. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας (European Defense Agency-EDA) συγκρότησε το Military Airworthiness Authorities Forum (MAWA Forum), με σκοπό τη θεσμοθέτηση ενιαίου ευρωπαϊκού πλαισίου αξιοπλοΐας για τα στρατιωτικά αεροσκάφη, εξέδωσε το Ευρωπαϊκό Εναρμονισμένο Στρατιωτικό Βασικό Πλαίσιο Αξιοπλοΐας (European Harmonised Military Airworthiness Basic Framework Document- BFD), το οποίο έγινε αποδεκτό από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας τον Απρίλιο του 2014. Ακολούθως, εξέδωσε ένα σύνολο ευρωπαϊκών απαιτήσεων αξιοπλοΐας στρατιωτικών αεροσκαφών, τα European Military Airworthiness Requirements (EMARs), τα οποία ανανεώνει διαρκώς.

β. Το NATO όρισε ως αρμόδιο όργανο το Εκτελεστικό Γραφείο Αξιοπλοΐας NATO (NAE), εντός της Επιτροπής Αξιοπλοΐας της Συμμαχίας (NATO AVC) για την παρακολούθηση της εφαρμογής της πολιτικής αξιοπλοΐας. Σύμφωνα με τη υπόψη πολιτική, όλα τα αεροναυτικά προϊόντα, εξαρτήματα και συσκευές, που διατίθενται επ' ωφελεία της Συμμαχίας, πρέπει να είναι πιστοποιημένα ως αξιόπλοια από Αρχή Αξιοπλοΐας, αναγνωρισμένη από το NATO και να ελέγχονται και να συντηρούνται, σύμφωνα με εγκεκριμένες προβλέψεις αξιοπλοϊμότητας, σχεδίασης και συντήρησης. Επίσης, ανέθεσε στο NAE την αναγνώριση (Recognition) των αρμόδιων αρχών αξιοπλοΐας εκάστου κράτους- μέλους.

Οι ιδιαιτερότητες, όμως, των αποστολών των στρατιωτικών αεροσκαφών, το γεγονός ότι κατά κανόνα επιχειρούν εντός των ορίων των κρατών στα οποία ανήκουν, η βασική αρχή ότι η ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στις ΕΔ αποτελεί κυριαρχικό δικαίωμα του κάθε κράτους-μέλους, και άλλοι παράγοντες, συνέτειναν ώστε να μην έχει ακόμη ολοκληρωθεί σε όλα τα κράτη-μέλη η συγκρότηση αποκλειστικών εθνικών φορέων για την οργάνωση και διαχείριση θεμάτων αξιοπλοΐας στρατιωτικών αεροσκαφών, κατά τα πρότυπα της πολιτικής αεροπορίας. Τα τελευταία όμως χρόνια, διαπιστώνεται η τάση για στενή συνεργασία των κρατών-

μελών στον τομέα της αξιοπλοΐας των στρατιωτικών ιπτάμενων μέσων, με στόχο την εναρμόνιση του θεσμικού τους πλαισίου (νομοθεσία και κανονισμοί) και την αμοιβαία αναγνώριση των αρχών τους.

Το θεσμικό πλαίσιο που διαμορφώνει τις απαιτούμενες ικανότητες του φορέα στον ευρωπαϊκό αμυντικό χώρο, εκπονείται από την αρμόδια ομάδα της ΕΕ (Military Airworthiness Authorities Forum – MAWA Forum), στην οποία συμμετέχουν τα κράτη-μέλη με ειδικούς αντιπροσώπους. Από τον EDA έχει εκδοθεί το μεγαλύτερο μέρος του ευρωπαϊκού ρυθμιστικού-κανονιστικού πλαισίου απαιτήσεων αξιοπλοΐας (Ευρωπαϊκές Στρατιωτικές Απαιτήσεις Αξιοπλοΐας - European Military Airworthiness Requirements – EMARs), το οποίο πέραν των ικανοτήτων του εθνικού φορέα αξιοπλοΐας, διαμορφώνει και τις απαιτούμενες θεσμικές παρεμβάσεις για την ανάπτυξη ικανοτήτων στις ΕΔ, αλλά και στην αμυντική βιομηχανία. Σε επίπεδο NATO, αντίστοιχο πλαίσιο ικανοτήτων δημιουργήθηκε από το NATO Airworthiness Working Group (NATO AwWG), με τη συμμετοχή των κρατών-μελών της Συμμαχίας. Η ασφάλεια των στρατιωτικών αεροναυτικών μέσων αποτελεί συνεχή επιδίωξη του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και των κλάδων των ΕΔ. Τα Γενικά Επιτελεία και οι εποπτεύομενοι από αυτά φορείς διαχειρίζονται ένα σύνολο διαδικασιών που αποσκοπούν στη διατήρηση της αξιοπλοΐας των στρατιωτικών αεροναυτικών μέσων των ΕΔ. Κέντρο βάρους του υφιστάμενου πλαισίου αποτελεί η αξιοπλοΐα συντήρησης (συντήρηση και τροποποίησης, δεξιότητες εμπλεκόμενου προσωπικού) των αεροναυτικών μέσων. Ως συνέπεια, καταγράφεται ισχυρή υφιστάμενη γνώση σε επίπεδο οργάνωσης και διαδικασιών για την ασφαλή συντήρηση των ιπτάμενων μέσων των ΕΔ.

Η υφιστάμενη οργάνωση και οι διαδικασίες των κλάδων των ΕΔ παρέχουν ικανοποιητικά αποτελέσματα σε ό,τι αφορά στην ασφάλεια των στρατιωτικών αεροναυτικών μέσων και σημαντική αξιοπιστία-βιωσιμότητα στην υλοποίηση της αποστολής τους. Παρά ταύτα, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις του περιβάλλοντος αλλά και την εγχώρια δημοσιονομική προσαρμογή των επενδύσεων στην άμυνα, το θεσμικό πλαίσιο των ΕΔ αντιμετωπίζει τις προκλήσεις:

α. Αποδοχής των απαιτήσεων συμμαχικών φορέων και φορέων της ΕΕ, σχετικά με την αξιοπλοΐα των μέσων των ΕΔ.

β. Σχεδιασμού, υλοποίησης και προαγωγής διακλαδικής στρατηγικής και κατευθύνσεων στα θέματα που αφορούν στην αξιοπλοΐα και το επίπεδο ασφαλείας των αεροναυτικών μέσων των ΕΔ.

γ. Εκπαίδευσης του προσωπικού συντήρησης των αεροναυτικών μέσων των ΕΔ με ενιαία-διακλαδικά πρότυπα.

δ. Υλοποίησης διακλαδικής πολιτικής προμηθειών στον τομέα συντήρησης των αεροναυτικών μέσων, για θέματα που αφορούν στην αξιοπλοΐα των μέσων των τριών κλάδων των ΕΔ.

ε. Εποπτείας των διαδικασιών των φορέων παροχής υπηρεσιών συντήρησης στις ΕΔ, σε θέματα που αφορούν στην αξιοπλοΐα των μέσων.

στ. Υποβοήθησης της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας για την σχεδίαση, παραγωγή και συντήρηση αεροναυτικών μέσων, σύμφωνα με το διαμορφούμενο διεθνές και ευρωπαϊκό αμυντικό περιβάλλον.

ζ. Συνεχούς προσαρμογής και ανατροφοδότησης με τις τεχνολογικές εξελίξεις και την καινοτομία που διέπει τη σύγχρονη αμυντική βιομηχανική αλυσίδα.

η. Εκμετάλλευσης της αξίας των συνεργιών που θα επιφέρει η διακλαδικότητα στον τομέα αξιοπλοΐας, ως προστιθέμενη επιχειρησιακή αξία.

Συνεπώς, διαφαίνονται σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξης ικανοτήτων στις ΕΔ στον τομέα της αξιοπλοΐας, καθόσον ο χάρτης των υφιστάμενων ικανοτήτων, ως

συναφής βάση ανάπτυξης, δύναται να επεκταθεί και σε τομείς όπου σήμερα διαπιστώνονται προκλήσεις, με όχημα τις εξελίξεις στην ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία. Η ίδρυση της Αρχής και η εν συνεχείᾳ υιοθέτηση ενιαίου θεσμικού πλαισίου για την αξιοπλοΐα των στρατιωτικών αεροναυτικών μέσων συνιστά επιλογή με προστιθέμενη αξία για τις ΕΔ, επιβάλλεται από τη σύγχρονη διεθνή πρακτική για το θέμα και διασφαλίζει τη σύγκλιση και την εναρμόνιση με το πλαίσιο που υιοθετείται από τα κράτη-μέλη της ΕΕ και το NATO.

Με τη σύσταση της Αρχής, επιτυγχάνονται, μεταξύ άλλων, η κεντρική εκπόνηση και διαχείριση πολιτικής επί του αντικείμενου με νομικά εναρμονισμένο κανονιστικό πλαίσιο, ομοιόμορφα αποδεκτό επίπεδο ασφάλειας για τα στρατιωτικά ιπτάμενα μέσα και στους τρεις κλάδους των ΕΔ, προαγωγή της συνεργασίας και η διακλαδικότητα των φορέων συντήρησης αεροπορικού υλικού των ΕΔ, νομική «θωράκιση» των ΕΔ σε περιπτώσεις οικονομικών απαιτήσεων τρίτων λόγω ατυχημάτων, απωλειών κ.λ.π., η συγκρότηση ενός κανονιστικού πλαισίου που θα υποβοηθήσει την ευδοκίμηση και την εξωστρεφή ανάπτυξη της εθνικής αμυντικής αεροναυτικής βιομηχανίας και θα της παράσχει τη δυνατότητα συμμετοχής σε συμπράξεις, συμπαραγωγές και συνεργασίες και συνεργασία με αρχές άλλων χωρών, ώστε να αποφευχθούν μελλοντικά προβλήματα επιβολής περιορισμών στα ελληνικά στρατιωτικά ιπτάμενα μέσα κατά τη συμμετοχή τους σε διεθνείς/συμμαχικές επιχειρήσεις (ΕΕ, NATO).

Στο εν λόγω άρθρο, αναλύεται η αποστολή της Αρχής. Με βάση τη διεθνή εμπειρία και τις εφαρμοζόμενες πρακτικές γύρω από το αντικείμενο της αξιοπλοΐας και ενσωματώνοντας στην εθνική νομοθεσία τις προβλέψεις του Βασικού Πλαισίου Αξιοπλοΐας στρατιωτικών αεροσκαφών της ΕΕ [το οποίο εξειδικεύει τις προβλέψεις του Κανονισμού (ΕΕ) 1139/2018 στο χώρο των στρατιωτικών αεροναυτικών μέσων της ΕΕ], καθορίζεται ότι τα βασικά στοιχεία της αποστολής της Αρχής, προκειμένου να εκπληρώνει το σκοπό του νόμου, είναι η διασφάλιση της αξιοπλοΐας των προϊόντων, εξαρτημάτων και συσκευών για τα οποία η Αρχή είναι αρμόδια, η θέσπιση του κανονιστικού πλαισίου που εξειδικεύει τις απαιτήσεις αξιοπλοΐας και, τέλος, η εποπτεία και ο έλεγχος για τη συμμόρφωση των φορέων των ΕΔ και των φορέων της αμυντικής βιομηχανίας που δραστηριοποιούνται στη σχεδίαση, κατασκευή, συντήρηση των προϊόντων, εξαρτημάτων και συσκευών, καθώς και στην εκπαίδευση προσωπικού συντήρησης. Η συμμόρφωση θα εξετάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και του κανονιστικού πλαισίου που εκδίδεται από την Αρχή.

Η διάταξη συνδέεται με αυτήν της παρ. 5 του άρθρου 50.

Κεφάλαιο Β' Άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

Άρθρο 41 Δελτία ταυτότητας στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων

Σκοπός της ρύθμισης είναι η έκδοση σύγχρονων δελτίων ταυτοτήτων για το στρατιωτικό προσωπικό των ΕΔ, τύπου πιστωτικής κάρτας και κατ' αντιστοιχία με τα Σώματα Ασφαλείας (Ελληνική Αστυνομία, Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή). Με τον ν.2514/1997 (Α' 140) κυρώθηκε από τη χώρα μας η Σύμβαση Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν της 14ης Ιουνίου 1985, για τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα. Ειδικότερα, στη σύμβαση προβλέπεται η ελευθερία

κυκλοφορίας των πολιτών των κρατών που έχουν υπογράψει τη σύμβαση στο έδαφος των συμβαλλομένων στη σύμβαση κρατών, χωρίς να υφίστανται συνοριακό έλεγχο και χωρίς την απαραίτητη χρήση διαβατηρίου, έχοντας μόνο στην κατοχή τους το δελτίο ταυτότητας που ορίζεται από τη χώρα τους. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι όλοι οι Έλληνες πολίτες, αδιακρίτως ιδιότητάς τους και μορφής του δελτίου ταυτότητας το οποίο κατέχουν, δικαιούνται, στο πλαίσιο της σύμβασης καθώς και της συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής της ισότητας των Ελλήνων, να τυγχάνουν της απόλαυσης του σχετικού προνομίου. Λαμβάνοντας όμως υπόψη ότι τα ειδικά δελτία ταυτότητας των στελεχών των ΕΔ δεν αναγνωρίζονται ως ταξιδιωτικά έγγραφα για την ελεύθερη μετακίνησή τους εντός των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κρίνεται δικαιολογημένη, προς άρση της διακριτικής μεταχείρισης, η θεσμοθέτηση νέου δελτίου ταυτότητας για τα στελέχη των ΕΔ με πληροφορίες στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα, ο τύπος και τα γενικά χαρακτηριστικά ασφαλείας του οποίου καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια, θα καθοριστούν με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Προστασίας του Πολίτη. Επιπλέον, προβλέπεται ότι για λόγους ασφαλείας, οι ακριβείς τεχνικές προδιαγραφές των δελτίων ταυτότητας θεωρούνται απόρρητα στοιχεία και καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη. Όσον αφορά στα ειδικά δελτία ταυτότητας που έχουν ήδη εκδοθεί, αυτά ορίζεται ότι διατηρούν την αποδεικτική τους ισχύ έως ότου αντικατασταθούν από τα νέα δελτία. Τέλος, καθορίζεται ότι το προσωπικό των ΕΔ που αποχωρεί από την υπηρεσία υποχρεούται στην παράδοση της ταυτότητάς του.

Η ρύθμιση συνδέεται με αυτήν της παρ. 6 του άρθρου 50.

Άρθρο 42 **Τροποποίηση του άρθρου 40 του ν. 4440/2016**

Με την περίπτ. α' του άρθρου 40 του ν. 4440/2016 (Α' 224), προβλέπεται η δυνατότητα μετάταξης για τους υπαλλήλους που απασχολούνται με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, μεταξύ άλλων, και στην εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα Α.Β.Ε.Ε.» (ΕΑΣ). Η ανωτέρω μετάταξη γίνεται σε υφιστάμενες κενές ή εάν δεν υπάρχουν, σε συνιστώμενες θέσεις σε υπηρεσίες, κεντρικές ή περιφερειακές, του Δημοσίου, των Ανεξάρτητων Αρχών, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.), καθώς και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (ν.π.ι.δ.), εφόσον υπάρχουν υπηρεσιακές ανάγκες στους φορείς αυτούς, με αντίστοιχη κατάργηση της οργανικής τους θέσης. Δεδομένου, όμως, αφενός, ότι η εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα Α.Β.Ε.Ε.» (ΕΑΣ) διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλο στην εξασφάλιση της μαχητικής ικανότητας των ΕΔ, εξυπηρετώντας το δημόσιο συμφέρον, αφετέρου η υψηλή τεχνογνωσία και το ικανό προσωπικό αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της βιωσιμότητάς της, κρίνεται σκόπιμο να τεθεί περιορισμός στην αποδυνάμωση της εταιρίας, ώστε να διασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία και η ανταγωνιστικότητα της, πλην των ειδικοτήτων διοικητικού ή οικονομικού.

Άρθρο 43
Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4407/2016

Με τον ν. 4407/2016 (Α'134) συστάθηκε στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας η Υπηρεσία Αξιοποίησης της Ακίνητης Περιουσίας των Ενόπλων Δυνάμεων (ΥΠΑΑΠΕΔ), αποστολή της οποίας είναι η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των ΕΔ, που δεν χρησιμοποιείται για στρατιωτικούς σκοπούς, προς όφελος των ΕΔ, των στελεχών τους, καθώς και των αποστράτων-μερισματούχων των Μετοχικών Ταμείων Στρατού (ΜΤΣ), Ναυτικού (ΜΤΝ) και Αεροπορίας (ΜΤΑ). Η αξιοποίηση των επιλεγόμενων ακινήτων γίνεται αποκλειστικά με εκμίσθωση κατόπιν χρηματικής ή άλλης αντιπαροχής αποτιμητής σε χρήμα. Ως τιμή εκκίνησης του ετήσιου ανταλλάγματος, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ως άνω νόμου, δεν μπορεί να ορίζεται ποσό κατώτερο του 5% της αντικειμενικής αξίας των ακινήτων ή κατώτερο του 5% επί της αξίας, όπως αυτή προσδιορίζεται νόμιμα από τη φορολογική αρχή, σε περίπτωση που αυτά δεν υπάγονται στο αντικειμενικό σύστημα. Στην ιδιοκτησία του Ταμείου Εθνικής Άμυνας (ΤΕΘΑ), ωστόσο, ανήκουν πρώην στρατόπεδα και στρατιωτικά ακίνητα εν γένει, που ευρίσκονται εντός του αστικού ιστού, τα οποία αφενός δεν είναι εντεταγμένα στο σύστημα προσδιορισμού αντικειμενικής αξίας, αφετέρου, ο προσδιορισμός της αξίας τους από την φορολογική αρχή καθίσταται σε πολλές περιπτώσεις ιδιαίτερα δυσχερής, ενώ μερικές φορές ακόμα και αδύνατος, ιδίως λόγω της ιδιομορφίας της φύσης αρκετών εξ αυτών. Απόρροια αυτού, συνιστά η αδυναμία εκτίμησης της ακριβούς αντικειμενικής αξίας των ως άνω ακινήτων καθώς και η αδυναμία εκτίμησης της αντικειμενικής αξίας τους γενικά, στις περιπτώσεις που αναφέρθηκαν ανωτέρω, γεγονός που δυσχεραίνει τη βέλτιστη αξιοποίησή τους προς όφελος των ΕΔ, του στρατιωτικού προσωπικού τους καθώς και των αποστράτων - μετόχων των Μετοχικών Ταμείων.

Κατόπιν των ανωτέρω, και λαμβάνοντας περαιτέρω υπόψη ότι η αδυναμία προσδιορισμού της αντικειμενικής αξίας των εν λόγω ακινήτων επιφέρει απώλεια εσόδων για το ΤΕΘΑ, το Ταμείο Εθνικού Στόλου, το Ταμείο Αεροπορικής Άμυνας, καθώς και για τα ΜΤΣ, ΜΤΝ και ΜΤΑ, κρίνεται αναγκαία η τροποποίηση του νομικού πλαισίου που διέπει τον τρόπο και τη διαδικασία αξιοποίησης των ακινήτων των ΕΔ, ήτοι διατάξεων του ν.4407/2016 (Α' 134). Επομένως, με την προωθούμενη ρύθμιση καθορίζεται ότι σε περίπτωση που τα προς αξιοποίηση ακίνητα των ΕΔ δεν έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 41 του ν.1249/1982 (Α' 43), ήτοι στο αντικειμενικό σύστημα υπολογισμού της αξίας ακινήτων, και η αρμόδια φορολογική αρχή αδυνατεί αποδεδειγμένα να εκτιμήσει την αξία τους, η τιμή εκκίνησης του ετήσιου ανταλλάγματος δεν μπορεί να είναι κατώτερη του 5% της αξίας του ακινήτου, όπως αυτή υπολογίζεται από πιστοποιημένο εκτιμητή που είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο πιστοποιημένων εκτιμητών της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών και ο οποίος, κατά κοινή παραδοχή, διαθέτει την απαιτούμενη επαγγελματική και τεχνική κατάρτιση και περιβάλλεται με εχέγγυα αμερόληπτης κρίσης.

Άρθρο 44
Τροποποίηση του άρθρου 127 του ν. 4472/2017

Με την ρύθμιση του άρθρου τροποποιείται το άρθρο 127 του ν. 4472/2017 (Α' 74) με σκοπό την προσθήκη του στρατιωτικού προσωπικού της Ε.Μ.Υ. στην αποζημίωση του EUROCONTROL. Στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού

και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την ασφάλεια της Αεροναυτιλίας (EUROCONTROL) η EMY είναι ο αποκλειστικός πάροχος μετεωρολογικών υπηρεσιών (MET) αεροναυτιλίας ενώ οι υπόλοιποι τρεις πυλώνες ανήκουν στην ΥΠΑ. Το κόστος για τις υπηρεσίες αεροναυτιλίας καθώς και οι αποζημιώσεις προσωπικού αποδίδονται μηνιαίως στους παρόχους από τον EUROCONTROL και επομένως αποτελούν χρήματα τα οποία εισέρχονται στη χώρα και ενισχύουν τον κρατικό προϋπολογισμό. Ο ν.4590/2019 (Α' 17) έχει ήδη προβλέψει τη σύσταση ειδικού λογαριασμού για τις ανάγκες της EMY στον οποίο θα πιστώνεται το ποσό που της αντιστοιχεί από τα τέλη που αποδίδονται μηνιαίως από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την ασφάλεια της Αεροναυτιλίας. Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται αποζημίωση, πλην του βασικού μισθού, στο στρατιωτικό προσωπικό του ΓΕΑ ανεξαρτήτως ειδικότητας που υπηρετεί στην κεντρική υπηρεσία της EMY και στα μετεωρολογικά κλιμάκια αυτής, καθώς και στο στρατιωτικό προσωπικό του ΓΕΑ ειδικότητας μετεωρολόγου που υπηρετεί σε μετεωρολογικά κλιμάκια μονάδων της Πολεμικής Αεροπορίας για την εκτέλεση επιχειρησιακού μετεωρολογικού έργου προς όφελος της αεροναυτιλίας. Η εν λόγω αποζημίωση καταβάλλεται υπό την προϋπόθεση ότι οι δικαιούχοι του προσφέρουν υπηρεσία με πλήρη και πραγματική απασχόληση στα καθήκοντα και τις συνθήκες που δικαιολογούν την καταβολή. Διευκρινίζεται ότι, η αποζημίωση δεν καταβάλλεται για χρονικά διαστήματα που δεν παρασχέθηκε πραγματική υπηρεσία, όπως σε περίπτωση στελεχών που επανέρχονται αναδρομικά στην ενέργεια ως αποκατασταθέντες με δικαστικές αποφάσεις, για το χρόνο που ήταν εκτός υπηρεσίας.

Άρθρο 45 **Τροποποίηση του άρθρου 5 του ν.2292/1995**

Παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας να καθορίζει με απόφασή του τις Μονάδες και τις Υπηρεσίες των ΕΔ που λειτουργούν σε δωδεκάρη και εικοσιτετράωρη βάση. Λόγω της ιδιαιτερότητας που χαρακτηρίζει την αποστολή των ΕΔ καθώς και της ιδιάζουσας φύσης του παραγόμενου από αυτές έργου, ορισμένες Μονάδες και Υπηρεσίες είναι αναγκαίο να λειτουργούν σε δωδεκάρη ή εικοσιτετράωρη βάση, είτε εφαρμόζοντας πενθήμερη εργασία είτε λειτουργώντας πέραν του πενθημέρου, ακόμα και αδιαλείπτως. Ωστόσο, στις σχετικές ιδρυτικές διατάξεις των Μονάδων και Υπηρεσιών αυτών (κυρίως υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των περιπτώσεων γ' και ζ' της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν.2292/1995 και δεν δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως), με τις οποίες καθορίζεται το σύνολο των θεμάτων που άπτονται της συγκρότησης και λειτουργίας τους, ενίστε δεν ρυθμίζεται το πλαίσιο λειτουργίας τους από πλευράς ωραρίου. Ο καθορισμός του ωραρίου λειτουργίας των Μονάδων και Υπηρεσιών των ΕΔ που διέπονται από ειδικό καθεστώς λειτουργίας, παρέχει στη Διοίκηση ευελιξία και το απαραίτητο νομικό έρεισμα για τη ρύθμιση επιμέρους σημαντικών θεμάτων που αφορούν τη λειτουργία τους. Περαιτέρω, με τη ρύθμιση καλύπτεται το κενό νόμου που υφίσταται για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 20 του ν.4354/2015 (Α' 176), κατά το μέρος που αφορά στο πολιτικό προσωπικό που υπηρετεί σε υπηρεσίες και φορείς των ΕΔ, σύμφωνα με το οποίο για την αποζημίωση των υπαλλήλων που απασχολούνται κατά τις νυχτερινές ώρες ή κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, απαιτείται όπως αυτοί ανήκουν σε υπηρεσίες που λειτουργούν βάσει νόμου είτε όλες τις ημέρες του μήνα είτε σε δωδεκάρη ή εικοσιτετράωρη βάση

Άρθρο 46
Τροποποίηση του άρθρου 47 του ν. 4278/2014

Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 47 του ν.4278/2014 (Α' 157), για την ίδρυση, αντικατάσταση, κατάργηση, τοποθέτηση και λειτουργία πυρσών απαιτείται η έκδοση απόφασης του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού (ΓΕΝ), η οποία εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Υπηρεσίας Φάρων και γνώμη της Υδρογραφικής Υπηρεσίας, της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και της κατά τόπον αρμόδιας Περιφερειακής Ενότητας. Κατά την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης, διαπιστώθηκε στην πράξη ότι στις Περιφερειακές Ενότητες είτε δεν υπηρετεί κατάλληλο και εξειδικευμένο επί του θέματος προσωπικό, είτε δεν υφίσταται αντίστοιχο Τμήμα ή Γραφείο για την έκδοση της σχετικής γνωμοδότησης, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα τη μεγάλη χρονική καθυστέρηση στην έκδοση της προβλεπόμενης απόφασης του Αρχηγού του ΓΕΝ. Κατόπιν τούτου, κρίνεται σκόπιμη η θέσπιση εύλογης προθεσμίας τριών (3) μηνών εντός της οποίας διατυπώνεται η ως άνω γνώμη, η άπραγη παρέλευση της οποίας δεν θα κωλύει την έκδοση της απόφασης του Αρχηγού του ΓΕΝ για την ίδρυση, αντικατάσταση, κατάργηση, τοποθέτηση και λειτουργία πυρσών.

Άρθρο 47
Τροποποίηση του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982

Με την παράγραφο 1 αναδιατυπώνεται η πρόβλεψη της παρ. 10 του άρθρου 30Γ του ν.1264/1982, ώστε να καθίσταται υποχρεωτική για τους Ανώτερους Στρατιωτικούς Διοικητές της Περιφερειακής Ενότητας όπου εδρεύουν τα πρωτοβάθμια σωματεία η παραχώρηση χώρου σε αυτά εντός στρατοπέδου, εφόσον τα σωματεία το επιθυμούν και υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι υφίσταται διαθέσιμος χώρος.

Με την παράγραφο 2 καθορίζεται ότι από το Διοικητικό Συμβούλιο της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας θα ορίζονται και οι εκπρόσωποι αυτής που συμμετέχουν υποχρεωτικά ως μέλη στα Διοικητικά Συμβούλια των Μετοχικών Ταμείων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας και στους αντίστοιχους Ειδικούς Λογαριασμούς.

Όσον αφορά στη ρύθμιση που προωθείται με την παράγραφο 3: Με τη διάταξη της περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 26 του ν.4494/2017 (Α' 165) επήλθε τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 30Γ του ν.1264/1982, βάσει της οποίας οι πρωτοβάθμιες ενώσεις εν ενεργεία στρατιωτικών συνιστώνται και λειτουργούν πλέον ανά μία σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα του ν.3852/2010 (Α' 87). Δεδομένου, όμως, ότι μέχρι την έναρξη ισχύος του ν.4494/2017 είχαν συσταθεί και λειτουργούσαν πρωτοβάθμιες ενώσεις και σε επίπεδο Περιφερειών, κρίνεται σκόπιμο να θεσπιστεί εκ νέου μεταβατική ρύθμιση, ώστε το καταστατικό συνέδριο της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενώσεων Στρατιωτικών να αποφασίσει μέχρι τις 31-12-2019, για την αναγκαιότητα και τη σκοπιμότητα της συνέχισης της νομικής εκπροσώπησης των στρατιωτικών από τις ήδη συσταθείσες ενώσεις σε επίπεδο Περιφερειών.

Άρθρο 48

Απαλλοτριώσεις ακινήτων με δαπάνες του Ταμείου Εθνικής Άμυνας

Το Ταμείο Εθνικής Άμυνας (ΤΕΘΑ), προκειμένου να εκπληρώσει την εκ του ιδρυτικού του νόμου αποστολή του (v.4407/1929), προέβαινε από το 1929 και έπειτα σε αναγκαστικές απαλλοτριώσεις για στρατιωτικές ανάγκες με δαπάνες που βάρυναν τον προϋπολογισμό του Ταμείου. Εντούτοις, στις πράξεις κήρυξης απαλλοτρίωσης αναγραφόταν εσφαλμένα ότι οι εν λόγω απαλλοτριώσεις κηρύσσονταν «δαπάναις του δημοσίου» και συνεπώς «υπέρ δημοσίου». Για την αποφυγή της πρακτικής αυτής, με την παράγραφο 1 του άρθρου 44 του α.ν. 1731/1939 (Α' 192), καθορίστηκε ότι «η δαπάνη των αποζημιώσεων, αίτινες προέρχονται εξ απαλλοτριώσεως χώρων διά τας ανάγκας του Στρατού της ξηράς, βαρύνει το Ταμείον Εθνικής Άμυνας».

Παρά τη θέσπιση της διάταξης αυτής, αλλά και της μακροχρόνιας εσφαλμένης πρακτικής παρελθόντων ετών, σε πολλές περιπτώσεις, αν και η απαλλοτρίωση διενεργούνταν με δαπάνες του ΤΕΘΑ, επί της πράξεως απαλλοτριώσεως αναγραφόταν ότι συντελείται υπέρ δημοσίου, σε αντίθεση με την πάγια αρχή του δικαίου των απαλλοτριώσεων, ότι ο καλύπτων τη δαπάνη είναι και ο υπέρ ου η απαλλοτρίωση. Λύση στο θέμα που προέκυψε, δόθηκε με το άρθρο 1 του ν.δ. 769/1970 (Α' 280), σύμφωνα με το οποίο «τα υπέρ του δημοσίου και δαπάναις των Ταμείων Εθνικής Άμυνας και Εθνικού Στόλου αναγκαστικώς απαλλοτριωθέντα ακίνητα δια τας ανάγκας των Ενόπλων Δυνάμεων και υπ' αυτών χρησιμοποιούμενα περιέρχονται εις την κυριότητα των οικείων, κατά κλάδον, Ταμείων από της συντελέσεως της επελθούσης κατά τα κείμενας διατάξεις απαλλοτριώσεως». Σύμφωνα δε με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, «Η κυριότης των εν ταις προηγούμεναις παραγράφοις ακινήτων, περιέρχεται εις τα οικεία, κατά κλάδον, Ταμεία, δυνάμει του παρόντος, μη απαιτουμένης ετέρας τινός μεταβιβαστικής πράξης, η δε σχετική μεταγραφή της οικείας περί κηρύξεως της αναγκαστικής απαλλοτριώσεως διοικητικής πράξεως εις το βιβλίον μεταγραφών ή το Κτηματολόγιον ενεργείται επ' ονόματι του αντιστοίχου, κατά κλάδον, Ταμείου».

Παρά τη σαφή διατύπωση των προαναφερθείσων διατάξεων, εξακολουθεί σε πολλές περιπτώσεις να ακολουθείται η εσφαλμένη πρακτική της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης για στρατιωτικές ανάγκες με δαπάνες ΤΕΘΑ υπέρ δημοσίου. Χαρακτηριστικά παρατίθεται ότι, ενώ με την υπ' αρ. 16500/14-4-1971 (Δ'94) απόφαση του Νομάρχη Δράμας κηρύσσεται αναγκαστική απαλλοτρίωση με δαπάνες ΤΕΘΑ υπέρ του ΤΕΘΑ, στο ίδιο ΦΕΚ, με την υπ' αρ. 1025/1540/23-4-1971 υπουργική απόφαση, κηρύσσεται αναγκαστική απαλλοτρίωση με δαπάνες του ΤΕΘΑ υπέρ δημοσίου. Η ανομοιόμορφη αυτή ερμηνεία και εφαρμογή του άρθρου 1 του ν.δ. 769/1970, οφείλεται στο γεγονός ότι οι διατάξεις του αναφέρονται στα «αναγκαστικώς απαλλοτριωθέντα ακίνητα για τις ανάγκες των Ενόπλων Δυνάμεων», χωρίς να περιλαμβάνει ρητά και τα ακίνητα που θα απαλλοτριώνονταν μετά την έναρξη ισχύος του νόμου.

Από τις διατάξεις, όμως, του άρθρου 17 του Συντάγματος και του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, απορρέει ο κανόνας ότι η κυριότητα της απαλλοτριούμενης έκτασης περιέρχεται στον βαρυνόμενο με το κόστος της απαλλοτρίωσης. Συναφώς επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ενδεικτικά οι υπ' αρ. 2515/2013 και 2518/2013 αποφάσεις του ΣΤ' Τμήματος), η απαλλοτρίωση κηρύσσεται υπέρ αυτού που καλύπτει τη δαπάνη συντέλεσής της. Εξάλλου, με τη διαφορετική αντιμετώπιση των απαλλοτριώσεων που

συντελέσθηκαν με δαπάνες ΤΕΘΑ (άλλες να κρίνονται ότι τελέστηκαν υπέρ δημοσίου και άλλες υπέρ ΤΕΘΑ), το Ταμείο υφίσταται δυσμενή μεταχείριση σε βάρος του δημοσίου συμφέροντος σκοπού, τον οποίο καλείται, βάσει της εκ του ιδρυτικού του νόμου αποστολής του, να επιτελέσει.

Για τους ανωτέρω λόγους και προκειμένου να θεραπευθούν οι ήδη εσφαλμένα εκδοθείσες πράξεις κήρυξης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης για τις ανάγκες του Στρατού Ξηράς υπέρ δημοσίου, αλλά με δαπάνες του ΤΕΘΑ, αλλά και για να αποτραπεί η εφαρμογή της ίδιας ως άνω λάθος πρακτικής στο μέλλον, κρίνεται αναγκαία η θέσπιση διάταξης που να ορίζει ότι τα ακίνητα που απαλλοτριώνονται αναγκαστικά με δαπάνες του ΤΕΘΑ, περιέρχονται στο ΤΕΘΑ. Τα δε ακίνητα που έχουν ήδη απαλλοτριωθεί περιέρχονται στην κυριότητα του ΤΕΘΑ, εφόσον εξακολουθούν να βρίσκονται στην κυριότητα του δημοσίου, χωρίς πάντως να θίγονται εμπράγματα δικαιώματα τρίτων που έχουν συσταθεί επ' αυτών.

Άρθρο 49 **Λοιπές διατάξεις**

Επί της προτεινόμενης παραγράφου 1, σημειώνονται τα εξής: σύμφωνα με τα άρθρα 10 έως και 15 του ν.4575/2018 (Α'192) στους δικαιούχους ειδικών μισθολογίων και τους συνταξιούχους των ίδιων κατηγοριών καταβλήθηκαν εφάπαξ χρηματικά ποσά που αντιστοιχούν στη διαφορά μεταξύ των μηνιαίων αποδοχών που θα δικαιούνταν να λάβουν με βάση τις ισχύουσες κατά την 31.7.2012 μισθολογικές διατάξεις και των μηνιαίων αποδοχών που πράγματι τους καταβλήθηκαν βάσει του ν.4093/2012 (Α'222) και των μεταγενέστερων διατάξεων που αποκατέστησαν μερικώς το μισθολογικό τους καθεστώς, κατά περίπτωση. Ως χρόνος κτήσης των ως άνω εφάπαξ ποσών θεωρείται το φορολογικό έτος 2018, κατά τα οριζόμενα στην παρ.4 του άρθρου 8 του ν.4172/2013 και τις κοινές υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 10 έως 15 του ν.4575/2018, με διακριτή αναγραφή των ποσών αυτών στις ετήσιες βεβαιώσεις αποδοχών των δικαιούχων. Επειδή, όμως, επί της ουσίας αφορούν σε αποκατάσταση αποδοχών παλαιότερων ετών (2012-2016) ο νομοθέτης, με το άρθρο 86 του ν.4582/2018, επιφύλαξε ειδική φορολογική μεταχείριση για τα ποσά αυτά, με αυτοτελή φορολόγηση 20%.

Ωστόσο, εφόσον τα ως άνω εφάπαξ ποσά απεικονίζονται στις δηλώσεις φόρου εισοδήματος έτους 2018, και δεν κατανέμονται στα έτη αναφοράς, υπάρχει ο κίνδυνος για τους χαμολόβαθμους και χαμηλόμισθους, κυρίως, δικαιούχους, το συνολικό εισόδημά τους, όπως αποτυπώνεται στις εκκαθαρισμένες δηλώσεις φόρου εισοδήματος έτους 2018, να υπερβαίνει -οριακά σε ορισμένες περιπτώσεις- το ύψος εισοδήματος που τίθεται, κατά περίπτωση, ως όριο/προϋπόθεση για την καταβολή ορισμένων κοινωνικών παροχών και επιδομάτων από φορείς του Δημοσίου και την παροχή ελαφρύνσεων που ερείδονται σε εισοδηματικά κριτήρια (ιδίως επίδομα στέγασης, επίδομα θέρμανσης, επίδομα παιδιού, κοινωνικό οικιακό τιμολόγιο, συμμετοχή του Δημοσίου στην αποπληρωμή του σχεδίου διευθέτησης οφειλών της παρ.2 του άρθρου 9 του ν.3869/2010).

Ως εκ τούτου, ελλοχεύει ο κίνδυνος η καταβολή των εφάπαξ ποσών να αποβεί εν τέλει σε βάρος των χαμηλόμισθων, κυρίως, στελεχών, καθώς το όφελος από την καταβολή των ποσών αυτών θα περιορισθεί ή και όλως θα υπερκαλυφθεί από την απώλεια των προσδοκώμενων οικονομικών ελαφρύνσεων και παροχών, επιβαρύνοντάς τους οικονομικά. Συνεπώς, η οικονομική ανάσα στην οποία

αποσκοπούσε η ρύθμιση για την καταβολή των εφάπαξ ποσών, ως αποκατάσταση παλαιότερων αδικιών, αντί του προσδοκώμενου οικονομικού οφέλους, τείνει τελικά να λειτουργήσει αντίρροπα.

Κατόπιν των παραπάνω, και δεδομένου ότι τα κοινωνικά επιδόματα και παροχές αποσκοπούν στην ισότιμη οικονομική ενίσχυση των χαμηλότερων εισοδημάτων, με τη ρύθμιση της παραγράφου 1, προωθείται ρύθμιση, ώστε τα εφάπαξ ποσά που καταβλήθηκαν κατά το έτος 2018 προς αποκατάσταση αδικιών παλαιότερων ετών, να μην καταστούν πρόσκομμα στην καταβολή πάσης φύσεως κοινωνικών επιδημάτων και παροχών που συνδέονται με εισοδηματικά κριτήρια. Με τον τρόπο αυτό δεν αναιρείται η πρόθεση του νομοθέτη για στήριξη των χαμηλών εισοδημάτων και εξασφαλίζεται όλες οι κοινωνικές ομάδες να απολαμβάνουν τον ίδιο βαθμό προστασίας και κοινωνικής μέριμνας με βάση τις αρχές της ισότητας, της αναλογικότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 2 προβλέπεται ότι το νεοσυσταθέν με το ν.4494/2017 Κοινό Σώμα Οικονομικών Επιθεωρητών μπορεί να στελεχώνεται πλέον από Λοχαγούς, ανεξαρτήτως χρόνου πραγματικής υπηρεσίας στον βαθμό. Με την εν λόγω δυνατότητα, κρίνεται ότι θα ενισχυθεί ακόμη περισσότερο, στην εν συνεχεία στελέχωσή του, το νέο Σώμα Οικονομικών Επιθεωρητών των Ενόπλων Δυνάμεων.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 3 τροποποιείται το άρθρο 32 του ν. 4354/2015 (Α' 176) με σκοπό την προσθήκη στα διατηρούμενα επιδόματα της αποζημίωσης EUROCONTROL, που αφορά το πολιτικό προσωπικό της ΕΜΥ. Στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την ασφάλεια της Αεροναυτιλίας (EUROCONTROL) η ΕΜΥ είναι ο αποκλειστικός πάροχος μετεωρολογικών υπηρεσιών (MET) αεροναυτιλίας ενώ οι υπόλοιποι τρεις πυλώνες ανήκουν στην ΥΠΑ. Το κόστος για τις υπηρεσίες αεροναυτιλίας καθώς και οι αποζημιώσεις προσωπικού αποδίδονται μηνιαίως στους παρόχους από τον EUROCONTROL και επομένως αποτελούν χρήματα τα οποία εισέρχονται στη χώρα και ενισχύουν τον κρατικό προϋπολογισμό.

Με βάση τα άρθρα 34 και 34α του ν. 2682/1999 το προσωπικό της ΥΠΑ ελάμβανε τις αποζημιώσεις από τον οργανισμό EUROCONTROL και εξακολουθεί να τις λαμβάνει διότι στις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 32 του ν. 4354/2015 περιλαμβάνονται οι εν λόγω διατάξεις. Σε ότι αφορά την ΕΜΥ, το 2001 με την παρ. 2 του άρθρου 22 του ν. 2913/2001, προβλέπεται ότι «οι διατάξεις του άρθρου 34 του ν. 2682/1999 εφαρμόζονται αναλόγως και στο πολιτικό προσωπικό που ανήκει στην Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (ΕΜΥ)». Όμως το άρθρο αυτό δεν περιελήφθη στις εξαιρέσεις του ν. 4354/2015 με αποτέλεσμα να μην αποδίδονται πλέον οι αποζημιώσεις από τον οργανισμό EUROCONTROL στο προσωπικό της ΕΜΥ. Ως εκ τούτου η προτεινόμενη ρύθμιση αποσκοπεί στην άρση της αδικίας σε βάρος του πολιτικού προσωπικού της ΕΜΥ και παράλληλα στην ενίσχυση του κρατικού προϋπολογισμού (μέσω της φορολογίας και των ασφαλιστικών εισφορών που αποδίδονται από τις αποζημιώσεις EUROCONTROL).

Μέρος Τέταρτο Εξουσιοδοτικές- τελικές- μεταβατικές- καταργούμενες διατάξεις

Άρθρο 50 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Με την παράγραφο 1, προβλέπεται, για τον καθορισμό του ανώτατου ορίου των εξόδων κηδείας και των λοιπών εξόδων, των απαιτούμενων για την καταβολή

τους δικαιολογητικών και του τόπου καταβολής αυτών, των κατηγοριών δικαιούχων είσπραξης, καθώς και των λοιπών λεπτομερειών, η έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών.

Με την παράγραφο 2, προβλέπεται αφενός η έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης για τη ρύθμιση θεμάτων κάλυψης κυρίως της μισθολογικής και ασφαλιστικής δαπάνης των σχολικών μονάδων του ΝΚ και αφετέρου η έκδοση κοινής απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού, προκειμένου να καθορισθούν οι αρμοδιότητες και το έργο του προέδρου του ΜΤΝ σχετικά με τα σχολεία του ΝΚ.

Με την παράγραφο 3, προβλέπεται η έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων με την οποία καθορίζεται το ποσοστό επί των εισακτέων ανά στρατιωτική σχολή, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλο σχετικό θέμα, για την εφαρμογή του άρθρου 31.

Με την παράγραφο 4, προβλέπεται, για τη λειτουργία της ΥΥΠ/ΠΧΛ του άρθρου 39, η έκδοση προεδρικού διατάγματος, κατόπιν πρότασης των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Υποδομών και Μεταφορών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Εθνικής Άμυνας ύστερα από εισήγηση του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ, εντός 6 μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, με το οποίο καθορίζονται οι λιμένες στους οποίους συγκροτούνται και λειτουργούν ΕΛ, οι ΠΕΛ στις οποίες υπάγονται οι συγκροτούμενες ΕΛ, τα κριτήρια επιλογής του Διευθυντή της ΥΥΠ/ΠΧΛ, η συγκρότηση και οι επιμέρους αρμοδιότητες της ΚΕ, των ΠΕΛ και των ΕΛ, η στελέχωση και οι αρμοδιότητες της ΓΓ και κάθε άλλο θέμα.

Με την παράγραφο 5, προβλέπεται, για τη λειτουργία της Εθνικής Στρατιωτικής Αρχής Αξιοπλοΐας, η έκδοση προεδρικού διατάγματος, κατόπιν πρότασης του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ύστερα από εισήγηση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, με το οποίο καθορίζονται οι απαιτήσεις αξιοπλοΐας των στρατιωτικών αεροσκαφών και των λοιπών προϊόντων, εξαρτημάτων και συσκευών και η διαδικασία πιστοποίησής τους, οι απαιτήσεις λειτουργίας των φορέων σχεδίασης, κατασκευής, συντήρησης και εκπαίδευσης προσωπικού συντήρησης στρατιωτικών αεροσκαφών και η διαδικασία πιστοποίησής τους, η διαδικασία αναγνώρισης πιστοποιητικών αξιοπλοΐας αεροσκαφών και λοιπών προϊόντων, εξαρτημάτων και συσκευών καθώς και πιστοποίησεων φορέων σχεδίασης, κατασκευής, συντήρησης και εκπαίδευσης προσωπικού συντήρησης που έχουν εκδοθεί από αρχές αξιοπλοΐας άλλων χωρών, η διάρθρωση και η στελέχωση της ΕΣΑΑ, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Με την παράγραφο 6, προβλέπεται η έκδοση κοινών αποφάσεων των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Προστασίας του Πολίτη, αναφορικά με ζητήματα που αφορούν στο νέο τύπο στρατιωτικών δελτίων ταυτότητας, ήτοι ο τύπος, τα γενικά χαρακτηριστικά ασφαλείας και κάθε αναγκαία τεχνική λεπτομέρεια, καθώς επίσης και οι ακριβείς τεχνικές προδιαγραφές αυτών, οι οποίες, όπως διευκρινίζεται, είναι απόρρητες.

Άρθρο 51

Μεταβατικές - τελικές διατάξεις

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 1, εισάγεται μεταβατικό χαρακτήρα διάταξη, αναφορικά με την έναρξη εφαρμογής των ρυθμίσεων σε ότι αφορά τις διενεργούμενες κρίσεις και επανακρίσεις, επιλογικές και άλλες διαδικασίες επί θεμάτων προαγωγών και αποστρατειών των εν λόγω κατηγοριών προσωπικού του ΠΝ.

Με τις παραγράφους 2 και 3, θεσπίζονται διατάξεις μεταβατικού χαρακτήρα για Εθελοντές Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.) που κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της νέας ρύθμισης του άρθρου 39Α του ν.δ.445/1974, όπως αυτή προστίθεται με το άρθρο 5 του παρόντος νόμου, υπηρετούν στις τάξεις των ΕΔ ή έχουν αποστρατευθεί εντός περιορισμένου χρονικού διαστήματος. Με την πρωθυπουργία την ρύθμιση βελτιστοποιείται η λειτουργία των ΕΔ, καθώς εξασφαλίζεται η δυνατότητα υπηρεσιακής αξιοποίησης έμπειρων στελεχών επί των καθηκόντων που αντιστοιχούν στην ειδικότητά τους, στελέχη τα οποία σήμερα οδηγούνται σε υποχρεωτική έξοδο από τις τάξεις του στρατεύματος, μολονότι επιθυμούν να παρατείνουν τον εργασιακό τους βίο και να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στις ΕΔ.

Με την παράγραφο 4, εισάγονται μεταβατικής ισχύος διατάξεις σχετικά με την εφαρμογή των επιμέρους διατάξεων που αφορούν στην άμεση κρίση από τα αρμόδια Συμβούλια Κρίσεων όσων Αξιωματικών κρίθηκαν «Διατηρητέοι στον αυτό βαθμό» επειδή αποφοίτησαν από υποχρεωτικά σχολεία των ΕΔ με βαθμό «Καλώς» ή «Μετρίως». Στην εν λόγω επανάκριση υπάγονται και οι κατηγορίες των Αξιωματικών που μετά την κρίση τους ως διατηρητέων στον αυτό βαθμό για τον ανωτέρω λόγο, κρίθηκαν ακολούθως και εξαιτίας αυτής της κρίσης ως ευδοκίμως τερματίσαντες την υπηρεσία τους, συμπεριλαμβανομένων και όσων έχουν τεθεί εκτός οργανικών θέσεων.

Με την παράγραφο 5, εισάγεται μεταβατική διάταξη, όσον αφορά τη δυνατότητα μετάταξης των σπουδαστών της Κατεύθυνσης Ιπταμένων της Σχολής Ικάρων, οι οποίοι διαγράφονται στο πρώτο έτος, λόγω πτητικής ακαταλληλότητας, ώστε αυτή να καταλαμβάνει και να δίνει δυνατότητα επανόδου στις Ένοπλες Δυνάμεις και σε όσους έχουν ήδη διαγραφεί εξ αυτού του λόγου, υπό την προϋπόθεση υποβολής αίτησης εντός τριμήνου από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μη συμπλήρωσης του εικοστού τέταρτου έτους της ηλικίας τους. Η ρύθμιση εντάσσεται στο πλαίσιο του κοινωνικού κράτους δικαίου και βασίζεται στις συνταγματικές αρχές, τόσο της ισότητας και της ισονομίας όσο και της προστασίας της νεότητας.

Με την παράγραφο 6, εισάγεται μεταβατική διάταξη σχετικά με την εφαρμογή των επιμέρους ρυθμίσεων του άρθρου 30 και επί ήδη απολυθέντων, κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού, σπουδαστών στρατιωτικών σχολών λόγω σωματικής ανικανότητας, στο πρότυπο της μεταβατικής διάταξης της προηγούμενης παραγράφου.

Με την παράγραφο 7, ρυθμίζονται, περαιτέρω, θέματα μεταβατικής φύσεως, αναφορικά με τις δαπάνες λειτουργίας της Α.ΔΙ.Σ.ΠΟ. και τη χορήγηση αποζημίωσης διδασκαλίας στο στρατιωτικό εκπαιδευτικό προσωπικό της και με τη μεταβατική διάταξη της παραγράφου 8, σκοπείται η ομαλή μετάβαση από την προϊσχύσασα νομοθεσία περί αποζημίωσης στρατιωτικών των ΕΔ, που υπηρετούν στα ΑΣΕΙ, καθώς και σε όλες τις υπόλοιπες Στρατιωτικές Σχολές και Σχολεία των ΕΔ, και παρέχουν εκπαιδευτικό έργο σε αντικείμενα της στρατιωτικής εκπαίδευσης, στη νέα νομοθεσία που εισάγεται με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 26.

Με την παράγραφο 9, θεσπίζεται διάταξη μεταβατικού χαρακτήρα αναφορικά με τις κρίσεις, επανακρίσεις, προαγωγές, μεταθέσεις και αποσπάσεις των Ανθυπασπιστών και Υπαξιωματικών του Πολεμικού Ναυτικού, που έχουν εκκινήσει και δεν έχουν περατωθεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 52 Καταργούμενες διατάξεις

Με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, προβλέπεται η ρητή κατάργηση ορισμένων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας ή και ολόκληρων νομοθετημάτων, ως εξής:

α) η παράγραφος 10 του άρθρου 37 του ν.3421/2005 (Α' 302), καθόσον τα θέματα του άρθρου αυτού, ως ειδικότερα στρατολογικά θέματα, ρυθμίζονται περαιτέρω με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 72. Εξάλλου, από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, από το 2005 έως σήμερα, δεν απαιτήθηκε η χρήση της ως άνω εξουσιοδοτικής διάταξης και για τον λόγο αυτό ουδέποτε εκδόθηκε η εν λόγω κοινή υπουργική απόφαση,

β) Η παράγραφος 2 του άρθρου 7 του ν.4361/2016 (Α' 10), καθότι η συλλογή των στοιχείων, για την απόδειξη των οικονομικών και κοινωνικών κριτηρίων, για τις τοποθετήσεις-μεταθέσεις των οπλιτών, πριν την ημερομηνία κατάταξης, και λοιπές λεπτομέρειες έχουν συμπεριληφθεί πλέον στην παράγραφο 6 του άρθρου 20 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου,

γ) η περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν.δ. 445/1974(Α' 160), καθότι η ειδική διαδικασία αυτή, όσον αφορά την προαγωγή των Ανθυπασπιστών σε Σημαιοφόρους, η οποία συνίσταται σε επιλογή από το Ανώτατο Ναυτικό Συμβούλιο ενός αριθμού εκ των προηγουμένως κριθέντων ως προακτέων, από το οικείο Συμβούλιο Κρίσεων, είναι διπλή εξεταστική διαδικασία.

δ) η παρ. 17 του άρθρου 30Γ του ν. ν. 1264/1982 (Α' 79), καθότι με το θεσμό της συμμετοχής παρατηρητή στα Συμβούλια Μεταθέσεων, τα σωματεία εμπλέκονται σε θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των ΕΔ, λαμβάνοντας υπόψη ότι η διασφάλιση των συμφερόντων των στελεχών κατοχυρώνεται με την εκ του ν. 3883/2010 δυνατότητά τους να ασκήσουν ενδικοφανή προσφυγή κατά των σχετικών αποφάσεων.

Με την παράγραφο 2 προβλέπεται η ρητή κατάργηση του ν.δ. 3884/1958 (Α' 180), εκτός της παρ. 1 του άρθρου 1, με την οποία συστήνεται η Υπηρεσία Υποδοχής Πλοίων και Πολεμικής Χρησιμοποίησης Λιμένων (ΥΥΠ/ΠΧΛ).

Άρθρο 53 Έναρξη ισχύος

Με το παρόν άρθρο, ρυθμίζεται η έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, που είναι η δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, υπό την επιφύλαξη συγκεκριμένων άρθρων και δη των επόμενων παραγράφων του ίδιου άρθρου, η έναρξη ισχύος των οποίων εξαρτάται από συγκεκριμένα γεγονότα ή αναδράμει σε προγενέστερο χρονικό σημείο ή προστρέχει σε μεταγενέστερο χρόνο.

Αθήνα, 12 Απριλίου 2019

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ι. Δραγασάκης

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Αλ. Χαρίτσης

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Ευάγ. Αποστολάκης

ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ,
ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

N. Παππάς

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

K. Γαβρόγλου

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

T. Κατρούγκαλος

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΗΛΕΞΤΓΥΗΣ

Eft. Αχτσιόγλου

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Ολ. Γεροβασίλη

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

M. Καλογήρου

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Eukl. Τσακαλώτος

ΥΓΕΙΑΣ

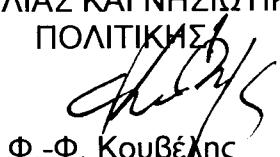
Av. Ξανθός

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

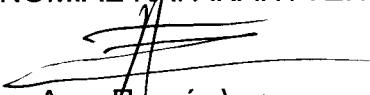
M.-Ε. Ξενογιαννακοπούλου

ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Φ.-Φ. Κουβέλης

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Αστ. Πιτσιόρλας

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

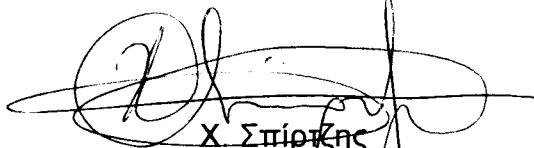
Γ. Χουλιαράκης

Ο Υπουργός Οικονομικών της Ελλάδας

Τοπεδώνω αυτή την αποφεύγοντας
εν εργατικό τη υπερτιμούσια δράση
ανεπιχρωτικό Υπουργό Οικονομικών
(n.δ. 63/2005 αρθρο 145 περ. 4)
Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Αν. Πετρόπουλος

ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

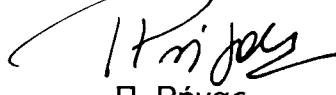
Χ. Σπίρτζης

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

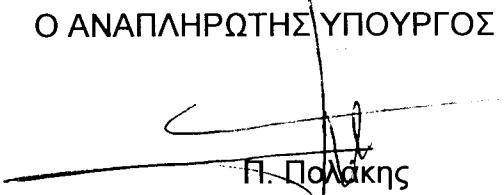
Σ. Αραχωβίτης

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΆΜΥΝΑΣ

Π. Ρήγας

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

Π. Πολάκης

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Αικ. Παπανάτσιου